NERO
TRAGÆDIA
NOVA.

MATTHÆO GWINNE Med. Doct.
Collegij Diui Ioannis Præcursoris
apud Oxonienses Socio
collecta
è Tacito, Suetonio, Dione, Seneca.

Domitij Neronis Claudij mp. trag.

Tam fælix vtinam, quàm pectore candidus essem. Ouid.

Impressi: Londini: impensis
Ed. Blounte, 1603.

Prudentiâ, honore, æquitate clariſsimi
Domini THOMÆ EGERTONI
Magni Sigilli Angliæ Cuſtodis in-
ſigniſſimi Illuſtriſſimo Hæredi filio *Ioanni*
Egertono, et Generoſiſſimo genero Fran-
ciſco Leigh, Muſarum optimis fautoribus,
cultoribus D.D.

Guntur Londini dum ſcribo, Bacchanalia: num & quòd ſcribam? Aguntur Cantabrigiæ, vt audio, nonnulla huiuſmodi. Quòd agantur placet; placet, quòd audiam; quid ſi aſpiciam? *τί δὴ εἰ αὐτῷ τῷ θεάτρῳ*; vt ille de Demoſthene? Quin & agantur liberè, vt ſeruis hodiè, ſic mihi libero, non dico ad menſem, ſed magis ad mentem Saturnalia? Quid verò? inquit Menedemus. *AEſchin. Plin.l. 2 ep. 3.*

Tantumne ab re meâ medicâ otÿ eſt mihi,
Alienavt curem, eaque ad medicum quæ nihil attinent?
Chremes reſpõdeo: *Homo ſum, humani à me nihil alienũ puto.* *Ter. Hea. act. 1. ſc. 1.*

Hoc mihi in otio negotium, ne otioſus. Hoc abs re (metuo) meâ; ſed in rem (ſpero) aliorum. Quin aliorum qui procurat, nec ſuam rem negligit, quòd alios, vt decet, diligat; nec, ille vt cecinit. *Dimiſſis propriÿs aliena negotia curat*; ſortè & otia. Quod *ἀλλοτρίωτον*, ſit a me alienum: Lumen de lumine, aquam è flumine, vel alienis, commodare, non eſt, non debet eſſe, alienum. Nam ſi cuiuſquam, quin ſi regis, vita meherclè medici eſt cura aliorum. Quin ergo iſta medicè? Sit ſanè præmium ex opere cum facio; ſit fortè pretium in operâ cum prælego; at *Policrat. l. 1. c. 1.*

operæ non erit pretium si scribo medicinam. Tot, tanta, talia, tot, tanti, tales iam typis consignârunt, vt illorũ illa
Polemon. (ille quod monuit) euoluere sit tædio, ediscere fastidio, in praxin perducere pluſquam tormento: plura affingere sit labor multus, excudere vix locus, nedũ noſtratibus lucrum typographis. Non doctus dico, ſed expertus. Sed cur iſta poëticè? Olim ſic libuit. Quin ego comicè? Demum non decuit. Etſi & ſciam quiddam altius poëticè, & acutius vt ſcribã comicè, quàm ego quidquã ſapiam. Num ergo tragicè ſufficio? Pro me loquantur Tacitus, Suetonius, Dion, Seneca: nã & loquuntur ipſi ferè omnia: ego tantummodò modos feci; ineptus tibicen in comædia. Sed tragica an quenquam decent? Quidni? An virũ noſtri ordinis? Quin me? An dehoneſtamenta Muſarum? Muſas (ni fallor) dehoneſtat, hâc notâ qui inurat caſtam caſtarum ſobolem: ne dicam grauius, & ſubiratior ſic illas tuear, vt mea Pythias meam Octauiam. Quin hoc ipſum ni rodat mirũ, πάντων ἐπιλήπτωρ, vitilitigator, qui rodat (puto) corpus Domini; niſi ſit magis Taciti, qui apud illum maximi, quàm meum, qui minimi. Quo nomine & iſta, & ex illo audiat. *Oratorum ac vatum victorias*
Tac. Ann. l. 14. *incitamentum ingenijs allaturas: nec cuiquam iudici graue, aures ſtudijs honeſtis et voluptatibus conceſſis impartire.* Quid quod adiungit, in quinquẽnali ludicro per noctes, & per Neronem inſtituto, *nullo inſigni dehoneſtamento ſpectaculũ tranſiſſe.* Nec verò vel Ariſtonẽ Liuij, vel Ciceronis Roſcium, Æſopum ſic aſperget os impurũ et putidum quin loco demum ſint honeſto, vt ſcenâ digniſſimi, ſic curiâ;
Cic. Roſ. Com. etſi in ſcena Roſcij, at viri meliores; plus veritatis poſſideant, quàm diſciplinæ. Quin inſtar omnium, pro me ſic Plinius, acſi de ſe loquatur, & Studioſus, & Senator. *Facio*
Pliu. l. 5. ep. 3. *nonnunquam verſiculos, ſeueros parum facio, comædias audio, ſpecto mimos, lyricos lego, ſatyricos intelligo, rideo, iocor, ludo;*

vtque

vtq; omnia innoxia remissionis genera breuiter cõplectar, homo fu. Quid quod addit *doctissimos, grauissimos, sanctissimos, qui scripsitârint,* recitârint, *quorũ non seria modo, verũ etiã lusus exprimere laudabile:* nominibus patriciorum, poetarum, Imperatorum plusquam viginti quatuor actorem hunc vt proterat. Quin de Nerone sic respondet: *non corrumpi in deterius, quæ aliquando etiam à malis, sed honesta maniere, quæ sæpiùs a bonis fiunt. nec sanctitatem morũ distare ordinibus.* Sic ille dixit, vixit: cuius, quos vocat lusus maiorem gloriam huc vsque conseruuti, quàm huius vnquam cõsequentur seria. At scribi fert: quin legi? & legi; quin ediscí? & ediscí; quin recitari? & recitari; quin audiri? & audiri, quin agi? quin spectari? Si idem adest animus, de actu parum interest. *Viua vox magis afficit* in omnem partem. *Sint acriora quæ legas, at sedent altiùs in animo, quæ pronuntiatio, vultus, habitus, gestus etiam dicentis affigit.* Recitari nonnunquam frigidè, perabsurdè, intelligo: sed ab eo cui latera, cui manus, cui cerebrum, non plumbeo, nõ stolido, nõ asino, sic recitari vix concesserim. Quin Italis nõ alienis à Latinis, *recitar' vna comedia,* id idem est quod agere. Honesti demum nomine, Georgiani Equites respondeant è suâ petiscelide, *Honi soit qui mal y pense.* Mala mens, malus animus. Boni, non nisi benè, de quibusuis dũ norint; mali, non nisi malè, vel de bonis cũ norint, vnquã conijcient, ex coniectura iudicabũt, ex iudicio pro rostris prædicabunt. Plus indecori, inhumani, illiciti, (quod vnquã senserim) vident qui absunt, imaginantur qui obtrectant, memorant qui maledicunt, quàm qui interfui, vidi, audiui, cogitaui, vel (vigilans si somniaret) somniaui. Qui secũ in angulis versantur, ne cũ malo homine versentur, videant. Hîc nequid mali lubeat, spectantẽ pudeat in tãta luce conspici agentem (ne peius dicam) aliud: sin lubeat, non vacet, aures dum arrigit, attendit animum, ne effluat

quid audiendum: ſin vacet, non liceat, quod ora, oculi, mores, mentes vndiquaque ſpectantium prohibeant, inclament, auerſentur. Ἀπίτω φθόνος, ἀπίτω βασκανία, vt ait Ariſtænetus. Quin *mundus vniuerſus*, vt Ioannes Sarisberienſis agit Arbitrum, *ſi mimum implet, exercet hiſtrioniam; ſi vita omnium comœdia, imò tragœdia; ſi nomine comœdiæ vel tragœdiæ tanta eſt area, quantus eſt mundus; nec excluſus admittitur, nec incluſus emittitur*: Ioannes aliquis, qui Sarisberienſis eſſe non recuſet, quî denique ſpectator, actor, comicus, tragicus, ſcenicus recuſet eſſe? alijs quòd ſint, exprobret? Laruatus dici ſuſtinet, ſed metaphoricè: quin potiùs reuerâ perſonam, vt monet Epictetus, ſuſtinet? At impoſtura hæc. Quâ ſcilicet qui decipit, & qui decipitur, eſt non decepto melior. Sed quem fefellit non ἀνελιτθερον, vel puer vt fœmina, vel vt rex nebulo, vel idiota vt philoſophus, quin idiota, puer, nebulo agnoſceretur. Nempe magis -- *fallunt animi ſub vulpe latentes*, qui *Aſtutam vapido ſeruant ſub pectore vulpem*, quod fit in vita pluribus; quàm qui perſonas induunt, exuunt, ſe ſimulare non diſſimulant, citant vt recitent, dum mortuos viuentes repreſentant; quod fit in ſcena hiſtrionibus. Tam putem puerũ Octauiam quæ olim fuit, quàm quæ nunc non eſt, fœminã. Ferendi magis igitur qui ferè fallunt vt delectent, quã qui delectant ſpecie vt fallant opere. qui hominẽ in vulpe, quã qui vulpẽ referunt in homine. At ſcenicorũ tandẽ peſtes crambe (vt audio) recoxit nobis; & illis inuexit (vereor) incognitas, immeritas, inuſitatas. Quid aliud, ſi Socrati non ſcomma ſolum in ſcena, ſed & cicutam propinaſſent? ſi meruiſſent, ſi feciſſent, feciſſe immeritò quæ arguuntur? ſi infeciſſent illos, valere qui ſe ſentiunt plus quàm abſentes Momos? Maledictum ingerere tam peſtilens! -- *tantæne animis cœleſtibus iræ?* Mitiùs; mitiùs. Quid enim? num melius in magiſtratus inuehi,

Ariſt l. 1. ep. 1. f.
Pol c. l. 3. c. 8.
Epi. ench. c. 59.
Hor. art. po. 437.
Perſ. ſat. 5. 117.
Virg. AEn. l. 1. 15.

inuehi, sæuire in minores, suos suspicere, damnare alios *Hor. ar. po. 444.*
Vt sine riuali seque et sua solus amârit? idque sub zeli spiritu? idque è suggesto theologico? idque bene precari cum magis deceat quàm malè ominari? Verùm tragicè si placuit, quin placuit ad modos veteres? quin ad leges poeticas—*ne quarta loqui persona laboret?* *Hor. ii. 191.*
certè ἀρχαῖα ἄριστα. Nec dicam facilè, maioris an ingenij, an artificij pauca multis extendere, an multa paucis comprehendere Hîc tamen magis placuit quam finxi, καινοπρέπεια, quàm iners, quam fugi, παλαιότης. Viuo moribus præteritis: loquor verbis præsentibus. Non pedem calceo, sed pedi calceum accommodo Nec nimis à veteribus recedunt ista, & ad nostros accedunt satis. Dormiui forsitan in primis actibus: at non defeci in extremo, qui per se compleat non absonam tragædiam. At isti tragediæ quæ scenam instruant (vt olim ille) circa Oxonium vix arbores ligna suppeditent. Tuæ (respondet ille) tres sufficiant. At cur non acta? Non dico, quòd non apta; fortè nec scripta in hunc finem: etsi vtrumque innuat & personarum multitudo, & longitudo inæqualis actuum, & modus tractandi non plausibilis. Nec dico quod non oblata: nec enim debui, qui multum, qui me debeo Collegio in primis Ioannensi, tum eius Præsidi dignissimo, dein Socijs doctissimis, *Paddæo* demum nostro beneficentissimo Conuictori, quod apud illos exaratum, certè non debui non offerre: etsi sic (fateor) obtulerim, vt quám acceptam, meliùs repudiatam tulerim. Repudiatam dico: ille dum consulit respublica ne detrimentum capiat, iste ne res priuata: alter, *Melius, peius, prosit, obsit, nihil videt nisi quod lubet:* alter, etsi nihil rectum facit, *Cast. Aul. l. 2.* *Ter. Heau. act. 4. sc. 1.* *Ade ac. 1. sc. 2.* *act. 5. sc. 5.*
—*nisi quod ipse facit nihil rectum putat:*
apud alios *Hoc licet impunè facere huic, illi non licet,*
Non quòd dissimilis res sit, sed quòd is qui facit:

apud alios ſic valet φιλαυτία, vt aut Cæſar, aut nihil. Fœlix temeritas: aperta eſt vomica: ſiquis cuiuſpiam affectus inimicus, ab omnibus effectus amiciſſimus. Sed ſi repudiata, cui cedet in coniugium? Intacta, illibata, inuiolata cui non cedet? *Tanto maiorem* (inquit ille) *apud doctos habere debet gratiam, quanto minorem apud indoctos habet.* Quo nomine cum cogitarē Patrem (parnobile) veſtrū,

Quem nemo ſando dixerit, Qui non priùs laudauerit:

mox me mea reſpiciens, ſic et ad illum,

Effugiunt curas inferiora tuas.

—in publica commoda peccem,
Si longo ſermone morer tua tempora Cuſtos.
Nec noſtris præbere vacat tibi cantibus aures.

et ad me retuli, *Hæc eſt cæleſti pectore cura minor.*
Non vacat exiguis rebus adeſſe Ioui.

Cum tamen plurima meo meorum nomine illius beneficentiæ diù debuerim ſim ſemper debiturus,

Nulla quibus reddi gratia digna poteſt,

quàm proximè accedere, apud vos partem aliquam inſtituti exoluere. Vos idcirco—*animæ, quales neque candidiores*
Terra tulit, neque queis me ſit deuinctior alter;
Ambo animis, ambo inſignes præſtantibus armis:

inertis hoc otij inutile opuſculum, quod nec labor excudit, nec cura limauit, ſaltem cum nihil agitis (Auſonius vt rogat) perlegatis, & ne nihil agatis, perlectum defendatis. Cui non placet, ne legerit: aut cum legerit, obliuiſcatur: aut non oblitus, ignoſcat. Valete in virtutum omnium exempla geniti.

Londini ex ædibus Greſhamijs in feſto Cinerum. 1603.

Veſtro deuotus nomini,
deuinctus ordini.
M. G.

Plin. l. 2. epiſt. 19. f.
Auſo. epiſt. 16. 37.
Ou. Triſt. l. 2. 218.
Hor. l. 2. epi. 1. 3.
Ou. Met. l. 5. 334.
Ou. Pont. l. 2. el. 3. 8.
Triſt. l. 2. 216.
l. 1. el 5. 16
Hor. ſat. 5. 41. l. 1.
Vir. AEn.
Auſon. Ed. proſ.

Ad Iustum Lipsium de hoc *Nerone.*

LIpsi, Neronem nunc habe; votis tuis
Oculisque dignum: qu que puerilem putas
Octauiam illam, quam rudis mundus iubet
Senecæ imputari, Iuste, præsentem loco
Substitue: Seneca sic enim iratus iubet.
Μετεμψύχωσιν ille millenam miser
Sensit, querelas antequam posset suas
Linguâ referre propriâ; tandem tamen
Ex ore Gwinni pristinum seruat decus.
Gagere, Buchanane, nec Beza inuide.
Videte; talis Seneca qui Gwinnus, fuit.
Qui iudicas, fatere; qui nescis, tace.

Io. Sandsbury Ioannensis.

Actorum nomina.

Nemesis
Tisiphone
Alecto
Megæra
} Chorus.

Vmbra Valeriæ Messalinæ.
Claudius Tiberius Nero Imp.
Britannicus Claudij filius ex Messalina.
Octauia eiusdem ex eâdem.
Calistus
Narcissus
Pallas
} liberti Claudij.
L. Vitellius Censor.
Ælia Petina repudiata vxor Claudij.
Lollia Paulina vidua Caij Cal: Imp.
Iulia Agrippina vidua Domitij Ænobarb. soror Caij, neptis et vxor Claudij.
L. Syllanus Prætor sponsus Octauiæ.
C. Pompeius.
Q. Verannius.
} Consules
DOMITIVS NERO Imp.
Centurio.
Agerinus libertus Agrippinæ.
Vmbra Claudij. Act. 2.
Equites Romani quinque.
L. Antistius Consul.
L. Annæus Seneca philos. Senat.
Afranius Burrhus præfect, Prætorian.
Locusta Venefica.
M. Syluius Otho maritus Poppææ.
Vmbra Britannici. Act. 3.
Charon portitor.

Poppæa

Poppæa Sabina primùm Rufi Crispin, tũ M. Othonis, demum Neronis (vxor.
Paris histro.
Anicetus libertus, classis apud Misenum præfectus.
Herculeus trierarchus
Oloaritus Centurio Classiarius.

Vmbra Agrippinæ *Act. 4.*

Sophonius Tigellinus. } *præfect. Prætorij.*
Fenius Rufus. }
C. Vipsanius. } *Consules.*
Fonteius. }
Thraseas Pætus. } *socer.*
Heluidius Priscus. } *gener.*
Pythias ancilla Octauiæ.

Vmbra Octauiæ. *Act. 5.*

Ciues Romani quatuor.
Cubicularius Neronis.
Pompeia Paulina vxor Senecæ.
Cleonicus libertus Senecæ.
Subrius Flauius Tribunus.
Sulpitius Asper Centurio.
Antonius Natalis Eques.
C. Piso Calpurnius. }
Plautius Lateranus. }
Flauius Sceuinus. } *Senatores.*
Lucanus Annæus. }
Epicharis libertina.
Milichus Sceuini libertus
Vxor Milichi.
Volusius Proculus Chiliarchus.
Epaphroditus Neroni à libellis.
Granius Siluanus Tribunus prætoriæ cohortis.
Veianius Niger Tribunus.

Martius Festus Eques.
Centurio Granij.
Capito Cossutianus.
Petronius Arbiter.
Pueri illius symphoniaci.
Paconius Agrippinus.
Rusticus Arulenus Tribunus Plebis.
Demetrius Philosophus Cynic.
Arria vxor Thraseæ Pæti.
Domitius Cæcilianus.
Quæstor Consulis.
Neophytus libertus Cæsaris.
Caluia Crispinilla nutrix.
Sporus exectus et vestitus vt Poppæa.
Gerelanus Tribunus Prætoriæ cohortis.
Phaon libertus Neronis.
Ciues Romani duo.
Missicius miles Prætorianus
Centurio Prætorian.
Voces intus ciuium aut militum.

POst horrendum fragorem, fulgur, tonitru; ab Inferis emergit Chorus Noctigena è Nemesi & tribus Furijs; qui quasi præses tragædiæ vbi perambulatâ scenâ consedit tacitus, diuersis sellis; Lydiâ subinde cõcinente musicâ, Valeria Messalina Imperatrix cum Caio Silio adultero, strepente circum procaci choro, gerit cothurnos, thyrsum quatit, ducit choreas, illa crine fluxo, hic vinctus hederâ. Liberti interim (qui summa apud Imperatorem dignitate, gratiâ) Narcissus ab Epistolis, Pallas à Rationibus, & Calistus, horrescunt, demirantur, fremunt: an accusanda Imperatrix cõtuentur; hi metu desistunt; ille impetu se proripit ad Claudium. Mox tubis resonantibus ab Hostia procedit Claudius, cui instat Narcissus ad latus, & ad aurẽ, ne detur locus audiendæ Messalinæ, quæ filio Britannico, & filiâ Octauiâ comitantibus it obuiã, quasi deprecatura lachrymis, in genua prouoluitur. Narcissus amouet Claudius non mouetur: pergit in aulam. Narcissus in scenam rediens & Messalinam & Silium, quasi ad necem trahit, accinctus militibus, qui cædem exequantur. His per silentium (nisi quòd musica accommodetur tragica) peractis, sic φησιζει Nemesis.

E Missus atro Dite quid spondet Chorus?
Cædem, vltionem, lachrymas, cladem, nefas.
E filiabus quatuor Noctis nigræ,
Nocturna scelera, infesta quæ prodat dies.
Debita sceleribus flagra, Iustitiæ manus, Arist. de mund.
Distribuo Nemesis; siquis insequitur scelus, Nat. Com. myth.
Insector Adrastea, nec quisquàm effugit. l.9.c.19.l.3.c.10.
Indesinenter vrget Alecto minax
Libidinosos ambitus: odium grauat
Megæra: cædem cæde Tisiphone aggerat,
Mulctatq; Erinnes furere lymphatos agunt.
Theatra digna prorsus inferno Choro.
Quod si Tragædis materia primùm malis
Patheticis turbata, lachrymosa, horrida,
Quæratur; vllum terra sustinuit, tulit
Natura, vidit Phœbus, historia edidit,
Vel par NERONI, vel parallelum malum?
Quin si sit illis arbiter rerum Chorus,
Iudex, vel index, qui malis abstet, bonis Hor. art. poet
Faueat, vtrisque sua tribuat, oret Deos, .191.
Fortuna miseris redeat, à tumidis eat;
Quin nos facinorum vindices, æquæ arbitræ?
Agenda quin prædicimus, quoniam Deæ? Orph. hymn.
Interpretamur acta, Iustitiæ assecla? Eumenid.
Acta, vel agenda, linquimus inultum nihil?
Nunc, vnde veniant, scelera, quæ venient, loquar.
En Messalinæ quàm procax amor, an furor!
Quæ quàm impudica, et impudens, Satyræ canunt;
Lassata, nec dum satura, quòd fuerit viris. Iuu. Sat. 6.
Prodiga pudoris, hactenus tandem pudens; 130.

Ardere

Ardere Silium, niſi virum ducat, pudet.
Ardet, nec audet: audet, ô facinus, viro
Viuente, propè vidente, ſibi mœchum virum
Inducere: furit Bacchadum inſœlix modo.
Remedia Silius vnica periclis putat
Pericla: ſcelera cum patent, audax iuuet Tacit. Annal.
Furor: innocentes tuta conſilia expetant. l. 11. f.
Incautus, iræ properus Auguſtus citó
Premendus illis: coniuges iſti imperent.
Auſa, acta tanta, Claudij horreſcit domus.
Flagrante Pallas gratiâ, haud animo ſatis.
Acer, potens, Calliſtus; at cautus magis.
Narciſſus vrget; nec mora, accuſat: rogat,
Suumne nôrit ipſe diſsidium; tenet
Vrbem maritus, inquit. Hinc ſtultus Senex,
Vxoriuſque, mox fremit, ſed mox tremit;
Tremenſq; rogitat, an ſit imperij potens?
Priuatus an ſit Silius? hinc atrox ruit
Procella veniens Hoſtiâ: occurſum cupit
Accincta mater liberis: ſed non viro
Audita, vel neglecta, vel minimè placens.
Rediuiua ne ſit gratia, ſuperbam premit
Adulteram libertus. Hinc ſelerum ſeges,
Quæ mox agenda. Sed nec in ſcena ſilet
Xiphilinus iſtâ; nec tacet Tacitus; nec eſt
Tranquillus hîc Tranquillus: hiſtoricos putes
Fieri poetas. Iſte locus at quid valet?
Quid grex puſillus, comicus tragicis? ſed eſt
Voluiſſe in iſtis aliquid. Aut iſta æquiùs
Accipite, vel vos Nemeſis, vrgebit pari.

ACT.

ACT. I. SCE. I.

Vmbra Messalina, et Silij.

MIserande Coniux, coniugē quidni vocem, *Tac. Ann. l. 11 f.*
Quem Iuno thalamo, fata iunxerunt rogo?
Quem non secundo numine, secundum mihi
Vrbs tota vidit, vir prior vidit virum?
Quid sede ab ima, sed tamen sede excitas?
Quid ora facibus, anguibus pectus petis?
Quid vris, vrges, trudis, exagitas, furis,
Instas, minaris? nos decet Stygias pati;
Non esse furias: sceleris authorem, comes
Persequeris? egi, fateor, & cœpi nefas,
Tu præstitisti; mihi virum, regnum tibi
Dum petimus: à me tu tamen pœnam petis?
Ne metue, dabitur magna: vindictam petis?
Confide, dabitur horrida: tyrannum petis?
Desiste, dabitur fractus, inuisus, miser,
Quo nos perimus, scelere periturus pari.
Quid quæris vltra? dabitur: id lentum putas?
Datur: an & illud? iam datum morti scias,
Morti, expauescat quam dies, Roma horreat.
Me mihi relinque: repete securus Stygem. *Descendit vmbra Silij.*
Te, te, Imperator vilis, at Coniux ferox,
Vltura quæro: te Arge criminibus meis,
Tuisque talpa, quæro: portentum viri, *Sueto. Claud. c. 3.*
Vel stulte, vel rex nate: sic mater, soror, *Senec. apocol.*
Sic auia de te sensit. At primùm meos
Sapis in dolores: innocens, perimi iubes,
Nescis peremptam: siccine? excidimus tibi?
Non excidemus: fata si noui tua,
Tibi Messalinam coniugem optabis Nero:
Adero; sed vmbra. Te soror & vxor Iouis,
Te Triuia siluis, Luna cœlo, Hecate inferis,
Te nuptiarum præses Hymenæe inuoco,
Nouis adeste nuptijs, quales meis

Olim adfuistis; numina quid alta inuoco?
Ad scelera citius inferum accurret chaos.
Si nequeo superos flectere, mouebo inferos.
Adsis superbi sceleris ô vindex Dea.
Adeste tinctæ sanguine, veneno, nece
Eumenides, angue cincta Tysiphone veni,
Veni Megæra, tristis Alecto veni.
Hoc agite, ferte scelera: sit stuprum leue,
Libido virtus, fraus fides, odium fauor.
Incestus ipso in limine quid intró occulit?
Ambitio veritum nihil, nihil sacrum putet.
Oblitterentur vetera criminibus nouis,
Meque innocentem faciat egregiè noxens,
Coniux marito, patruo neptis, gener
Socero, patrique filius (timeo loqui)
Impetia, (quid dico imperia?) vitam auferat.
Hâc hâc eundum est: has Agrippinæ faces
Fero nuptiales, immo ferales rogos.

ACT. 1. SCE. 2.

Claudius imperator, cum suo comitatu. Caliſtus. Narciſſus. Pallas. Vitellius. Britannicus. Octauia. Petina. Paulina. Agrippina. Domitius.

Claudius. Impetia quisquis metuit, et paruâ iacens
Contentus aurâ littus admotum legit,
Tergumque fatis perfidum lapsis dedit,
Me cernat, et te Roma: vix ætas tulit
Exempla quæuis paria, quàm stabili bono
Fruerentur αὐτοκράτορες tetræ Ioues.
Augusta rerum Domina, et Europæ caput
In astra surgit Romuli angustus labor;
Et talis annos bis quater centum petit.
Nos Phæbus oriens, per polos currens, cadens,
Nos Syria Nino, Persis ex Cyro potens,

Græcia

Græcia Macedone; nos Capro terra addita,
Nos Asia Cancro, Vrsæ Scythia, Libræ Africa,
Vltra Lyæi terminos, anni vices,
Vltra columnas Herculis, Solis vias,
Nos terra nouit omnis, et nouit duces.
Cælo statuimus gloriam, imperium salo:
Cælo capita locamus, ingredimur solo.
Cæsare fauente, comite fortunâ, duce
Virtute, vinci quod volo, victum dabo.
Vicisse iuuat; at esse vincendum nihil
(Da patria veniam) dispudet: dubito tamen,
Egone potius Cæsari, an Cæsar mihi
Inuideat: ille Britonas ostendit feros,
Ego subiugaui; vidit, ego vici; tulit
Repulsam inultus, ego triumphaui inclytus.
Quin (quod beati principis proprium reor)
Cedit sedenti, vel reluctantes vorans
Oceanus, vrbes retibus præbens meis.
Nec sortis esse reputo vulgaris, virum,
Quem petere mos est, æmulis thalamis peti;
Forma venustis, genere nobilibus peti.
Libet, orbe domito, genium et ingenium sequi,
Tractare thyrsum Bacchi, et Alcidæ colum.
Leuamen habeo mortuæ vxoris, nouam
Eligere quód iam cælibi vxorem licet.
Sit causa, sit libido, sit feruens amor,
Eligere certum est: nec thorus viduus placet;
Nec arat subactum bos iugo liber solum.
Phœnix iugales sola non nouit faces.
Dicite, corona pulchra vincenti datur.

Narcissus. Diue Imperator, proximum Marti caput,
Aptus videtur coniugis iudex bonæ,
Qui verus index, non malus vindex malæ.
Valeria mortem meruit; accepit: probas?
Petina thalamis digna; sollicitat: negas?
Nempe inde pulsa: fateor; at causæ leues;
Et pœna faciet nequid admittat nouum.

Mala retinemus cognita; quid ergo bona?
Caliſtus. Auguſte Cæſar, vice Iouis terris date,
Iras repudia longa non faciles ferunt:
Animos reducta gratia haud humiles parit.
Paulina Caio nupta, ſe dignam dedit
Cæſare: ſit hæres Claudius regni et thori.
Tuos fouebit liberos, nullos habens;
Steriles nouercas matribus dicas pares.
Pallas. Inuicte Princeps, columen Auguſtæ domus,
Cui fama palmam, buccinam, pennas ſacrat,
Intexta lauro myrtus vt cingat caput,
Inclyta Thaleſtris petit Alexandri thoros.
En fratre nata, fratris in thalamos tuos
Trahit nepotem, regio natum omine,
Clarum familiâ Claudiâ, charum omnibus.
Fæcunditatis fœmina expertæ, integrâ
Ferox iuuentâ, Cæſarum nomen vide
Neſtirpem in aliam transferat: Iuno Iouis
Cubet in lacertis, Martis in gremio Venus.
Narciſſus. Ælia marito, nota non alium colet.
Caliſtus. Lollia maritum, et liberos vnà colet.
Pallas. Iulia maritum, liberos, ciues colet.
Narciſſus. Petina Iuno copijs: Iuno placet?
Caliſtus Paulina Pallas artibus: Pallas placet?
Pallas. Iuno, Minerua, Venus, Agrippina: an placet?
Claudius. Placet hæc et illa; quæ tamen placeat magis,
Dubito, hanc et illam dum nimis cupio meam.
Qualis iuuencas inter incedens duas
Taurus decore amabiles, formâ pares,
Huc flectit oculos, hucque reflectit ſuos,
Incertus vtram, cupidus vtriuſque, inuolet:
Talis Deabus nouus Alexander tribus,
Cui Pulchriori detur ex auro decus,
Dubito; nec intereſt; dubito multùm tamen.
Appulſa nauis in Beatorum inſulas
Si cuncta, auara; ſtulta, ſi nulla auehat,
Inops in omni copia, cupio, et fruor.

Sed

Sed audiantur æmulæ primùm Deæ.
Æl. Petina. Quòd, me relictâ, Lydiam Alcides nurum,
Thebanam Iaſon foueris, Graiam Paris,
Dolore tacito, debito obſequio tuli.
Dolor feroces flectit, obſequium feras.
Non arma, non venena, non diras tuli:
Amor arma, lachrymæ toxica, et diræ preces.
Sed fulminatâ, Iupiter, Semele redi.
Aliene, tandem Iupiter noſter redi.
Per dulce matris, dulcius natæ caput,
Per ſolita vota, perque communes lares,
Per ſacra, et ignes, nuptijs teſtes tuis,
Recipe Petinam gratiæ, imperio, thoro.
Lo. Paulina. Si quid Neronis Æliam attollat iugum,
Si quid Neronis Iuliam illuſtret genus,
Nihil Neronis Lolliam obſcurent faces.
Sed hæc Neronum decora, non noſtra arbitror.
Sed ſic amet me Cæſar, vt amatur mihi,
Vt pia nouerca Cæſares ſolos amem.
Sic in Nerone maneat imperij decus,
Sic a Nerone manet in ſobolem piam,
Sic ſub Nerone Roma, ſub Roma omnia,
Vt ſit Neroni ſocia Paulina alteri.
Iu. Agrippina. Cupido, victor Martis, Alcidæ, Iouis,
Martis Venere, Lydâ Herculis, Leda Iouis,
Marti enſem adimens, clauam Herculi, fulmen Ioui,
In non minorem Claudium flammas pares
Iaculare; amores amet Agrippinæ Nero.
Quid vota ſurdos ad Deos demens fero?
Potiùs petatur ſummus in terris Deus.
Nam mihi ſupremus Claudius ſemper Deus:
Illius aras victimæ noſtræ imbuunt.
Sed fulminantis Claudij teſtor caput,
Petina, vel Paulina confertur mihi?
Mihi conferuntur odia thalamorum omnium,
Repudia regum? ſi bene, quid vrgent nouos?
Si malè repulſæ, coniuges culpant ſuos.

Scelus in vtroque eſt, ſiue fateantur ſcelus,
Siue in maritos transferant. Caium pius
Hœres tuere, facta confirmes tua.
Has Conſulari, me Triumphali patre,
Germanico, Nerone, germano tuo,
Cæſare creatam cernis? et dubitas adhuc?
Petina. Neptim nefandum eſt ducere, vxorem pium.
Paulina. Viduam fouere regis eſt regi decus.
Agrip. Expulſa vidua et vxor, an neptim expuant?
Petina. Mihi ſit maritus Claudius, adulter tibi.
Paulina. Mihi Caius hœſit coniugi, inceſtæ tibi.
Agrip. Me frater amet, et patruus, vos oderit.
Clau. Amo te: nec odi cæteras: pariter placent.
Eſt forma in illis, Iuliæ innata eſt Venus.
Eſt lepor in illis, Iuliæ Suada inſidet.
Eſt ſplendor illis, Iuliæ Diuum genus.
Quæ me maritis præferet reliquis? *Omnes.* Ego.
Clau. Ego quâ Deabus præferam? *Pet.* Me. *Plau.* Me. *Clau.* Vocas
Iulia? Neronem recipe, et imperium, et thoros.
Vitel. Bene ſit Neroni, Iuliæ, imperio, thoro.
Clau. Bene ſit Vitelli. Sed quid hoc? pectus labat:
Neſcio quid animus refugit: at refugit, ſcio,
Aliquid, nec illud vile: quid feci miſer?
Feciſſe quod pæniteat: at feci miſer.
Inſtant procellæ, maria ſine vento tument.
Auguria terrent, modó micans flamma occidit,
Et modo refulget: doleo, an horreſco magis?
An habet voluptas magna, quod lachrymas ferat?
Vitellius. Nec inanis angat Principem fortem timor:
Nec ſociam inundet Principis inanis dolor.
Cauſam timoris prome, promendo leua.
Aperta releuat vulnera medentis manus.
Claud. Et plura timeo, et video quæ timeam duo.
Et voto inhibitum, et patruum neptis ferat?
Prætorianis data fides, nullam mihi
Inauſpicatos denuò inituram thoros.
Vitellius. Malè quæ vouentur, non malè euentu carent.

Clau.

Clau. A plebe, magis à Cæſare, colenda eſt fides.
Vitel. Dea, ſi det aliquid, ſi rapit, ſcelus eſt fides.
Clau. Prætorianis arma quæ plectant reum.
Vitel. Prætorianis quæ colat dominum fides.
Clau. At nupta patruo neptis inceſtum docet.
Ad vltionem numina inceſtus vocat.
Vitel. Fratrem et maritum fortè Iunonis Iouem.
Clau. Populus negabit. *Vitel.* Cæſari populus neget?
Sic imperatur? Cæſarem populus reget?
Clau. Lex prohibet. *Vitel.* Es lex tu tibi. *Clau.* Exemplo caret.
Vitel. Exempla præbe: ſed nec exemplo caret:
Barbarica repete regna. *Clau.* Barbariem ſapit.
Vitel. At vbique liceat, quod loco quouis licet.
Clau. Natura pugnat. *Vitel.* Dura lex ſtatuit thoros,
Natura non diſtinguit, inuitat magis,
Cognata amentur. *Clau.* More vix licitum doces.
Vitel. Amore licitum fiat. *Clau.* Id Cenſor doces?
Vitel. Doceo; Senatus, Populus id faciam probent.
Clau. Impar Senatum fugio, nec Populum fero.
Vitel. Mihi Imperator obijce hoc quicquid fugis:
Populus iubebit iſta, ſuadebunt Patres.
Clau. Ventis et vndis huc et huc pulſam ratim
Prouidè locaſti Typhi in optato ſinu.
Agrip. Nil habeo pro me quod petam; ſumma attigi.
Qui te dediſti, quod neges retines nihil.
Sed vt altiores planta radices agat,
Sed vt arctiores nouus Hymen nodos alat,
Duo me rogare Cæſarem natus monet:
Vt natus ex me ſit tibi lectus gener,
Vt natus ex me ſit tibi dictus Nero.
Clau. Etſi negatum nihil Agrippinæ velim,
Nedum negatum ſocia quod primum petat;
Tamen è duobus neſcio quod vnum negem,
An vtrumque potiùs: potiùs vtrumque abnego.
Agrip. Generum atque natum coniugi quiſquam negat?
Clau. Habes vtrumque: nempe Syllanus gener,
Et natus hic eſt. *Agrip.* Ergo Syllanum meo

Præfers? & iſti reſpuis comitem, meum?
Vitell. Syllanus impar filiæ coniux tuæ.
Vnum Domitium oppone Syllanis decem.
Nihil eſt in illo, ſi gener non ſit tuus:
Nil deſit iſti, ſi gener fiat tuus.
Pallas. Subnixa vitis arbore excelſâ, viret:
Robore Domitij filius ſtabit tuus.
Charos nepotes habuit Auguſtus; tamen
Complexus eſt amore priuignos pari.
Habuit Tiberius filium Druſum; tamen
Germanicum recepit imperio parem.
Claudius. Durum negare quod rogas: durum magis
Eſt non negare: ſi nego, vxori grauis;
Niſi nego, natis: miſera quid pietas agat?
Vtrumque nobis nempe decernant Patres.

ACT. 1. *SCE.* 3.

Senatores aut bini aut ſinguli dum eunt in Curiam, obuij Syllanus et Vitellius. C. Pompeius et Q. Verannius Conſules.

Vitellius. Syllane quò te proripis? *Syllan.* Cenſor grauis,
Rectà in Senatum. *Vitell.* Non licet. *Syll.* Cur non licet?
Vitell. Ego te Senatu moueo. *Syllan.* Tu Cenſor quidem;
Ego Prætor, & quod moueat inuidiam, gener
Cæſaris. *Vitell.* Vterque ſcilicet fueras, eris
Neuter. *Syllan.* Quid hoc eſt? *Vitell.* Cæſar, & Cenſor mouent
Te, te Senatu, munere, & generi loco.
Syllanus. Quæ cauſa? *Vitell.* Libuit. *Syll.* Id ſatis cauſæ putas?
Vitellius. Satis: & ſororis haud ſatis purges notam.
Syllan. Notam ſororis? *Vitell.* Dixi, & hoc dicto Vale. *Vitell. in Curiã.*
Syllanus. Quæ verba? quæ lamenta? quos planctus dabo?
Audite terræ, & Tartara, & cœlum, & mare.
Coniugiã falſus pacta diſrupit Nero:
Nero immerentem perfidus generum expulit.
Auditis, & videtis, & viuit Nero?
Viuat pater nefandus, inuiſus ſocer;

Discors maritus, sæculi crimen sui:
Generum Procrusten sumat, aut monstri genus,
Socerum, parentem, coniugem, fratrem vorans,
Ecce, ecce pompa ducitur longo ordine
Octauiæ iugalis, at funus mihi.
Fax nuptialis funebrem accendit rogum.
Syllane, morere, morere: genialis thorus
Sit tibi sepulchrum: victimam sacris feri.
Quod timida refugit dextra, perficiet dolor.
Nec dextra refugit, sed diem cædi eligit,
Quo nuptiarum Cæsari inuidiam augeat.
Me sequere Cæsar, sic gener duco viam. *Exit Syllan.*
Vitellius. Detur petenti venia, Conscripti patres, *Tac. Ann. l. 12. p.*
Vt summa agatur publicæ primùm rei.
Graues labores Principis, terræ quibus
Orbem capessit, non leue auxilium volunt,
Curâ familiæ vacuus vt patriæ vacet.
Mentis leuamen quod potest melius dari,
Quàm socia rebus prosperis, dubijs comes?
Cui tradat animi sensa, progeniem piam,
Non Veneri inausæ, non voluptati datus,
Prima à iuuenta legibus morem gerens?
Pompeius Co. Malè fertur vni duplicis colli iugum.
Et vrbem, & orbem vix Atlas solus ferat.
Multis mariti, cœlibes viuunt sibi.
Est Cæsar, aliquam quòd velit, prudens; pius
Quòd hæret vni: ducat, ô ducat citò.
Vitellius. Diuum Neronem quia maritandum Patres
Suadetis, opus est fœminam thalamis legi,
Fœcunditate, genere, pietate inclytam.
Quid multa? talis en Agrippina eminet,
Fœcunditate, genere, pietate inclyta.
Nec sine Deorum numine fauente accidit,
Vt vidua nubat Principi experto sua
Coniugia tantùm: audiuimus sæclis patrum,
Vidimus & ipsi, coniuges castas rapi
Ad iniqua libita Cæsarum: quod quàm procul

Ab hoc pudore? coniugem potiùs suam
Ad libita Patrum Cæsar abiectus capit.
Coniugia Romæ in filias fratrum noua.
Fateor: sed alibi nota: nec leges vetant;
Sed mos iniquus: pariter ignotus fuit
Thalamus sobrinæ, tempore inualuit dato.
Accommodantur commodis mores: noua
Fuere quæ nunc nota: hoc ex illis erit.
Verannius. Iulia Neroni nubat, ô nubat citò.
Id si moratur Cæsar, adigamus Patres,
Et in hoc eamus. *Vitell.* Sistite, volentem intuor. *Ingreditur Claud.*
Auguste Princeps, prosit imperio & tibi,
Censet Senatus, Populus vnanimis iubet,
Piam auspicatâ Iuliam iungas face;
Iulia potentis nomen Augustæ ferat;
Genti Domitius Claudiæ insertus Nero,
Gener Neroni, Octauiæ sponsus tuæ,
Vicesimo anno Consul, extra vrbem interim
Princeps iuuentæ teneat imperium, volunt.
Claudius. Quod tanta vobis cura sit nostri, placet:
Nec cura nobis, placeat vt vobis, minor.
Sed caueat axes captus ad patrios puer,
Ne incendat orbem, fulmen incensus ferat.
Nemo familiæ Claudiæ est antè insitus.
Sed inde prodit iunctus Augustæ Nero;
Et inde natus filiæ charus comes.

Intrant Nero, Agrippina, Britannicus Octauia, Pallas.

Nero. Britannicum saluere, Nero fratrem iubet.
Britanni. Domiti salutem, nempe quam iubeas, habe.
Nero. Domiti? quid hoc est? mater, annon sum Nero?
Claudius. Cæsar Neronem, Cæsar Augustam suis
Nominibus ornat. *Agrip.* Cæsar exornat suos:
Sed adoptiones Cœsaris spernit puer.
Intrà penates abrogat quicquid Patres,
Populusue iussit: nec suo Marte abrogat,
Sed ad ista doctus: ista qui doceant nisi

Citò

Citò arceantur, quas alant flammas vide.
Claud. Flammà exèduntur ligna, quæ flammas alunt.
Consilia in ipsos noxia authores cadunt.
Pœna monitorum terreat mentem leuem.
Exilia, mortes, vt libet, statuas licet.
Custos nouercæ detur arbitrio probus. *Intrat Centurio.*
Sed quid citato Centurio portat pede?
Centurio. Quod imperasti Cæsar, id factum affero:
Patres triginta quinque ceciderunt, tuis
Equites trecenti nuptijs claræ hostiæ.
Claud. Ego imperaui? testor æternum Iouem,
Non imperasse: quas miser pænas dabis?
Pallas. Potiùs tuere milites Cæsar tuos,
Ad vltionem sponte currentes tuam.
Hostes fuerunt. *Claud.* Ergo sic hostes eant;
Sic auferantur: me dapes lautæ manent.
Britannicus. Ergo alme genitor fratrem adoptari parum est,
Nisi præferatur? noscere nouercam parum est,
Nisi dominetur? scilicet vestis mihi
Prætexta, at illi iam Triumphalis datur.
Ergo Imperator ille, te natus puer?
Custodiendam das ouem pastor lupo;
Imò laniandam? potiùs ô potiùs pater,
Pater misericors more me pecudum immola.
En colla, iugulum, pectus extendo lubens.
Optanda mors est, quâ manu cupias, mori.
Claud. Spes magna patris, specimen egregiæ indolis,
Nihil nimis confide, nil nimiùm time.
Sit impudicum; impune coniugium mihi *Suet. Cl. c. 43.*
Non erit: ἔρως δ' ἐπείγεται. specta puer.
Age cresce, cresce, macte virtute inclytâ,
Verum vt Quirites Cæsarem tandem sciant.
Duram nouercam patere, dominantem time.
Mihi Dij dedere, coniugum vt primo feram
Flagitia, deinde puniam. Concors bibes
A fratre Nectar; toxicum discors bibes.
Certate melior, non vter maior regat.

Vtrumque vobis offero ſancti Patres:
Diligite, amate, colite Cæſareum genus,
Filum amputare Parca non parcit meum.
Vitellius. Parcat precamur: Claudium norint auum
Seri nepotes, lenta mors veniat ſeni.

Exeunt omnes præter Agrip. et Pallanta.

ACT. I. SCE. 4.

Agrippina. Pallas.

Agrippina. Dilecte Palla, electe præ reliquis amor,
Miſeræ feroces coniugi audiſti minas?
Quiſquamne regum tutus expectet minas?
Quin potiùs illas occupet? potiùs ſcelus,
Si ſic neceſſe, quàm feras, facias lubens.
Cauete tumidas prouidi Reges minas:
Armant, et acuunt, et viam claudunt ſibi.
Nam qui malum minatur, vt caueam monet.
Scelus anteuertam ſcelere: nam ſceleri ſalus
Scelus eſt: prematur, ne minùs cautam premat.
Pallas. Auguſta, potiùs flecte parendo virum.
Agrippina. Cui liceat imperare, parendum mones?
Pallas. Es Imperatrix. *Agrip.* Claudij arbitrio. *Pal.* Imperas
Et illi. *Agrip.* Ad inſtans patitur illudi leo;
Mox laniat: vngues timeo: non audis minas?
Pallas. Obſequia flectunt, non minæ frangunt minas.
Agrip. Timidæ obſequantur: quod minor, faciam ſcelus.
Pallas. Scelus ipſa dicis? *Agrip.* Fateor, et magnum ſcelus.
Pallas. Perimes maritum? *Agrip.* Nempe ne perimat, perit.
Pallas. Perit Imperator? *Agrip.* Nempe, vt imperio fruar.
Pallas. Quæ ſpes? *Agrip.* Quid hæres? fœmina irata, et potens.
Hîc eſſe crede fulgur et fulmen Iouis.
Ira et poteſtas fulgur et fulmen Iouis:
Et vtroque maius fœmina. *Pal.* Poteſtas tibi
Eſt in Neronem? *Agrip.* Nempe quam dederat Nero.
Burrhus cohortes, Seneca concilium regit.
Pal. Virtute vtrumque nobilem, ſceleri aduocas?
Agrip. Sed vterque, cuius creuerit ſtudio, memor,

Adiunget

Adiunget alter milites, alter Patres.
Pallas. Pretio merendi milites, pretio Patres.
Agrip. Subsidia regno pretia quæsiui, et dabo.
Pallas. Sed quis Neronem? *Agrip.* Cæsarem cedant mihi.
Pallas. Quo genere mortis? *Agrip.* Toxico. *Pallas.* Lento, an cito?
Agrip. Præcipite facinus proditur, lento dolus.
Inde odia nobis, hinc amor nati redit.
Quod turbet animum, differat mortem volo.
Pallas. Quænam artifex? *Agrip.* Locusta, iam sceleris rea.
Pallas. Et quis ministet? *Agrip.* Ipse Ganymedes spado
Halotus. *Pallas.* Hæc quò? *Agrip.* Natus vt regnet meus.
Pallas. Id Dij secundent. *Agrip.* Quid velint superi, scies.
Agerinus ecce nunc ab auguribus redit. *Interuenit Agerinus.*
Quid augur? ede: quid taces? regnat meus?
Agerinus. Tacere liceat. *Agrip.* Loquere, regnabit Nero?
Agerinus. Regnabit; at si regnet, in matrem ruet.
Agrip. Ruatque cœlum; quid mea? regnet modò.
Palla, hinc eamus: causa non patitur moras.

ACT. I. SCE. 5.

Narcissus. Britannicus. Octauia.

Narcissus. O dura fata: quid miser primum querar?
Te Cæsar, an te Roma, Medææ trucì
Deseruientes? te puer, an et te soror
Duræ nouercæ subditos? an me querar?
Fortuna lachrymas me mea perennes rogat.
Mihi, Messalinâ, siue Agrippinâ satus
Imperia teneat, certa pernicies adest.
Sed adsit, adsit: meritus es, Cæsar, tibi
Vt opes, honorem, spiritum impendam meum.
Hydram impudicam capite mulctaui; tamen
Nouum recisо capite succreuit caput;
Nec vnum in vno: sola nec restat capra,
Sed et est Chimæra, fronte leo, caudâ draco.
Seges laborum crescit assiduè noua.
Noua monstra surgunt: aliud ex alio malum.
Perdidimus operam: nunc meas damno manus.

Nempe impudicam ſuſtuli, inſurgit fera,
Cui proſtitutus è malis minimum pudor.
Mæchus in Atridem Tyndarim Ægiſthus rapit:
Regnoque cedunt fas, fides, corpus, decus.
Adoleſce Oreſta, adoleſce, maturum tibi
Ætatis adſit robur, inimicos fuges
Patris, homicidas vindices matris tuæ;
Et nos in illis: diſſipa nubes leues.
Sol ſole toto conſpicere tandem polo.
Quid te, quid homines, quid deos potius precer?
Britann. Narciſſe vota timeo tam magna: immemor
Noſtri videris, tanta qui tumidè rogas.
Orbi interemptâ matre, præſidio vndique
Nudi, nouercæ ſubditi, fratri impares,
Patre deſtituti, regna meditamur? fatis,
Satis eſt ſuperque vita; viuamus licet.
Satis eſt ſuperque vita: mors culpâ vacet,
Mori iuuabit: magna ſpes regni excutit
Regno minores; luce, ſpe, vitâ excutit.
Octauia. O luce frater charior, ſperet licet
Quæ ſpirat anima: ſola ſpes hæſit ſolo,
Cum terram et homines reliqua fugerunt bona.
Spem dat ſuperſtes vitæ et imperij pater.
Britan. Cum patre vita, cum patre imperium cadet.
Narciſſe noſti, noſter an viuat pater?
Narciſſus. Viuit, ſed æger. *Brit.* Ergo, ſi fas eſt, patrem
Viſamus ægrum. *Narciſ.* Siſtite, nouerca euolat.

Intrant Agrippina et Xenophon medicus

Agrippina. Perij; vomenti virus ingeſtum effluet.
Malè properanti verba ſunt iræ data.
Quid anime refugis? perge, dum feruent manus.
Age perge, perge Auguſta; niſi pergis peris.
Remedia morbis vltimis quære vltima.
Facinora Xenophon conſcius noſtra adiuues.
Faueo vomenti Claudio; vitam euomat.
Pinnam vomenti, ſed venenatam, ingere:

Venena

Venena ſupplent ſæpe medicinæ locum.
Scelera periclum magna non paruum ſerunt:
Pretium peracta non minus tandem ferunt.
Aggredere, perage. Miſera quid feci? nefas *Exit Xenophon. Agrippina videt Britan.*
Nati audierunt: audiant potius piam.
O mundi et ocule, et anima, medicinæ Deus,
O nate Phœbo Archiatre, medicorum pater,
O patre magno non minor ſoboles Salus,
Dirigite medici doctam alexicaci manum,
Nequid doloris Claudium capiat meum,
Ne quid doloris Claudius ſapiat meus.
Sed ecce natum. O vera progenies patris,
Genitricis in quo forma, genitoris decus,
Quàm tua lacertis colla complecti iuuat?
O dulce pignus, quàm iuuat grata oſcula
Libare, lachrimas in ſinum lætas dare?
Narciſ. O quantum inundat flente Agrippinâ malum?
Sed quid flet? altas nectit inſidias amor
Nouus nouercæ: timeo vel amantem quoquè.
Britan. O mater ægrum viſere parentem licet?
Agrip. Quid matris ô ſpes vna non liceat tibi?
Sed imminuto iam ſalus morbo redit.
Britan. Lætor, magiſque viſere valentem placet.
Agrip. Et mihi placeret; medicus at turbas vetat,
Vt releuet altus corpus afflictum ſopor.
Tempus ſopori detur, accedet ſalus.
Officia, tempus niſi cauent, fructu carent.
Citò, ſi valentem, videris. Natos meos
Narciſſe thalamis quo potes recreès ioco. *Exeunt Narciſ. Britan. Octa.*
Qualis lateribus clauſus intextis equi
Troiani Vliſſes, tela Laocoon furens
Cum torſit, imo pectore extimuit dolos:
Talis, cauernas natus vt petijt meas,
Qui mox peribit angue Laocoon tuo,
Ne male latentes proderet ſonitus dolos,
Et portæ in ipſo limine hærerem, horrui.
Nunc arce poſita, clauſtra quum laxet Sinon

Expecto: & ecce signa dat Pallas bona. *Intrat Pallas.*

Pallas. Peracta fata: Claudius letho occubat.

Agripp. Expleta vota: Iuliam læta occupant.

Pallas. Romæ Imperator, domitor Oceani Nero,
Britonum subactor, arbiter terræ Nero,
Velut alta crebris pinus impulsa ictibus,
Gemuit supremùm, truncus exanimis iacet.

Agripp. Nunc Troia tota est flamma, nunc Priamus cinis.
I nunc minare coniugi pœnam tuæ:
I potius, & nunc coniugi Stygiæ refer,
Refer vltionem nomine vtriusque inditam.
Non ausa scelus, est passa; non passa, audeo.
Fortuna timidam afflixit, audentem extulit.
Nunc meus ad apicem surget imperij Nero.
Me natus, ex me Dominus, & per me Nero.
Celanda mors est Claudij, vt viuat Nero,
Augusta viuat, regnet Augusta & Nero.
Post multa me Sors sæcla Principibus dedit
Natam, sororem, coniugem, matrem vnicam.

CHORVS. 1.

Tisiphone. *Sapphic.*

EN vocat cædes violenta cædem.
Flagitant manes queruli, inquieti,
Cæsus occisor cadat, expietur
Sanguine sanguis.
Nesciens peccas? malè nesciebas.
Negligens patras? malè negligebas.
Innocens non es: lue, qui nocebas
Nescius author.
At cecidisti meritò nocentem:
Iudica; damna: facis innocentem
Non ream cadens: meritò, at nocenti,
Caderis ergò.

Hercules

Hercules fidam Megaram peremit;
Sed furens: abſit ſcelus à furore:
Herculem, an falſa, an furioſa coniux,
Deianira.
Vnda ſic vndam trahit, ignis ignem:
Sic ſcelus penſat ſcelus: vrget iram
Ira: non iuſtæ comes vltionis
Vltio iuſta.
At ſinit iuſtos aliquando cælum
Cædi ab iniuſtis: fateor: ſed illos
Alteri vitæ; aſſiduæ gehennæ
Deſtinat iſtos.
Sera, ſed certa eſt pede Pœna claudo.
Vltor à tergo premit irrepreſſus.
Neminem fallit Nemeſis; nec vlli
Fallitur illa.

ACT. 2. *SCE.* 1.

Vmbra Claudij.

NVnquamne miſeris ſegnis accedet dies?
Nunquamne, ne de mortuis, detur quies?
Parum eſt tyrannos vix Ioue minores mori,
Niſi puniantur? adeo puniri parum eſt
Niſi ſempiternus Siſypho immineat lapis?
Niſi deuoretur indies creſcens iecur?
Niſi pœna fiat, qui velit pœnam pati?
Niſi cui placerent inferi, ſuperi accidant?
Nempe inter vmbras turba crudelis Patrum,
Equitumque, flagris terga dilaniat mea,
Et ſæua ſcelera mihi miniſtrorum imputat.
Cauete Reges; veſtra vos torquent mala;
Sed & aliena vix minùs faciunt reos.
At gener & vxor (proh dolor) quantos mihi

Ignes & angues perpeti intentant manu?
Has tamen & illas non leues pœnas amo.
Quiſquamne credat? Claudius pœnas amat.
Repetere pœnas liceat, ô liceat priùs,
Quàm monſtra videam tetra, Noctigenis tribus
Peiora,& oſſa qui voret Stygio cane.
Hæc hæc nocentes,illa diſcruciant probos.
Nec vllum in Orco par Agrippinæ malum,
Simile Domitio: talis vbi regnet canis,
Taliſque Erinnys,eſſe quin credam inferos?
Aut peius aliquid inferis? nec dum ſat eſt
Toxica dediſſe Cæſari,patruo,viro.
Sed ecce video,video,viſumque horreo,
Imperia falſus non ſua inuadit Nero,
Verum Neronem deijcit: nec dum ſat eſt:
Epulæ parantur Atrëi menſæ pares.
Redit ad venena natus in cædem Nero.
Sed cui parantur? ô manum retine impiam
Venefice,redeo Cæſar; arcebo nefas:
In ora vertam: fata ſed verti negant:
O dira fata: nec ſcelus fati eſt: ego,
Ego te peremi nate qui fratrem dedi.
Fuge,fuge nate, ſcelere inundantem domum.
Vel per venena ſequere,quà præijt pater.
Te te innocentem melior expectat locus.
Me lucis odium Styga reuiſendam monet.
Maleficus abeo iam pater,coniux,ſocer:
Mala paſſus abeo iam ſocer,coniux,pater.

ACT. 2. SCE. 2.

Procedit Nero comitatu ſplendido, habitu Imperatorio ad caſtra. Eques ex ijs qui ſequuntur vnus inter procedendum ſic loquitur.

Eques. Britannicus vbi eſt? Claudij proles vbi eſt?
Britannicus vbi eſt? nemo reſpondet? ſequar
Vnus frequentes: numerus excuſat malos.

Oblata,

Oblata, nullo qui renitatur, ſequar.

Nero in caſtra: ſiſtunt in ſcena Equites Rom. quatuor.

Eques. 1. Ciues, quid agimus? rebus in grauibus leues,
Graueſque leuibus, ſceptra ſic leuiter damus?
Vitæ neciſque ſic poteſtatem damus?
Eſt Imperator vita, vis, virtus ſuis:
Ex mente virtus, vis manu; vita vndique.
Ex capitis habitu corporis pendet ſalus.
Deliberandum: magna res: ciuis reget
Ciues, Nerones Nero nouus, Patres puer?
Nunc nunc agendum eſt: facile ſurgentem impetum
Premere, mederi haud facile graſſanti malo:
Voto obtinentur ſceptra, retinentur metu.

Eques. 2. Serò admonemur: taurus aſſuetus iugo
Serò ſtomachatur ferre, quod ſubijit, iugum.
Nunc melius agitur, Claudius quàm ſi regat
Iners, ineptus, ſubditus ſeruis ſenex.

Eques. 1. Suſcipere molem publicæ poterit rei,
Vel ferre, luſtra quatuor qui vix ferat?

Eques. 4. Flore Aphricanus, flore Coruinus ſuo,
Auguſtus annos bis nouem natus, minor
Pompeius anno, Conſules bellum gerunt.
Virtus honores ferre, non ætas, ſolet.

Eques. 3. Iuueni temeritas, ſed ſeni grauitas comes.

Eques. 2. Sunt ſæpe iuuenes, mente, non mento ſenes.
Si ſceptra barbæ danda, quin regnat caper?
Auſpicia potius ſceptra, quàm vires, tenent.
Conſilia melius, quàm manus, bellum gerunt.
Seneca Senatum, milites Burrhus reget:
Et illum et illos mater opulenta et ſagax?

Eques. 3. Ergone inertes prælia magiſtri gerent?
Ergo imperabit fœmina ſuperba et procax?
Sunt grauida ſcelere regna, quæ peperit ſcelus.
Meliusque Iunius ſceptra Syllanus geret
Vir adultus, inſons, clarus, Auguſti abnepos.

Eques. 4. Pecus illa noſtros aurea præibit greges?

Ille imperabit? ſic Agrippina imperat?
Voluiſſe ferat impune? ſic notus Nero?
Cumulos Gygantes dum ſtruunt, in ſe ſtruunt.
Sed in Senatum Cæſar è caſtris redit.

ACT. 2. SCE. 3.

Nero è caſtris in Curiam. Senatores. L. Antiſtius Conſul. Burrhus præfect Prætorian. Seneca.

Nero. Poſtquàm inter homines deſijt diuus Nero — *Suet. c. 33. N.*
Môrari, auitis Claudijs clarus Nero, — *Tacit. An. 13. 449.*
Suis triumphis clarus, illorum inclytus, — *Suet. c. 17. C.*
Græcæ et Latinæ ſcriptor hiſtoriæ Nero, — *Suet. c. 41. et 42. C.*
Patriæ pater, curator annonæ Nero, — *Suet. c. 18. C.*
Sub quo regente triſte nil, ruta omnia, — *Tacit. ib.*
Prouidus (id acta vita ſub Caio docet) — *Suet. c. 38. C.*
Sapiens (id ipſum nomen imperij probat) — *Senec. in init.*
Cæſar, Tiberius, Druſus, Auguſtus, Nero;
Pietatis ergò, Claudium in cælos patres — *Dion l. 60. in fine.*
Vnco trahamus, Diuus vbi fungos edat,
Cibos Deorum: funus Auguſtum apparo.
Nunc quia Deorum gratiâ, voto meo, — *Tacit. ib.*
Virtute matris, militum aſſenſu omnium,
Filius, et hæres Claudij, imperium gero,
Authoritatem poſtulo veſtram, Patres,
Summam, auſpicatam, liberam, vnanimem, grauem.
Vnam eſſe Lunam, luceant ſtellæ licet,
Solum eſſe Solem, Luna licet orbem impleat,
Vnum eſſe ſuperis, inferis, medijs Iouem,
Vnum eſſe Romæ, monſtra niſi gignat, caput,
Pax, ordo, lex, vis, vſus, vtilitas iubent.
Ille vnus ecce Iupiter, paſtor, pater,
Adſum, iuuando Iupiter, amando pater,
Et alendo paſtor adſum, vt Auguſti pia — *Xiphil. in ini. Ner.*
Subinde referam regna, licet impar feram.
Auguſtus, ecce denuò Auguſtus, redit.
Nec mihi iuuentus ciuicis armis furit — *Tacit. ib.*
Imbuta, nec ſunt, quas alam, lites domi.
Nulla odia, nullæ iniuriæ, nulla vltio.

Veſtra

Vestra odia, vestræ iniuriæ, vestra vlcio
Mihi vindicanda: mitis in reliquos ero,
In me leuerus: esse vos tales volo,
Qualis videbor, nec ero quàm videbor minor,
Talis ero vobis, mihi Deos quales velim:
Exempla vitæ recta quasi leges dabo.
Documenta legum sancta mihi vitam instruent.
Hominem memineró, non Deũ, sed nec feram,
Præesse hominibus, non feris, sed nec Deis.
Non vnus omnes arbiter cautas agam;
Ne reus et actor, vna cum capiat domus,
Paucos potentes, pauperes sese eiulent.
Venale nihil est in domo nostra: nihil,
Nihil impetrandum est ambitu, merito omnia.
Mea domus aliud, aliud est Romæ status.
Id cupio, non me, sed mihi timeant mei.
Antiqua teneat, munia Senatus volo.
Italia lectos Consules tota audeat,
Prouinciæque pareant: illi Patres
Vocent: gerenda bella mandantur mihi.
Pace moderabor milites, bello instruam.
Sic Cæsar astrum, sic fit Augustus Deus.

L. Antist. O nos sub isto principe beatos Patres.
Perpetua Deus hæc seruet Æneadis bona.
Viuat Domitius, Claudius, Cæsar, Nero,
Augustus, Imperator, Inuictus, Pius,
Plebis tribunus, Pontifex, Patriæ Pater:
Concinite, viuat. *Omnes.* Viuat, ô viuat Nero. *Tuba concinunt.*

L. Antistius. Iurandum in acta Cæsaris nostis, Patres.

Nero. Collega noli vel Patris Patriæ mihi
Induere nomen, quod mihi iuuentus neget:
Vel tute in acta nostra iurare: haud decet
Esse beneficijs imparem, officijs parem.
Tu Seneca iuris verba iurandi doce.

Seneca. Tarpeie Stator, rector in cœlo soli, *Genu flectant Senat.*
Romule Quirine, de solo cœli incola,
Auguste Cæsar, hominum amor, superûm comes,

Audite falsos, vindices; testes, pios.
Quæ Nero iubebit sancta, quæ faciet rata, — *Singuli Senatores omnem*
Facienda quæ vult ille, quæ non vult nefas, — *aut aliquid simile tinc-*
Nisi reputemus, Iupiter sic nos foràs — *tũ et aqua rosacea replet-*
Proijciat, vt nos iacimus hos lapides foràs: — *um proijciat: tubis cõ-*
Tantòque iaciat grauiùs, vt grauiùs potest. — *cinentibus.*

Bur. Quodnam excubantes milites signum ferent? *Su.c.9.N.Tacit ib.*
Nero. Signum excubantes OPTIMÆ MATRIS ferant.
Burrhus. Nunc huic tabellæ Cæsar apponas manum,
Quà destinantur in crucem fures duo. *Suet.c.10.N.*
Ne. Vrgere noli Burrhe: nam membrum mihi *Senec.de clẽ.l.2.c.1*
Resecare videor, cum reseco ciuem mihi:
Nec ad secandum medicus accedo lubens.
Seneca. Medicum seuerum intemperans æger facit.
Quicunque parcit improbis perdit probos.
Probi tenentur præmio, pœna improbi.
Impune facinus prouocat crimen recens.
Aliena vitia si feres, facies tua.
Qui parcit omni ac nemini, est æquè ferus.
Nero. Qui citò libenter, qui nimis, iniquè iubet.
Nescire vellem literas. *Seneca.* Vocem Patres
Audite, dignam tota quam Roma audiat.
Dignam innocente sæculo, dignam Deo.
Habeamus ergo gratias. *Nero.* Illas Patres *Suet.c.10.N.*
Habete cum merucro: nunc actum nihil,
Quin melius actum debeam, et melius velim.

Procedunt hinc legati Armenij; inde Agrippina cum Pallante.

Sed ecce gressus inde Legati ferunt *Tacit. Ann. 13. 450.*
Armenij; et inde mater Augusta aduenit. *Xiphil. in vit. Ner.*
Seneca. Quin Imperator potius Augustæ obuius
Procede, ne sit fœminæ in solio locus. *Ne, descendit de tribunali.*
Nero. Augusta mater, alius Armenios erit *Exeunt Nero. Sena. Senec.*
Locus audiendi: petere nunc ædes placet. *Burh. cæteri præter Agrip.*
Ag. Mihi me relinque Cæsar, vbi visũ sequar. *et Pallant.*

ACT.

NERO.

ACT. 2. SCE. 4.

Agrippina. Pallas.

Discessit? abijt? itane? discessit Nero?
Abijt Domitius? vix priùs matrem intuens,
Vix allocutus? *alius Armenios erit*
Locus audiendi? scilicet, ne sit mihi
Locus in Senatu: scilicet, per quam tibi
Locus in Senatu, summus in terris locus.
Ingrate Domiti, merita sic pensas mea?
Huc merita redeunt Iulia infœlix tua?
Ego sceptra scelere contuli magno tibi,
Maiore sceptra scelere vt auferres mihi?
Egone Neronem Claudij statui loco,
Nero vt negaret, Claudius quem det locum?
Mala vxor vt sit charior MATRE OPTIMA?
Fulmen trisulcum Iupiter iusta manu
Conijce vel in me, vel meam prolem: ream
Feries vtramuis, sceleris infandi ream:
Meruimus ambo: fulmem & in ambos ruat:
Grauius in illum, grauiùs vtrinque impium.

Pallas. Augusta cohibe mentis effrænæ impetum.

Agripp. Cohibere potero? cadere de regno leue est?
Leue regna dantem filio regno eijci
Immanitate filij matrem vnici?

Pallas. Regna retinebis in sinu potiùs ferens
Regni tyrannum, quàm ferox, tragicè furens.
Iuueni resiste; pullus indomitus furit:
Regi repugna; fulmen intrepidum ferit.
Nonnulla iuueni, Principi ignosce omnia.

Agripp. Nihil est relictum fraudis; & nihil est satis.
Vix propiùs hæsit iuncta Semiramis suo *Suet. c. 28.*
Mater virilis filio vix dum viro;
Ego quàm Neroni. Sed vetat dici pudor,
Quæ, vt sceptra gererem, passus est fieri pudor,
Nunc cum pudore sceptra perdidimus: nec est

Satis hoc Neroni, nec in Agrippinam satis.
Quin fiet Actæ Iuliæ ex famula nurus:
Liberta fiet (quid nurum dico?) mihi
Æmula, nepotes mihi, mihi reges dabit.
Ergone cedent sceptra, quæ demens dedi,
Ancillæ in vsum? Claudius famulæ iacet?
Adeòne fœlix æmulæ, infœlix mihi?
Priùs ignis vndas, vnda dabit ignes; priùs
Tellus planetas proferet, plantas polus,
Quàm seruiente Iuliâ, serua imperet.
Pallas. Iuuenem in Amoris castra cum ducit Venus,
Rapit varietas, si noua affulget Venus;
Sequitur satietas, ipsa licet adsit Venus, *Tacit. Ann. 13. 453.*
Et pœnitendæ Veneris ingratus dolor.
Vt in igne flamma superat, ex flamma vapor,
Tenebræ ex vapore, mœstus ex tenebris timor.
Irata vincet, læta languescet Venus.
Patiare dum se nouerit, natum dabit;
Dabit maritum coniugi, natum tibi.
Agripp. Quod licet id abigit, allicit quod non licet.
Aliena credo Cæsares fato appetunt,
Sua despicantur: face leui caleat licet,
Nisi hæret illic, post vagos ignes, vbi
Tandem acquiescet? quisue luxuriæ modus?
Pallas. Matris redibit filio constans amor.
Agripp. Nomen Parentis dulce, quod reliquis solet
Matribus amorem parere, parat odium mihi:
Forma, esca Veneris, cecidit ex partu mihi:
Matris verendum nomen exosam facit;
In plebe gratum nomen, in solio graue.
Matrem negat timere, quem cuncti timent.
Et summa merita pensat extremum scelus.
Pallas. Male suspicari sistte, cum gemmas tibi,
Alijs cupitas, sponte detulerit prior,
Vestesque lectas principum dederit volens.
Qui capit amantem dona dant, qui dat probant.
Agripp. Mensura voti scilicet cunctis fui:

Fui Imperatrix: miſera quid dico, fui?
Quin eſſe potero? dona quid memoras mihi?
Mihi reddit aliqua, cui dedi ſumma omnia.
Pallas. Quæ tu dediſti tollere querendo ne quis:
Non reddidiſſe potuit infenſus Nero.
Agripp. Donare potui: tollere an poſſim rogas?
Pallas. Fortuna vires fæminæ tantas negat.
Agrippina. Labor, ira, pretium, gratia, ingenium, ferent.
Pal. Time Imperantem. *Agrip.* Mihi patrem, fratrem, virum,
Naturnque, Ducibus nata, ſoror, vxor, parens?
Pal. Pare. *Agrip.* Imperabo. *Pal.* Mater es. *Agrip.* Cui ſim vide.
Pal. Cede. *Agrip.* Inualeſcam. *Pal.* Mulier es. *Agrip.* Quæ ſim puta.
Pal. Peribis. *Agrip.* Vlta. *Pal.* Quò ruis? *Agrip.* Natum traho.
Pallas. Dolor obtegatur, ſi cupit redimi dolor.
Ridetur ira quæ patet, lædit latens.
Sed ecce prodit arbiter nobis Nero. *Secedunt.*

ACT. 2. *SCE.* 5.

Nero. Burrhus. Seneca. Agrippina. Pallas.

Nero. Proh ſancta pietas: ſic voluptates mihi
Inuidet honeſtas mater, indulgens ſibi
Minùs ferendas? ſic facit nihili mea
Obſequia? merita ſic facit tanti ſua?
Et habet, et optat? fruitur, et queritur tamen?
Niſi ſumma, nihil eſt? ſola niſi regnat, furit?
Ergòne ſemper matris arbitrio puer
Subijciar? orbis arbiter, matrem audiam?
Burrhus. Matris ſuperbæ Cæſar inſidias caue.
Quæ ſemper atrox, nunc ſtruit fallax dolos.
Seneca. Eſt amputanda pompa, minuendus tumor.
Matris miniſtros plecte, ſi matre abſtines.
Fas eſt in illos, quitquid in matrem eſt nefas.
Nero. Conſilia recta quæ datis, rectè exequar.
Et ecce tempus dat ſtatim poſſe exequi.
Verenda mater, gentis Auguſtæ decus, *Se ad matrem conuertit.*
Quid ora nati, quid greges procerum fugis?
Quicquamne regno dulcius, nato arctius?

Augusta regnum deseris, natum parens?
Quid aucuparis sola? quid tacitè struis?
Agrip. Seuera nimiùm, mi Nero, nimiùm fui
Seuera mater, temporis ineptè inscia.
Nunc mea voluptas, si voluptatum admouet
Stimulos iuuentus, en sinus nostet patet,
Hinc Nectar hauri: si facultatum aggerit
Diadema cumulos, en patent loculi mei;
Hinc opibus hauri vel tuis nostras pares.
Me, mea, meorum cuncta commendo tibi.
Nero. Quid ergo famulos sequeris, Augustum fugis?
Matremne cepit tædium nati sui?
Agrip. Natum immò cepit tædium matris suæ.
Nero. Suspecta, solus quæ facit, reges habent.
Agrip. In hoste leuis, in matre suspicio hæc nefas.
Nero. Incerta qui non metuit, incautus cadit.
Agrip. Incerta quisquis metuit, is metuit nimis.
Nero. Nimis esse timidus malo, quàm tutus parum.
Agripp. Timor ille, quæ sunt tuta, vix tuta efficit.
Nero. Quæ me tuentur vix tibi tuta autumas.
Agrip. Quæ te tuentur, quin mihi tuta æstimem?
Nero. Quià te, tuosque, nec meos, nec me æstimas.
Agrip. Ego me, meosque? quin mei mecum tui?
Nero. Nec sunt, nec esse patiar: adeòque aspice:
Genium tuum Pallanta, delicias tuas,
Malè constitutum Claudio regni arbitrum
Demoueo rerum curâ, Agrippinæ vt vacet. *Tac. Ann. l. 13.*
Pallas. Hoc nupta meruit Claudio mater tua?
Hoc tu Neroni Nero, gener, et hæres refers?
Sine repetundis ille perpetuas mihi
Esse rationes voluit imperio pares.
Nero. Tu quid merueris, ille quid tulerit, tace.
Mihi neuter obstat: hinc, vt eiures, abi.
Pal. Quæ culpa? *Ner.* Pallas. *Pal.* Qui nocẽs? *Ner.* Quoniam innocẽs.
Pal. Quæ ratio? *Ner.* Iubeo. *Pal.* Iudica. *Ner.* Sortem dedi.
Pal. Duram. *Ner.* At ferendam. *Pal.* Merita nil prosunt? *Ner.* Abi.
Pal. Nil mater? *Nero.* Abeas. *Pal.* Nil preces possunt? *Ner.* Abi.

Rapite

Rapite molestum. *Agrip.* Quin merita saltem mea
Melius rependes. *Ner.* Nil moror. *Agrip.* Saltem audies.
Ner. Non moueor. *Agrip.* Istas at preces. *Ner.* Nihil audio: *Rapitur*
Rapite. *Agrip.* Quid hoc est? audies nolens volens, *Pallas, à*
Audire quæ dispudeat. Agnoscis Nero *Burrho*
Augustam, et illam agnoscis iratam Nero? *et Seneca.*
Augusta obesse poterit, irata expetet.
Testor supremum, testor infernum Iouem,
Britannicus adhuc viuit, et viuat precor,
Adultus, hæres verus, et dignus Patris
Ditione, quam tu per meam fraudem tenes,
Adoptione non tuæ stirpi insitus.
Adoptionem væ tuam; fraudem meam.
Nec iam recuso, quin domus miseræ mala
Cuncta patefiant, nuptiæ in primis meæ,
Meum venenum, proh scelus, potius tuum.
Nam scelera tua sunt illa, quæ prosunt tibi.
Sed Dijs mihique prouidis cautum bene,
Quòd mihi superstes ecce priuignus viget.
Vero Neroni, Cæsari nato comes
In castra pergam, sceptra restituam sua.
Germanici me hinc filiam castra audiant;
Vilem inde Burrhum scilicet truncâ manu,
Senecamque linguâ falsa profitente exulem,
Tibi, sibi regimen generis humani vt petant.
Vos consecrati Claudij manes mei,
Fratresque cæsi fraude Syllani impiâ,
Et tot facinora per nefas summum irrita
Me vindicate, vos et humanum genus:
Vester Domitius carnifex, et crux mea
Sceleribus animam reddat, et corpus cruci. *Exit Agrippina.*

ACT. 2. SCE. 6.

Nero. Pollio. Locusta.

Ne. Hos mulier animos? hos Agrippina impetus?
Hos mater æstus? poterit, audebit, volet
Obesse nobis? Nota Agrippinæ manus;

Mens nota matris; mulieris nota optio.
Velle æstus, animus posse, et audere impetus.
Cui cedet illa, quæ suum occidit virum?
Cui parcet illa, quæ genus perdet suum?
Ergòne patiar Cæsar imprudens, iners,
Mihi minitari fœminam iratam, efferam?
Mala machinari mulierem astutam, impigram?
At mater illa; verba sunt istæ minæ.
Quid ferre potero, verba nisi patiens feram?
Quam ferre potero, nisi feram matrem meam?
Nec hanc, nec illa (spero) laturus diu.
Tonitrua terrent, non nocent: ventus quatit,
Non frangit: ecce mater vt tonitru furit,
Verba quasi ventus personant: neutrum ferit:
Spernendum vtrumque: sed solet vtrumque insequi
Procella, tonitru fulminat, ventus pluit:
Cauendum vtrumque, ne sit alterutri locus.
Quæ spes nocendi? qui modus? viuit puer
Britannicus: non viuet, vt noceat mihi:
Hunc tolle matri, spem, modum tollis mali.
Puer est: virilis indoles puerum negat.
Puer est: facilius premitur imprudens puer.
Puer est: futurus Hector, et Vlyssis metus,
Meâ timendus matre, non annis suis.
Nihil ille meruit: illa sed meruit nimis.
Dedit necandum, quando metuendum dedit.
Metuenda reges non ferunt, imò auferunt.
Matri cadis Britannice, mihi, tibi innocens.
Pollio Locustam, quam veneficij ream
Custodiendam tradidi imprudens tibi,
Huc affer. Illam fama nobilitat satis,
Peritam, et vsus noster expertam dedit.
Sed lenta nimium, nec satis valida admouet.
Britannico Locusta cum volui necem,
Tu pro veneno perfida antidotum dabas.
Aluo exolutâ idille transmisit statim.
Sic iussa peragis Cæsaris dicto audiens?

Abit Pollio.

Intrat Locusta cum Pellione.

Eam Nero verberat

Locusta.

Locusta. Ignosce Cæsar, sceleris inuidiam timens,
Infamiamque, tradidi iusto minus.
Nero. Lex credo nobis Iulia timenda est, tibi *Suet C. 33.*
Curanda fama? dum furens illam aspicis,
Defensiones dum paras, nectis moras
Securitati: nunc nisi venenum paras
Lædhale, præsens, væ tibi: aut perde, aut peri.
Locusta. At ei ministet cuncta qui gustat priùs,
Si perit eâdem morte, patefiet scelus.
Nero Minus haurienti minùs obest. *Locu.* Par est malum.
Venena cita sunt quæ vel afflatu necant.
Nero. Propinet ergo feruidum, innocuum, valens:
Britannicus aquam cum rogat, Stygiam bibat.
Locu. Quia Cæsar vrges, me vide; et cælo petam
Venena, et imo Tartaro: hinc Hydræ petam
Toxica, cruorem Nessi, et Althææ facem,
Pythonis inde, Scorpij, et Cancri mala.
Iungam Cicutæ Colchicum, Aconito Oppium,
Fel viperinum araneæ, flammis aquas.
Addam venenis verba quæ noceant magis.
Moriar, nisi ista qui bibit, moritur statim.
Nero. Hæc si facis Locusta, discipulos dabo,
Immunitatem, præmia merenti tibi.
Age in cubiculo decoquas virus meo:
Hædo experire Pollio vires mali. *Abeunt Locusta et Pollio.*

ACT. 2. SCE. 7.

Nero. Agrippina. Britannicus. Octauia. Otho.

Bene collocata retia; expecto feram.
Sed et ipsum, et ipso cerno quas odi magis.
Odium saluti cedat: at tutus venit
Illis comitibus tectus: et totus venit.
Errare in illis nescit, vt dubitet, fames.
Omnes perierint non malè: at pereat prior
Spes illa messis in malum crescens meum.
Vix odia reprimo: sed magis vt obsint, premam.

Augusta, Coniux, frater, ad lautas dapes
Venisse comites lætor, et studio pares.
Sed dum instruuntur mensæ vt accedat melos, *Mensæ apparantur ad conuiuium.*
Te frater, aliquod carmen vt pulchrè canas,
Vt frater oro, vt Cæsar inuito imperem.
Brit. Mærore pressi lugeant, læti canant.
Nero. Cygnus subinde læta moriturus canit.
Brit. Mors liberat mærore: moriturus canam.
Nero. At læta, nostrâ non tuâ causâ, canas.
Brit. Salutem ab ægro sanus optandam rogas?
Tu læta cantor melior, et melius canes.
Nero. Quisquam imperanti contumax cantum negat?
Octauia. Pare imperanti frater. *Brit.* Imperium audio?
Pareo: sed animo carmen aptetur meo.
Octauia. Aptabo vocem particeps fratri meam.

Cantio Britannici, et Octauiæ.

Britann. *Proh dolor, patri genitrix perempta:*
Proh scelus, cæsus genitor nouercæ:
Proh pudor, Cæsar genitus, sed hæres
Cæsaris alter.
Octauia. *Pertulit (sperno) grauiora virtus:*
Afferet (spero) meliora tempus:
Multa ne spernat mala ferre, pauca
Qui bona sperat.
Britann. *Cæde perturbor patriâ: dolendum.*
Sede deturbor patriâ: ferendum.
Cedo ne cædar: patriâque cæde et
Sede cauendum.
Octauia. *Sedibus summis propior ruina.*
Cladibus magnis peritura magna.
Claudiani sortem referat, ferat q;
Claudia proles.

Britann.

Britann. *O meam ſortem mala congerentem;*
Me parum fortem mala conquerentem;
O meam mortem mala corrigentem
Quàm bene canto?

Nero. Hæc ſpes alenda? hanc indolem tutus feram?
Agrip. Puer miſerias quàm canit miſerè ſuas?
Nero. Miſeranda certè cantio haud miſeri fuit.
Sed enim beatos nunc dapes lætæ vocant.
Sedeamus, et tu pariter accumbas Otho, *Accumbunt.*
Amore, ſi quis alius, excellens meo.
Læta hauriantur pocula calenti mero.
Cererem coronet Bacchus, et Bacchum Ceres,
Et Venus vtrumque: lætus hic abeat dies,
Feſtus Saluti, ſceptra confirmans mea.
Vos mater, vxor, frater, exhilarent Ceres,
Bacchus, Venuſque: quis dolor vultum grauat?
Agrip. Cupio eſſe læta: læta cupientes luunt.
Neſcio quid angat; quicquid eſt, angit ſcio.
Dolor eſt? timorue? dolor abeat: abeat timor.
Tu ſi vales Britannice, valebo magis.
Brit. Valeo, valere fata ſi miſerum ſinunt:
Et geſtit, acſi liber è vinclis volet,
Neſcio quid animus: quicquid eſt, geſtit ſcio.
Octauia. Fælix ſit omen: ſed mihi pectus labat,
Genua vacillant, cor tremit, ſenſus ſtupet.
Nero. Res eſt profectò mira fæmineus timor.
Lætemur; hilares noſter inuitat calix. *Tubæ concinunt.*
Brit. Mihi potionem tu puer, qualem ſoles,
Affer tepentem. Sed quid hoc? refugit manus.
Libata guſtu eſt potio: veneni nihil.
Præcalida nempe eſt: feruidæ affundas aquam.
Bene eſt, abunde eſt: vindici libo Ioui, ah. *Cadit veneno hauſto Britãnicus.*
Agrip. Ah cecidit. *Oct.* Heu me cecidit. *Agrip.* Ah perijt. *Ne.* Quid (hoc?
Cecidit? ſolebat nempe lethargum pati,
Et cecidit infans ſæpe: rediturus tamen
Senſim et ſubinde ſenſus: auferte interim:

Nec casus hilares iste conturbet dapes.
Agrip. Nata, simulanda gaudia, tegendus dolor.
Octaui. Didici tegere, gaudere non didici malo.
Quàm ferre miserum est, de quibus nequeas queri?
Nero. Sic sunt mulieres, si doles gaudent, dolent
Gaudere si vis; semper oppositum tenent.
Quin et grauatos video tibi vultus Otho.
Otho. Sit quæso venia, Cæsar, abeundi mihi?
Nero. An tibi salutis displicet festum meæ?
An dolet? an horret? an times? an me fugis?
Otho. Imo ad beati gaudia, et vota omnium,
Sydus decòris, inclytæ stirpis decus,
Vbi tres in vna Gratiæ, et tota est Venus,
Propero; sine illâ vita vix vita est mihi.
Nero. Quænam illa tanti? *Otho.* Quam magis laudet, magis
Qui nòrit illam; nec tamen laudet satis,
Quicunque norit laudibus plenam omnibus.
Nero. Quæ sit refer. *Otho.* Poppæa, deliciæ meæ:
Measne dixi? dicerem cæli ac soli,
Hominum et Deorum; iure coniugij meas.
Nero. Miranda narras, quæque non faciunt fidem,
Nisi visa: quin me, nec mora, videndi subit
Lubido, num sit cæcus et mendax amor.
Otho. Amor est, fatebor; sed nec est mendax amor,
Nec cæcus: atenim (vereor) incautus fuit,
Qui fortiori tanta mea prodat bona.
Sed quid Neronem, quod meum, lateat meum?
Nero. Sapis: at morando gaudia moraris tua,
Et mea, videre qui volo, & validè volo. *Exeunt Nero & Otho.*

ACT. 2. SCE. 8.

Octauia. Agrippina.

Octauia. Nunc fluite lacrymæ, nubibus vt imbres fluunt,
Et vt aqua inundat obice perrupto omnia.
Agrip. Nunc ruite gemitus, aëre vt venti ruunt,
Et vt ignis vrit cinere discusso obuia.

Octauia. Phaëthonte cæso fiat electrum Helias:
Fugiente Cauno Byblis in fontem fluat.
Agrip. Memnone perempto rotet Aurora indies:
Polydoro adempto flens Hecuba fiat canis.
Octau. Tenella, matris, patris, & fratris necem
Video? & videre potero? nec morior videns?
Agripp. Matura, patruo, coniugi, nato luem
Peperi? dolet peperisse: nec pereo parens?
Octau. Moriar: nec ille sæuus in fratrem meum
Mihi parcet; aut si parcet, ego parcam mihi.
Agrip. Peribo: nec enim in fratre qui exemplum dedit,
In matre dubitet; si dubitet, insons erit.
Octau. Busiris aras extero, haud patriæ suæ,
Nedum cruore polluit fratris sui.
Agripp. Cœde Diomedes pauit immanes equos,
Sed cà virili cæde, puerilem horruit.
Octau. O vana vota, nulla spes, fragilis salus;
Fratre pereunte spes, salus, votum perit.
Agripp. O cassa studia, cœca mens, fallax fides:
Nato cadente mens, fides, studium cadit.
Octau. Male nata Roma, regna per fas & nefas
Sitiens, ab ortu cæde fraternâ mades.
Agrip. Roma malè crescens, propter imperium patres,
Fratres, nepotes, filios cæsos vides:
Octau. Tam sæua, tam sanguinea regnandi sitis.
Agrip. Tam vetera fratres odia regnantes gerunt.
Octau. Tu cernis ista Phœbe, nec condis diem?
Agrip. Hæc Rex Deorum pateris, & fulmen tenes?
Octau. Recede vita, morte deuites mala.
Agrip. Elabere anima, scelera quæ propè sunt fuge.
Octauia. Nouerca, miseram ludis, an luges nurum?
Agrip. Sim me miserior, paria nisi patiar tibi:
Sed quæ miserior? *Octauia.* Certet hoc vno nurus.
Agrip. Concedo certet, cedat at miseræ magis.
Cadit illa grauiùs, altiùs quæ fert gradum.
Maiore de spe decidi, & doleo magis.
Spes summa in illo cecidit: hoc superest tamen,

Spes ſumma in illo cecidit : hoc ſupereſt tamen,
Charius & illo, & charius vitâ mihi,
Odium Neronis ; vixque participes fero
Multos in illo ; te fero, at nec te parem.
Vindicta vita eſt altera : vlciſci volo.
Sed tibi propago Cæſarum, & patriæ decus,
Tot bona precabor, quot mala Neroni meo,
Et mihi precabor : nec preces vanas feram :
Sed precibus artes, artibus vires erunt.
Tu viue digna Cæſare marito, elige
Virtute, amore, ſanguine, imperio parem.
Minuet dolores tempus, aut virtus tuos.
Octauia. Virtutis ægra, temporis ſera eſt ſalus.
Agrip. Haud facilè virtus vincitur, tempus volat.
Octau. Volat in dolores, claudicat læta afferens.
Agrip. Animus iniquus tempus haud æquum putat,
Sed aderit, aderit ; me vide : aut illum manus
Mea premet, aut me perimet illius manus.
Partes in illum, & partibus quæram duces.
Me nata ſequere vindicem ærumnis tuis.

CHORVS. 2.

Alecto. *Aſclepiadæi.*

Regni ſacra fames quid vetitum putat ?
Quæ non ſacra fero polluit impetu ?
Quæ non iura malo proterit ambitu ?
Dum ſcandit, cumulat Pelion Alpibus ;
Cum Dijs bella gerit more Gygantium ;
Per fas præcipitans proruit, & nefas.
Cum aſcendit, titubans culmine lubrico,
Summo proſpiciens deſpicit infima ;
Conſortem impatiens deſpuit, obruit :
Quodcunque obijcitur luminibus, premit :

Carpit

Carpit, quæ propè sunt, summa papauera:
At sorbet fluuios Oceanus vorax.
Confossi Oedipodæ vulnere mutuo;
Nec fratrem patitur Romulus æmulum.
Grassantur parili cæde Triumuiri,
Dum sedes vacua est facta Duumuiris.
Quantas Suspicio dira tragœdias,
Quantas inde fluens tecta Calumnia
Commouit, dominis, & famulis nocens?
Suspectum dominis nil famuli ferant;
Suspectam domini ne segetem premant.
In culmo siquidem sternitur hæc seges.
Quicquid luxuriat, vinitor amputat.
Rex regni cupidos, vel bonus, opprimit.
Princeps, seu bonus est, seu malus, à Ioue:
In pœnam malus est, in pretium bonus:
Patris dextra bonus, læua manus malus.
Ornes, si bonus est; sin malus est, feras.
Curæ sunt superis, et bonus, et malus.
Non fert insidias Iupiter in bonum;
Defendit similem; nec iuuat in malum:
Nam non est hominum, sed Iouis vltio.
Fœlix, fida, decens, yara Rebellio.
Tantis Proditio falsa periculis
Hinc illinc trepidans, et scatet, et patet.
Se prodit, properans prodere, proditor.

ACT. 3. SCE. 1.

Vmbra Britannici. *Charon.*

VÂ Cura, Luctus, Horror, et ſerus Pudor,
Quâ Morbus author Funeris, frater Sopor,
Quâ triſte Funus per nefas ingens trahit,
Hâc, hâc ad atros Ditis incedo lacus.
Incedo facilè: porta Plutonis patet:
Via prona ducit: deuorat auarum Chaos.
En ſtagna Lethes ſtupida: *lethargus fui,*
Cum cecidi; acerbo ſic Stygi Lethen ioco
Miſces Tyranne, qui facis letho malo
Guſtare Lethen? quam tamen lætus magis
Guſtare malo, quàm tuas Domiti dapes.
Demit dolores illa, quos Domiti dabas.
Meæ memoriam cædis, et ſceleris tui
Nec illa demet; quin Deas Erebi precer,
Erebumque totum (ſi preces flectunt Deas,
Si punit Erebus ſcelera,) tibi pœnas parés
Remeſſantur; quæ tamen pœnæ pares?
Saltem imperanti prodromus, in vno omnia,
Vrnam Danaïdum, Syſiphi ſaxum, rotam
Lapithæ ſuperbi, Tantali poma, alitem
Tityi parabo, et ſiquod his maius malum.
Sed quid moramur? heus Charon. *Charon.* Quis me vocat?
Vmbra. Non vilis vmbra. *Cha.* Quin pares vmbras puto.
Vmbra. Britannici vmbra. *Cha.* Claudio agnoſco fatum,
Cæſum à Domitio: quid petis? *Vmb.* Stygium volo
Tranare flumen, viſere beatos ſinus,
Cha. Vehere carinâ corpus inhumatum nefas.
Vmb. Quin vidit eadem quæ necem nox, et rogum:
Nox ne videret Phœbus et fugeret ſcelus;
Eadem, rediret ne mihi vita interim.
Quin pluuius aer, quam Nero non flet, necem
Fuſo imbre fleuit; quod tegit gypſo ſcelus,

Retexit

Retexit imbre, quin ferè extinxit rogum.
Hinc tumuit, illinc tremuit, hinc tonuit, sed hinc
Gemuit, et vnda, et ignis, et cœlum, et solum.
Clamare læsos crederes cœlo Deos,
Aut si tacerent, sceleris horrore impij,
Stupere, gemitus edere sonoros tamen.
Si lingua tonitru emittit irati Iouis,
Si fulgur oculus spargit, et fulmen manus,
Lingua, manus, oculus docuit iratum Iouem.
Nec vna in vna nox fuit, stellæ cadunt,
Luna retrocedit, lux fugit, cœlum perit.
Nihil videre, nisi scelus, poterant; tamen
Videre cupiunt vel quod horrescant scelus.
Vlulare manes audiunt, mundum putant
Centro reuelli, vel nouum affundi Chaos.
Rogus cadauer bis, ter impositum sibi
Bis, ter moratus transilit: tandem gemens
Absumit, atro lacrymas fumo tegens,
Trahensque: cunctos monstra mouerunt; Nero
Immotus vrget, terret infensos Deos.
Scelus, et sepulchrum sceleris, hinc cetnis Charon.
Charon. Odisse fratres mutuò, non est nouum;
Et sceptra socium nolle, iam notum nimis.
Sed sua scelestos fraus premet: tu quò petis?
Vmb. Sedes beatas peto pius et insons puer.
Cha. Sedes beatæ non manent stupri reos; *Tac. Ann. l. 13.*
Matura te mors sustulit, stupro prius
Pollutum ab illo, quàm venenato malo.
Vmb. Puero innocenti (fateor) illusit mihi.
Culpa hæc Domitij, non mea. *Cha.* Heus stuprum pares
Polluit vtrosque, nec redit læsus pudor.
Vmb. At sæua me mors carpsit ad mensæ sacra,
Cum nec sorori spatium ad amplexus datur,
Ante hostis ora; quodque vel populo datur,
Laus nulla, pompa nulla in exequijs meis.
An ille sæuus, an miser ego sum magis?
Nil me miserius, sæuius et illo nihil.

Chr. Quid parua magnis aggrauas? sceleris gradus,
Non finis hic est: hactenus factum scelus,
Si nota quæ futura, pietatem voces.
Votum est in istis: indies crescit nefas.
Quin qui fuerunt, quique erunt summè pij,
Romæque domini Cæsares, nunquam impij
Quinquennũ Neronis exæquent pium; *Traian. Au. Vict. Bap. Egn. N.*
Quo tu occidisti frater, & fratris dolo.
Fœlix futuras occidens clades fugis.
Sed ista meliùs infero dices foro.
Vmb. Dicam, et precabor, scelere cumuletur scelus,
Fas omne pereat, iura vel matris cadant,
Cecidere fratris: faciat exosus Nero
Exosa hominibus, inferis, superis, sibi.

ACT. 3. SCE. 2.

Nero. Poppæa.

Nero. Poppæa, pompa amoris, animorum Dea,
Iubar oculorum, cœlicum terræ decus,
Quæ luce solem, voce Pieridas refers,
Quæ laude laudes omnium vincis tuâ,
Diuinitate fœminas, formâ Deas;
Amore digna Cæsaris, lecto Iouis,
Mirabar illa, fama quæ de te tulit,
(O parca fama) te magis miror videns,
(Nam mira video) quin amo, & redames precor.
Quid conticescis? Cæsar amo; redames precor.
Pop. Quia conticescit grauis amor, loquitur leuis.
Loqui lubet, pudetque: vis cogit loqui,
Ingens, & ingens prohibet: ægrè audet pudor;
Amor vrget acre: sed pudor deceat magis;
Magis amor instat: quid loqui iunctum potest
Diuisus animus? quàm malè cohæret pudor
Silens, modestus, & amor accensus, furens?
Quid tega ruinas? vincor, heu vincor tuo
Decore capta Phæbe terestris Nero. *Tacit. An. 13.*
Quæ Phæbe in oculis aspicit amorem tuis,

Nec

Nec amat? Amorem gustat in labris tuis,
Nec amat? Amores audit in lingua tua,
Nec amat? fatebor, ebria in amores tuo.
Suscipe ruentem: sit comes Eroti Anteros,
Sine comite miser, mutuus fœlix amor.
Sed vereor, heu me, vereor, vt mos est viris,
Simulas amare, non amas; victam cupis,
Victam tueri spernis: egregiam refers
Laudem, ampla spolia, victa si mulier dolo
Diuûm duorum, Cæsaris, Amoris cadat.
Sed si (quod absit) non ames, miseram magis,
Qui facere poteras, quàm facere amantem tui?
Me Nero trucides mitiùs, quàm non ames.
Ne. Deos Deasque testor, & supra Deos
Deasque, nomen testor, & numen tuum,
Poppæa, regno charius & animâ mihi,
Poppææ amorem mente dominari meâ.
Tua testor odia, testor & amorem tuum,
(Nil grauius illis, gratius & isto nihil,)
Tuo ex amore viuere, ex odijs mori.
Pop. Amare credam? credo: nempe Acten amas: *Tac. ib.*
Ancilla pellex pellicit amores tuos:
Deuinctus illi assuescis: ex illâ tamen,
Dum serua, dum liberta, quid pulchrum, nisi
Seruile, vile, sordidum, abiectum trahis?
Famulæ reliquias vilis, illustris feram?
Ne. Effulsit Acte fateor, vt fulget Venus:
Sed tu Diana cum micas, Acte cadit,
Gremio Diana cui sedet, vultu Venus,
Nocte illa fulsit, lux tua apportat diem.
Nox abeat illa, maneat hæc semper dies.
Si nunc aberrem, nox maneat, abeat dies.
Te nesciens qui peccat, in te quid facit?
Pop. At nuptâ Othoni leue iugum (at dices iugum) *Tac. ib.*
Abijcere cautam non decet, castam nefas.
Ille, ille vitâ lætus, & lautus cibo,
Homines beatos superat, exæquat deos;

Magnificus animo, splendidus cultu, potens
Opibus, sopori dat diem, noctem mero.
Ibi summa, sola, prima, suprema, omnia;
Fortuna videor, verso fortunæ rotam:
Ibi fero primas, tu Nero secundas dabis?
Amas Othonem, & quod amat Otho primùm rapis?
Nero. Ergo fruetur æmulus fœlix Otho,
Quà careo Cæsar? nolo riualem Iouem;
Et minùs Othonem: perijt indicio suo,
Candaulis instar: cedat vxorem Gygi,
Cui nudat illam: at viuat Otho charus comes:
Nec charus ille, nec comes, quoniam æmulus.
At viuat: at ne vendicet amores meos,
Hinc Lusitanos abeat vt fines regat:
Abeatque ne sit mœchus vxoris suæ. *Suet. Oth. c. 3.*
Num magis Othone Cæsar amo, valeo minus?
Dabit Otho quicquam, plura quin Cæsar dabit?
Si Diua Othoni, Cæsari fies Dea.
Vrbem, Orbem, Othonem, Cæsarem, quid non reges?
Tibi thura, vota, Cæsar, Vrbs, Orbis ferent.
Poppæa. At soror & vxor (Iupiter) Iuno tua,
(Hæ nisi Deorum nuptiæ, incestæ forent)
Morosо, inepto, inerte Saturno sata,
(Nisi pater, & rex, pulsus & stultus foret)
Nata impudicâ num Rheâ dicam, an lupa?
(Fert prostitutam nobile lupanar lupam)
Illa, illa Iuno zelotypa, sterilis, procax,
(Paritura pulchrum credo Vulcanum breui)
Feret illa Semelem sibi parem Iuno? Iouem
Feret alienum, quin venenatam paret
Aut mihi Creusæ, aut Herculis pallam tibi?
Cui parcet vxor læsa, quin lædat magis?
Nero. Quid abominandum nomen obtrudis mihi
Vxoris animo semper exosæ meo?
Detestor illam peius aut angue aut cane.
Nihil illa poterit: me vide: audebit nihil.
Audere fac, fac posse, fac factum scelus,

Scelus id nocendo proderit: cœlum dabit
Si terram inhibeat: quin sibi cœlum negat,
Quæ tibi negabit: nil moror; cœlo cadet.
Poppæ. Id num magister Seneca, num Burrhus probet?
Nero. Id facere certum, seu probent, seu non probent.
Poppæ. At populus illam amore defendet suo.
Nero. Populus amori sic meo opponet suum?
Defendet illam qui sua tueri nequit?
Et illa, & ille, si quid audebunt, luent.
Poppæ. At nomen vnum restat horrendum magis,
Augustæ, & illud matris Augustæ: nec est
Inane nomen: illa regit, illa imperat,
Illa dominatur: tu nec es liber Nero,
Nec Imperator: nomen es, non es Nero:
Pupillus es, non Ninus, at Nini puer. *Tac. An. 14*
Quin quæ puella fratris, & Lepidi stuprum,
Pallantis inde, & patrui incestos thoros
Admisit, imò petijt, imperium petens;
Nunc vt retineat, compta, lasciua, impudens,
Incesta se prostituit accenso tibi.
Quin gloriatur, quin suum euulgat scelus.
At plebs, Senatus, milites ægrè ferunt
Superbam, auaram, cædis, & stupri ream.
Quin Oedipo regnante Thebanam luem,
Deos profano principi infensos timent.
Age nunc in ortus temet, in matrem redi,
Incesta in illa milites, ciues, Deos.
Cui fas parentem implere, quid dicam nefas?
Sit amare pietas, sed sit horrendum nefas
Sic matrem amare; quæ tamen te non amat, *Tac. 14.*
Feretque nato non nisi infestam nurum.
Reddar ego Othoni: quin potiùs illuc eam,
Vbi nec Neronis nomen aut probra audiam:
Quin probra potiùs audiam, & pœnas probri,
Quàm immixta videam, particeps pœnas feram.
Nero. Quid addis odijs odia? quid flammis faces?
Fateor, amaui, dum meruit, & tem meam

Amauit,auxit : nunc grauis,nimiùm grauis
Incumbit,vrget : ſed onus excutiam breui.
Pompam imminutam iam vides ; non vt ſolet *Tac. An.13.*
Germanus illi ſeruat excubitor domum.
Diſuncta domus eſt,ne ſalutantum greges
Illam frequentent : nemo ſolatur,petit
Nemo,niſi paucæ fœminæ,incertum tamen
Amore,an odio. Sin ſatis non eſt adhuc,
Cupio peremptam : quin tibi vt fiat ſatis,
Plebs,vxor,Acte,Burrhus,Otho,Seneca,& parens,
Et cuncta pereant.

ACT. 3. SCE. 3.

Paris hiſtrio ingreditur : et paulo poſt Burrhus et Seneca, et Anicetus,et alij.

Sed quid hoc ? mœſtus Paris
Ingreditur,animo ſæpè iucundus meo. *Tac.13.*
An tragica nobis fabula paratur Pari ?
Hecubamne recitas ? an refers Helenam mihi ?
Neutram habitus,illam vultus,hanc animus refert.
Quid eſt quod horres ? quicquid eſt,effer Pari.
Paris. Eſt tragica,at vt ſit fabvla optandum : nec eſt
Hecuba vel Helena, quæ ſua queratur mala:
Sed eſt Agaue, Althæa,Medœa,aut magis
Mala,ſi ſit vlla,quæ ſuis quærat mala.
O monſtra matrum : ô quæ feras vincant feras.
Nero. Odryſia Romæ menſa num ſtruitur ? quid eſt ?
Paris. Scelus paratur Thracio maius. *Nero.* Quid eſt ?
Paris. Quod lingua refugit,animus horreſcit. *Ner.* Quid eſt ?
Plus dubia torquent,breuia dubitantem leuant.
Proloquere. *Paris.* Mater. *Nero.* Quæ ? quid ? *Paris.* Heu mater tua.
Nero. Quid illa ? cæſum fortè flet fratrem. *Paris.* Parum eſt.
Nero. Quid ergo ? læſam Claudiam euulgat. *Paris.* Parum eſt.
Nero. Quid tandem ? auara eſt,arrogans,meretrix. *Paris.* Parum eſt.
Audita,vetera non refrico. *Nero.* Maius quid eſt ?
Paris. Illa,illa Plautum deſtinat thalamo ſuo

Tuoque

Tuoque ſolio. *Nero.* Quem mihi Plautum refers?
Rubelliumne? *Paris.* Dicere rebellem potes,
Cui mater affert parilem ab Auguſto gradum.
Ner. Quis ſceleris index, ede. *Paris.* Caluiſio ſcelus
Prodit ſocia Syllana, Caluiſius ſtatim
Narrat Atimeto, narrat Atimetus mihi:
Ego conticere nolui infandum nefas.
Poppæa. Hæc mater? hæc Auguſta? ſic ornat ſuos?
Sic amat? an odit? ô nouercalem feram:
O fœminarum opprobrium, dirum ambitum.
Sic cuncta regno poſthabet? natum quoque?
Ad regna ſcandit per necem? nati quoque?
Quid expaueſcis mi Nero? natum exue
Matrem exuenti: Cæſarem infenſum ſciat,
Quæ natum amantem neſcit: exemplum dedit;
Sequere: periclum ſit ſequi; audentem præi,
Mala cum minantur, qui ſapit, primus ferit.
Premere ſceleſtam per ſcelus non eſt ſcelus.
Nero. Monſtroſa mater, ſceptra tam miſerè ſitis?
(Sitis illa miſeri Tantali vincat ſitim)
Leue credis illa ferre & auferre vt lubet?
Sic me docebas? ſic teneo? ſic me tenes?
Eſt ferre labor; auferre ſit plus quàm labor.
Aſſequimur ægrè; amittimus multò ægriùs.
Armant gerentem ſceptra, quærentem premunt.
Vis poſſe nimium? non poteris id quod potes:
Perdiſque quod habes, quia petis quod non habes.
Sed heu, fidelem ſceptra quem præbent virum?
Quis opem, quis operam ſpondet aut præſtat mihi?
Dare dubitanti Seneca conſilium ſoles:
Inferre meritis Burrhe ſupplicium ſoles:
Vterque matris impiæ audiſtis ſcelus:
Quid Seneca ſuades? Burrhe, quin plectis ream?
Senec. Quid imperanti ſuadeam? non eſt locus
Conſilio, vbi animo facta reſpondent magis.
Qui Conſul es, decerne: qui Cæſar, iube.
Nero. At lentus audit Burrhus, & tacitus negat.

Burrh. Nec nego, nec aio, nec quid incuſem ſcio.
Nero. Sic ſurdus audis crimina, & neſcis ream?
Sic obſtupeſcens ſcis ream, & pœnam negas?
Bur. Si rea. *Ne.* Quid hoc eſt? ſi rea? hæc Burrhi fides?
Scilicet ab illa præpoſite reddis vices.
At faciet alius. *Bur.* Quid fidem dubitas meam?
Ner. Quia proditrici fida. *Bur.* Sic matrem vocas?
Ner. Sic ſeipſa monſtrat. *Bur.* Monſtra narranuir: ſed eſt
Defenſionis cuique tribuendus locus;
Matri magis: nec actor accuſans adeſt:
Sed vna vox vnius inimicà domo
Affertur; illam (viſa ſi fas eſt loqui)
Tenebræ refutant, nox vigil dapibus data.
Cuncta propiora temere ſecuris: tamen
Si criminis conuicta, promitto necem.
Obiecta noſcet, ſoluet, aut pœnas luet.
Ner. Agite, ite, egregias innocens cauſas agat.
At dum illa viuet, viuet vt moriens Nero. *Exeunt ad Agrippinam Seneca, Burrhus et cæteri; præter Poppæam et Anicetum.*
Popp. An ſic abibit? ſic refrigeſcis Nero?
Sic fluctuaris? ſic Agrippinam tenes?
Cauſam aget egregiã: ſcilicet neſcit loqui.
Bona verba deeſſe peſſimæ menti putas?
Amare fingit maximè, qui odit magis.
Nec minuit animos crimen, accendit magis:
Nec abſoluta gaudet, at dolet, & furit,
Suſpecta quòd ſit: ſi ſcelus contra moues,
Aut non mouere præſtat, aut totus moue;
Sed tectus: odia aperta vindictæ excidunt.
In vltionem incumbe: languentem impetum
Recollige: modum in ſcelere rem ſtultam puta,
Id vbi reponas: niſi facis, damnum feres.
Nero. Incertus inter Cæſarem & natum hæreo.
Irata mens eſt Cæſari, nato pia.
Vindicta grata eſt Cæſari, nato ſalus.
Ira pietati cede: vindictæ ſalus
Moderare: natus, Cæſare expulſo, redi.
Poppæa. Quid Cæſar hæres? impio matri pius?

Priuata

Priuata pietas: ira regnantem decet.
Vindicta in illam tibi salus: illi salus
Tibi pœna: pietas peior est irâ; vltio
Salute potior: Cæsar, vt par est, rege.
Ne. Mea est. *Pop.* Sua imò. *Ne.* Mater. *Pop.* At mater mala.
Nero. Nocere matri vel malæ dirum nefas.
Pop. Fas erit in illam, quæ nefas nato struit.
Ne. Sit. *Pop.* Imò ne sit. *Ne.* Sit rea. *Pop.* Et sceleris rea.
Ne. Quæ cura? *Pop.* Sceleri per scelera cura est breuis.
Ne. Grauis. *Pop.* Auferenda. *Ne.* Quo modo? *Pop.* Quo non modo?
Vi. *Ne.* Perge. *Po.* Fraude. *Ne.* Perage. *Po.* Vi, fraude. *Ne.* Hoc age.
Insta. *Po.* Veneno. *Ne.* Non placet. *Po.* Ferro. *Ne.* Nec hoc.
Po. Quid ita? *Ne.* Veneno vix locus, ferro nefas.
Venenum in epulis nemo det sorti, quia
Britannici iam morte vulgatum nimis.
Tentare famulos fœminæ intentæ arduum;
Quæ sceleris vsu callet insidijs fugam.
Quin ipsa ter tentata præsumpsit priùs *Sue. N. c. 34.*
Antidota. *Po.* Contra Cæsarem? hoc olim nefas. *C. c. 29.*
Ne. Nec esse ferum poterit occultum: nec est
Tanto facinori, iussa quin renuat mea,
Delectus aliquis. Heu mihi tantos metus
Quis minuet? operâ præmium dignum feret.
Anice. Oblata quamuis opera vix placeat satis,
Et consulenti consilia damnum creent,
Quæ fraudem in ipsam Cæsaris matrem struant:
Cum tamen agatur tua salus, Cæsar, salus
Mea negligatur: offero & mentem & manum;
Manus exequetur, mens adinueniet dolum,
Quo nesciens tollatur, & certò, & citò.
Anice. Vincis Anicete, si facis quod iam facis,
Me pœdagogus dignus, & vindex meus.
Quo me beâris, effer interitus modum.
Anice. Nauem in theatro vidimus medijs aquis
Per se solutam, belluas pugnæ feras
Euomere, & illam denuò emissis feris
Redintegratam: talis effingi potest,

Vt dissolutâ parte nauigij affabrè, *Tac. Ann. 14.*
Huc euocatam matrem, & aduectam mari,
Laxata subitò machina inopinam vomat,
Aut lapsa moles machinæ incautam premat.
Fortuita nullo, quàm mari, obueniunt loco.
Quàm nauigare, nil magis sorti obiacet:
Tam parua res distinguit à vita necem.
Quis igitur, illam si mare in præceps trahit,
Sic erit iniquus, tribuat vt sceleri, quod est
Ventis & vndis crimini (si quod putent
Crimen) ferendum? Quin trucidatæ potes
Et templum, & aras addere, & quicquid pium
Probare poterit, ficta si pietas placet.
Ne. Placet Anicete: nec mora, effectum dabo. *Exeunt.*

ACT. 3. SCE. 4.

Agrippina. Burrhus. Seneca. Acceronia. Alij.

Bur. Augusta crimen, teque qui faciant ream,
Exposui, vtrumque dilue, aut letho lue.
Agrip. Syllana nempe sterilis affectus pios
Nescit parentum: non enim natos parens,
Vt scorta meretrix, mutat: exesis bonis
Caluisius operam, deferens nomen meum,
Anui rependit vltimam, non optimam.
Mihi parricidæ an ergo subeunda est nota,
Notitia danda Cæsari? ô dirum nefas.
Odijs Domitiæ gratias summas agam,
Mecum in Neronem (lucta si mecum placet)
Si amore certet, certet officijs meum.
Nunc concubino turpis Atimeto, & procax
Paride histrione, fabulas scenæ parat.
At illa Baijs lauta piscinas colit,
Adoptiones quando consilijs meis,
Proconsulatus, Consulis lecti decus,
Reliqua parantur, quæ meo imperium pareat.
Nempe vt sit aliquis (sed quis est?) qui me arguat,

Tentasse

Tentasse in vrbe milites, læsam fidem
Prouinciarum fraude minuisse, ad scelus
Traxisse seruos, adde libertos dolo.
Britannico regnante regnassem vtique;
Viuere negatur, dum Nero viuit meus?
Si Plautus, aut quis alius imperium ferat,
Mihi deerit actor scilicet, qui non mihi
Incauta verba, at crimina obijciat, quibus
Solui parens delata, nisi nato, nequit.
Nec dubito soluar: nam scelus quantum forem,
Non absoluta? nec nefas nullum puto,
Esse dubitatum de fide matris: sed hoc
Nec ferre potero, nec pius Cæsar feret.
Sed si ferendum, quid querar? quid non querar?
De me querendum; digna quòd videar, Nero
Quam suspicetur, mancipia peragant ream.
O turpe fatum, factum abhorrendum, impium.

Sene. Augusta, multùm causa nos mouit tua:
Magis in Neronem nos fides læsum mouet.
Solare tu te, spiritus magnos doma:
Vtinam innocentem soluere, audire vt licet,
Nobis liceret; quod licet, miseret tui.
Satis ista nobis; Cæsari hinc fiat satis.

Ag. Quàm misera, cuius miseret? ô quàm sum rea,
Quæ nequeo solui? miseret? inuidiæ fui.
Non soluor? at eram mortis & vitæ arbitra.
Heu quò ceciditmus? Cæsar adeundus: placet.
Æquus parenti filius iudex erit.
Videamus, an me qui videt faciat ream.
Adeamus. *Bur.* Imò en obuiam Cæsar venit. *Intrat Nero.*

Agrip. Arguor iniquè mi Nero, falsò arguor,
Augustam iniquè criminis scorta arguunt:
Matrem innocentem criminis falsò arguunt,
Quod crimen autem? læsa Maiestas tua.
Imò instituta & aucta Maiestas tua.
Quid multa? mater ipsa (nisi crimen putes
Matrem esse) crimen diluit, purgat ream.

In matre amorem crede, pietatem, fidem:
Nec meritus aliud, aliud à me cur tiues?
Timeas ab illis potiùs, & timeas mihi.
Me auſi petere, te matre ſublatâ petent:
Ergòne dextrâ qui tenes fulmen Iouis,
Phœbi ſagittas, probra ſcortorum, probra
Tantalidos in me, me tuam matrem, vides,
Et pateris? audis crimen, & credis nefas?
Nero. Nec credo mater, probra nec patiar tua.
Te deferentes, quicquid intuleris, ferent:
Syllana in oras exul amotas eat,
Caluiſius exul, exul Atimetus: mihi
Paridem remitte: quin tuis, quicquid lubet,
Decerne honoris: nil nego quod tu velis.
Ferenda matris ira, placandus tumor.
Pietas colatur, ira ponatur, tumor
Exterminetur: amor odia, fraudem fides,
Gratia tumorem pellat: amplexus mihi
Da mater arctos: ſic aduniri decet
Natum parenti, ſic marium manui dare,
Sic labra labris figere: quid horres parens?
Agri. Timeo. *Ne.* Quid? an me? *Agr.* Mihi potiùs. *Ne.* Et quid tibi?
Agrip. Indigna ne ſim tam bono nato parens.
Hæc tua nocentem, quæ innocens, pietas facit.
Nero. Id quàm te amârim ſi ſcias, dicas magis.
Quin nunquam amauiſſem vt nunc amo: quid horres parens?
Agrip. Quàm cupio verbis credere, & timeo tamen?
Quod cupio credo facilè, quod timeo, magis.
Nero. Semper perire qui timet, ſemper perit.
Qui credit auget, qui timet minuit fidem.
Nec cuncta terminas, cuncta nec timeas velim.
Agrip. Qui ſcit timere dubia, ſcit tutò ingredi.
Citiùs periclum non opinantem premit.
Premitur celeriùs nemo, quàm qui nil timet.
Calamitatis eſt ſeges ſecuritas.
Nero. Hic tuta videas omnia, hîc dubium nihil.
Times timenda; quæ ſtruis, metuis mala.

Conſcia

Conſcia ſceleſti mens inhorreſcit ſcelus.
Quin potius ego te timeo, quàm tu me times?
Agrip. Quia plus obeſſe poteris. *Nero.* At cupio minùs.
Agrip. Tu ſceptra geris. *Nero.* At illa partiri placet.
Agr. Cui? *Ne.* Tibi. *Ag.* Iocaris. *Ne.* Seriò. *Ag.* Cur hoc? *Ne.* Lubet.
Agrip. O ſpem mulierum credulam: an dixit ſatis?
Nolle ſimulandum: non feret Soles duos
Cœlum, nec orbis Cæſares. *Ner.* Lunam feret
Cœlum, orbis vnam Cæſaris matrem feret.
Petere libuerit! mox feres quicquid petes.
Petere recuſas! at feres quod non petes.
Agrip. Me mitte, ſolus impera. *Ner.* Tu vna impera:
Scis imperare: niſi comes mecum imperes,
Nolo imperare. *Agrip.* Non deero, ſi ſic placet.
Nero. Mecum ergo ad epulas nauiga inſtructas: diem
Celebremus iſtum, mihi triumphalem. *Agrip.* Sequor.
Hæc mihi tibique Iupiter ſeruet bona.

ACT. 3. *SCE.* 5.

Nuncius puer. *Adonici.*

Omine fauſto,
Tempore feſto,
Pectore læto,
Ore repleto,
Læta canantur.
Nil niſi lætum
Læta requirunt
Facta Neronis,
Fata parentis.
Non magis olim
Filia Nerei
Lauta maritum
Cepit, et altos
Æquore Diuos
Nectare dulci
Ambroſiâque:

Quàm Nero matrem
Et dape lautâ,
Fronteque lætâ,
Menteque gratâ;
Si bona mentis
Frons bene prodat;
Ni malè frontem
Mens mala perdat.
Gemma coruſcans,
Purpura fulgens,
Culta ſupellex,
Aurea veſtis,
Aurea vaſa,
Aurea cuncta,
Fœdera pacis.
Mater amoris

Pignora nato
Oſcula figit.
Natus amantum
Fœdera matri
Oſcula firmat.
Dulcia figit,
Dulcior ipſa,
Grataque firmat
Gratior ipſe,
Ira procellas
Mouit atroces :
Gratia nubes
Diſpulit atras.
Quàm malè celant
Nubila Solem ?
Quàm benè cedunt
Nubila Soli ?
Geſtiat orbis,
Litibus orbus :
Pax tenet vrbes.
Pax data clauſo
Duplice Iano.
Quin licet ergo,
Quin decet imò
Viuere lætos
Cæſare læto ?
Quin libet ergo,
Quin iuuat imò
Flore recenti,
More decenti
Cingere crines ?
Feſta Mineruæ
Nunc celebrantur :
Pallada doctam
Carmina laudent :
Pallada dulcem
Tibia ludat.
Hæc bona nobis
Protege Pallas.

Hic terrent Furiæ.

Læta ſed eheu
Quis mihi terror
Pectora turbat ?
Fallor ? an vmbras,
Si tamen vmbras,
Cerno furentes,
Horreo viſas ?
Hæc mala nobis
Pelle Minerua.

Territus exit.

ACT. 3. SCE. 6.

Agrippina. Nero. Anicetus. Crepereius. Aceronia, alij,

Nero. Auguſta mater, dulcis ô mater mea,
Numen ſecundum Cæſaris, nati ſalus.
Quia vis abire (vis mihi hæc) mater vale.
Valeto mater, et meâ cauſâ vale:
Cura ſalutem tu tuam : cauſâ tuâ
Ego viuo, regno. Sed mihi mater priùs
Exoſculandam da manum dulcem ; priùs

Figam

Figam labellis oſcula: ô quantum placent?
Et his ocellis oſcula: ô quàm me iuuant?
Et his papillis oſculum: ô ſuaue oſculum.
Diuellor ægrè: explere non potero tuo
Aſpectu amorem: quin manes? cur me fugis?
Quià vis abire (vis mihi hæc) mater vale.
Ornata nauis te manet, ſcopulis tua
Illiſa, fracta eſt, noſtra te nauis manet.
Anicetum itineris cape ducem, mater Vale,
Agrip. Valere toties qui iubes, Cæſar vale,
Valere ſemper dignus, in matrem pius
Si pergis eſſe: ſemper vt valeas precor.
Recidiua ne nos febris affligat, vide:
Ne noua procella obumbret hunc Solem, caue.
Tam magna tutam gratia, at timidam facit
Tam inuſitata: firma ſit: Cæſar Vale. *Exeunt omnes prater Neronem.*
Ner. Vale ſupremùm: ſi id parum, æternùm vale.
Recidiua ne nos febris affligat, peri.
Ne noua procella obumbret, hæc merſam obruat.
Impellat Eurum Zephyrus, & Boream Notus:
Zephyrum repellat Eurus, & Boreas Notum.
Ventum æſtus, æſtum ventus exagitet trucem.
Montes aquarum ad ſydera elatam vehant:
Valles aquarum ad Tartara reuectam trahant.
Vndam vnda ſuperet, fluctus in fluctum ruat.
Mare fundat imbres, augeant imbres mare.
Mare turbo voluat, turbinem glomeret mare.
Vt maria cæli, maria quaſi cæli intonent.
Ratim ſcopulus elidat, et ſcopulum ratis.
Vomat onerantem puppis, & pontus voret.
Pontumque puppis, pontus & puppim voret.
Sed cur refulgent aſtra? cur Luna emicat?
Aſtra inuidetis? Luna inhorreſcis ſcelus?
Quin fugitis aſtra? Luna quin condis caput?
Sol in nepotum nece retroceſſit: necem
Fert Luna matris, nec fugit? facinus lubet
Detegere? ſic eſt; aſpicere facinus lubet.

Age, detegatur facinus: at fiat priùs,
Modo fiat, astra, Luna spectate vt lubet.
Nocte duplicatâ nunc opus: tenebras velim,
Color vt sit vnus omnium, aut nullus color.
Sed luce fiat modò nefas, lucem fero.
Cur conticescunt turbines, vndæ stupent?
Seruatis illam? an crimen arguitis meum?
Malè audientes turbines, vndæ inuidæ.
Vt illa pereat, arguite crimen meum.
Agite, scelus concumcite, at vincat scelus.
Eripite cælum, effundite infestum mare:
Miscete terris Tartara, et cælum mari.
Quid astra, Lunam, turbines, vndas voco
Surda inuocanti, sæua si nullus voces?
Anicete, tota et sola spes in te sita:
Si perdis illam, viuo; nisi perdis, cado.
Præoccupare scelus adhortatur salus:
Et male cohærent matris et nati salus.
Anicete me tuere, nec tardes opem.
Veni salutis nuncius, vindex metus,
Fælicitatis author, Optatus venit. *Intrat Anicetus.*
Sed heu me anhelans, tristis, attonitus venit.
Anicete, an actum? *Anicet.* Nec nihil, nec quod velim.
Ne. De me vel illa? *Anicet.* Neutro. *Nero.* At est medium nihil.
Anicet. At nunc *Ne.* Quid at nunc? *Anic.* Nunc nec est actum satis,
Nec nil. *Nero.* Quid actum? *Anice.* Si finas, dicam. *Nero.* Sino.
Anicet. Vt cepit illam, quæ vehat captam, ratis, *Tac. Ann. 14.*
Vomatque vectam, nauta non nectit moras,
Portum relinquit iussus: et placidum mare,
Et aura amica, et astra se præbent duces.
Tenebræ, procellæ, turbines placeant magis.
Sed acta puppis cæruleum sulcat salum:
Pulsata remis æmulis resonant freta:
Remi simul lentati, et adducti simul
Proram mouent, auram inuant, dirimunt mare.
Hinc plena Baccho mater, auro, ostro cubat;
Sedet ad cubantis Polla reclinis pedes.

Crepereius inde prope gubernantem ſtetit.
Polla recubanti memorat, et memorat lubens,
Offenſionis et ſimultatis tuæ
Pæniteat vt te, gratiam amiſſam priùs
Recuperatam matris, imò auctam magis.
Hæc dum illa memorat, fertur et in altum ratis,
Signum do: plumbo graue loci tectum ruit.
Crepereius onere preſſus exanimis cadit:
Paries validior tecti Agrippinam tegit,
Pollamque: nec mox ſoluitur iuſſu ratis.
Omnes agunt; agenda non omnes ſciunt:
Grauem ſcienti neſciens affert moram.
Auguſta veſtes ſcindit, et lacerat comas,
Rigat ora fletu, voce conclamat Deos;
Victa incitatis iam malis, irâ furens,
Mare cum videret, et nihil præter mare,
Cum nulla ſpes ſalutis, has voces dedit.
Pro dote tantâ præmia hæc reddis mihi?
Hâc puppe(fateor)digna, quæ peperi ſcelus,
Lucem, locumque Cæſaris demens dedi.
Acheronte vultus exere ô coniux tuos,
Satiare pœnis, ſi meas ſitias, meis.
Ego miſerande cauſa tibi ſæuæ necis:
Ego author, heu me, funeris nato tuo.
Ecce ecce manes ad tuos (merui) feror
Inhumata, et vndis obruta profundi maris.
Nero. Cygnæa nempe cantio, vt placidè ſonat?
Anic. Remigibus inde viſum, vt in læuum latus
Inclinet, et mergatur inclinans ratis.
Nec promptus his ad ſubita conſenſus fuit;
Alijque, contrà qui renitantur, leuem
Dant iactum in vndas fœminis: tandem ratis
Preſſa reſoluto robore dehiſcit, mare
Sorbet, vlulatus tollitur, planctus ſonat
Fœmineus, oculos dira mors trepidos ferit.
Sibi quiſque quæ it lethi inundantis fugam.
Tabulæ ille nudus hæret, et fluctus ſecat:

Hic derelicta littora natando petit.
Multos profundo fata demergunt salo,
Peritura Polla sese Agrippinam vocat,
Et subueniri Principis matri rogat.
Credimus, et illam, vt tela suppeditat locus,
Remis subigimus tradimus conto neci:
Augusta, dixit; reliqua mare morsque amputat.
Nero. Laudo, sed ipsam vt hauserit matrem mare
Audire lubet; hæc petitur à nobis fera.
Lybici leones non nisi in tauros ruunt.
Non aquila muscam, Cæsar Augustam petit.
Anicet. Augusta, in aliam quid sit admissum videns,
Nil dubitat, in se quin sit intextus dolus. *Intrant Burrhus et Seneca.*
Nec scio, dolore seu dolo potiùs tacet.
Tacita per vmbras noctis in pelagus ruit:
Sed mox resurgit, pellit & palmis, metu
Cogente, fata, quæ mari & telo imminent.
Nec enatat quin læsa, quin cæsa est propè.
Nam remus humerum vulnere afflixit graui:
Nec læsa sic est, quin reluctando enatet,
Nam morte spretâ mansit in multis fides,
Qui ferre dominæ viribus fractis opem
Audent et optant, manibus et tremu'is leuant:
Brachia trahentem lenta clamore excitant:
Dum rumpit vndas pectore, occursu obuio
Lembunculorum vecta Lucrinum in lacum,
Tandemque villæ incolumis infertur suæ.
Nero. Euasit igitur? siccine? effugit fera?
Quid restat? aderit, aderit horrendum fremens
Tygris excitata telo aberranti, rotans
Oculos furentes, ore truculento minax:
Cui nihil auaram, nisi cruor, saturet famem:
Nec cruor hiantem, nisi meus, sedet sitim.
Videre videor quin video, vultum trucem:
Perire videor, et pereo sæuâ manu.
Testor supremos, infimos, medios Deos,
Aderit Erynnys propera vindictam ferens;

Ad arma, ad arma ſeruitia cogit ſua:
Ad arma, ad arma militem accendit ſuum.
Nunc fera Senatum, nunc ferox populum petit,
Cæſos amicos narrat, oſtendit ſuum
Naufragium, et illud vulnus heu nimiùm leue.
Sed quæ mihi ſubſidia, niſi Seneca admones?
Niſi Burrhus experectus auxilium admoues?
Quid ſtatis? et ad hoc vos mea inuitat ſalus.
Eſt animus aliud conſulere? non eſt locus:
Nil audio aliud: conſulere non eſt opus:
Opus ope et operâ quæ necem matri ferat.
Niſi præuenitur illa, perit illi Nero.
Tu Seneca Burrhum, Burrhe te Seneca aſpicit,
An imperanda militi cædes rogat.
Bur. Prætorianos Cæſarum obſtrictos domus,
Germanicique ſanctitas memòres tenet,
Vt nihil in eius poſteros atrox parent.
Promiſſa meliùs præſtet Anicetus ſua.
Anicet. Præſtabo: ſceleris ſumma mandetur mihi:
Nihil morabor; cuncta quod ſæcla horreant,
Sed nulla taceant, quod ſolum & cælum tremant,
Quod erubeſcat author, Eumenides gemant,
Id fiet, a me fiet, & pro te nefas.
Nero. Nunc imperare incipio, nunc verè impero:
Hic ſceptra firmat, hic dat imperium dies.
Libertus author muneris tanti mihi;
Libertus author funeris matri meæ.
Anicete properes, eligas comites tibi
Ad iuſſa, promptos: perage mandata ocyùs.
An. Centurio claſſis, et trierarchus comes,
Paucique nautæ ſint in auxilijs, volo.
Ner. Aderunt: at hoc tu quod facis facias citò. *Exeunt Nero, Seneca, Burrhus.*

Anicetus ſolus.

Anicet. Anicete, nunc vt aduoces artes opus,
Aut potius animos: aduocat hoc animos opus.
Aceingere anime, Caucaſi rupes feras
Inhoſpitalis indue, & ferrum triplex.

Aures querelis obſtrue, et menti metum
Exclude, et oculos claude pietati impiæ.
Impius habebor Cæſari, Auguſtæ pius,
Aude aliquid, aliquid eſſe ſi cupias: age,
Age, quod vt omnes improbent, Cæſar probet.
Malo ordieris magna, perficies bono:
Sceleriſque fructus, vt nihil credas ſcelus.
Scelus imperantis, ſi ſcelus: Cæſar iubet:
Obtemperandum: at filius Cæſar: vide:
At et ille matri, et mater eſt illi grauis:
Perge: attedibit gratia: at perijt priùs;
Et pereat illa, gratiæ vt pereat locus.
At pæni tebit: ſiſte: reſipiſcet: caue:
Ne ſe iubente vindicet cæſam, time.
Timeo hoc, et illud; ſiue ago, ſeu non ago:
Metus eſt vtrinque; et Cæſaris vtrinque eſt metus;
Si perago, ne mox oderit: ſi non ago,
Ne pereat, aut me perdat infidum ſibi.
Oderit iniquè facta quæ fieri iubet:
Quin pollicetur præmium, nedum necem
Interminatur: bona ferens, referam mala?
Peribit ipſe, niſi perit mater priùs:
Niſi perit ille, aut illa, me periment; ſcelus
Cæptum illa dicet, ille deſertum arguet.
Quid ago? Neroni illæſa ſeruetur fides.
At nulla in illam mihi fides, odium vetus:
Perge, è duobus perde quam metuis magis.
Metus futuros imminens vincat metus.
Nunc nulla nobis via regrediendi patet:
Nunc nulla mora conſilia capiendi noua:
Scelera ſceleribus ſint iter: perijt pudor,
Perijtque pietas: quâ iubet Cæſar, feror.
Quam rex iubet perire, qui ſeruat perit.
Prius illa, et ille pereat: ego parcam mihi.

Intrant Herculeus trierarcha, Oloaritus centurio, et pauci nauta.

Sed cum comitibus en trierarchus venit,

Quæ

Quæ ſint agenda noſtis ô ſocij? *Hercul.* Nihil:
Sed agere, quicquid tu iubes, Cæſar iubet.
Anicet. Et animus is eſt? *Hercul.* Per Iouem. *Anic.* Et ſic ſtat fides?
Oloari. Per Martem. *Ani.* Id agitis ergo! *Hercul.* Per pelagi deos.
Anic. Et quicquid. *Oloar.* Et quodcunque. *Ani.* Si cædem imperat?
Oloar. Cædem patrabo. *Anic.* Si ſcelus? *Oloar.* Faciam ſcelus.
An. Quid ſi parentē? *Her.* Quam? *An.* Suam. *Her.* Quid ſi meam?
Iuſſus meam mactabo: quid ſi me iubet?
Mactabo vel me: niſi facio, faciet Nero
Vt fiat: at ſi facio, penſabit Nero.
Anicet. Nihil metuitis? *Oloar.* Cæſare excepto nihil.
Anicet. Ergo ibitis? *Oloar.* Pro Cæſare in ſummum Iouem.
Anicet. Tales miniſtros eſſe Cæſareos decet.
Bene eſt. Sed ecce lætus Agerinus venit. *Intrat Agerinus.*
Venit? quid affert? lætus? olfacio dolos.
Nempe enataſſe naufragam Auguſtam refert.
Illa veteratrix, quo ferè interijt, malum
Neſcire ſimulat: ſola in inſidias ſalus,
Neſcire quod ſcis: callidè: at nec ſic fugis.
Ego dum requiro, quid noui portet, ſicam
Tectè aliquis illi proijciat inter pedes.
Hinc ordiemur criminis ſcenam noui.
Agerine lætus quid venis? & quem petis?
Agerinus. Libet eſſe lætum: quid tuâ? non te peto.
Anicet. Satis inſolenter. *Agerin.* Imò ſic ſoleo. *Anicet.* Placet:
At conuenire Cæſarem, credo, libet.
Agerinus. Et conuenire Cæſarem, ſpero, licet.
Anicet. Licebit, ego ſi, quid feras, ſciero priùs.
Agerin. Narranda dominis, an priùs famuli ſciant? *proijcitur ſica.*
Anicet. A matre nempe inuiſis. *Ager.* Et viſam licet.
Anicet. At ille matrem inuiſet. *Ager.* At non eſt opus.
Anic. Eſt ægra. *Ager.* Non eſt. *Ani.* Vulnere laborat. *Ag.* Nec hoc.
Ani. Naufraga. *Ager.* Nec illud. *An.* Ne nega. *Ager.* Quid ni negem?
Anic. Imò aliud affers. *Ager.* Vt feram. *Anic.* Sed non feres.
Agerin. Imò. *Anic.* Imò taceas perfide; teneris reus.
Ecce ecce ſocij in Cæſarem intentam ſicam:
Hoc hoc miniſtro mater (ô matrem piam)

Vsura, nato & principi exitium struit.
Vos deprehenso astringite infidas manus:
Inijcite vincla. *Ager.* Sic inauditus cadam?
Anicet. Quid verba spectem, facta cũ damnent reũ?
Manifesta mens est & tua, & dominæ tuæ.
Vis conuenire Cæsarem armatus sicà.
Sica quid agebat? quid voluit ardor tuus?
Non nisi Neronem, & solus, & solum petis.
Quid plura quæro? rapite vos hunc in trucem.
Visemus hinc nos, sceleris infandi artifex
Illa, illa quid agat, callida quid vltrà paret,
An deprehensam pudeat, & quid si pudet,
Factura, duret viuere, an malit mori.

ACT. 3. SCE. 7.

Agrippina, in lecto vulnerata humero, cum vna ancilla, et lucerna.

Agrip. Agerinus annon redijt? an nondum venit? *Tac. Ann. 14.*
Quàm misera res est, rebus in miseris, mora?
Is dum moratur, spes moritur; vrget metus
Factum putare, quod potest fieri, metus.
Odia Neronis quid ferent? quid non ferent?
Non ita meruimus: tamen an iniustè magis
Læsit, quia odit? an, quod iniustum magis,
Quià læsit, odit? me sit odisse impium,
Læsisse, magis: at odia sine fine, aut modo,
Sine fine scelus est, sine modo plusquàm scelus.
At scelus in vsu est; in scelere mirum est modus.
Scelus est abyssus; fundus aut margo quis est?
Ergo est vtrinque, Iulia, cauendum; scelus
Ne nescias, nec scire videaris tamen.
Nescire, quid agat, non potes: nescis tamen.
Est aliquid vltrà fortè: sed id vltrà quid est?
Nescio quid: aliquid: aliquid anne vltrà potest?
Potest; potensque faciet: ô faciat priùs,
Quàm suspicari potero: suspicio est tamen:
Quia nemo ab illo; quin nec Agerinus quidem.

Quid

Quid ripa nunc deserta, quid strepitus volunt?
Quid solitudo: indicia supremi mali?
Ecce, ecce lumen illud, vt subitò occidit, *lucerna.*
Subitò refulsit: dij volunt sciri scelus,
Noluntque sciri: nescio quid, illos pudet,
Ancilla, at vna, restat: abitura est & hæc: *Ancilla.*
Tu quoque miscellam deseris? Sed quid sonat *Irrumpit Anicetus cum suis.*
Ianua refracta? quid rei? Augustæ fores
Num sic refringi fas fuit? num sic Nero
Iussit parentem visere? refotam satis
Renuntiate: me graui casu, Deûm
Benignitate, Cæsaris Genio auspice,
Saluam enatasse: non opus visat: magis
Opus est quiete.
Sed quid hoc? quorsum minax
Anicete terres? num patraturus nefas?
Non credo iussum à filio in matrem nefas.
Non imperauit filius, matrem vt neces.
Non iussus audes? Quid trierarchus mihi *Herculei fustis.*
Fuste minitatur? sic in Augustam decet?
Germanici sic filiam adoriri placet?
Stricto ense feries Centurio? ventrem feri: *Oloariti ensis.*
Condatur ensis vtero in hoc: hic est tibi
Fodiendus, hic est, tale qui monstrum tulit.
Sic, si cadendũ est, cædite, decenter cadam. ah. *Occiditur, obductis velis.*

ACT. 3. SCE. 8.

Nero solus.

Nero. Quàm dubius hæret animus? hinc spes, hinc metus:
Spes somniantis visio, gehenna est metus.
Dum fluctuatur animus ancipiti vice,
Nec viuo, nec sum mortuus; sed sum miser.
Miser ille, cui vacillat hinc spes, hinc metus.
Si falsa spes eludit, illudor miser.
Vt metuo miserè, ne metus verus premat?
Vt pereo miserè, nisi prius mater perit?
Res, fateor, agitur magna: peragatur, precor.

Anicete, perge, perage: te præsta virum:
Me serua, & illam perde: nisi perdis, peris:
Perimus ambo: tibi fides, regnum mihi
Perijt: vtrique pestis vtriusque imminet.
Age, perge, perde, tunde, dilania, fodi,
Excinde matrem, Cæsarem vt verum probes.
Ἀνίκητε nomen, omen, inuictum tene.
At illa pollens gratiâ, nummis potens,
Timore cauta, tuta famulorum fide,
Olfaciet, anteuertet, inuertet dolos:
Inuertet in me; euertet et mecum omnia.
Annosa vulpes haud citò in laqueum cadet.
Imò hæc leæna, vt fugit insidias, struet.
Artem arte, vim vi, scelere superabit scelus.
Pentheus Agauen pellet à Bacchi sacris?
Perimet Agaue Penthea, vt Baccho sacrum.
Ferire, vel perire, sic vna optio.
Prior Anicete tu feri, & penitùs feri.
Nisi feriatur, nisi pereat, atrox fera,
Nos feriet, vt perire sit nostra optio.
Ita ludit, aut elidit, hinc spes, hinc metus.
Acsi vnda puppim nunc leuet, sed nunc premat;
Nunc salit in altum cor superbificum mihi;
Nunc ponderosum mole subsidit graui.
Malè habet vtrinque: spe, metu, quàm re, magis.
Hic motus aliquid, spes aliud, aliud metus,
Actum esse dicunt: quid sit haud dicunt tamen.
Anicete spem tutare, rem præsta, metum
Discute: sed heu me, spes fugit, vincit metus.
Quod spero, credo: quod metuo, credo magis.
Metuenda magis, vt citiùs aduentant, mala.
Ita implicantur, ita nouis currunt gyris,
Tam magna dum sperantur, hinc spes, hinc metus.
Spes ab Aniceto, sed ab Agrippina metus.
Solus Anicetus sistere in tuto potest.
Et ecce redijt. Dic, an interij miser? *Intrat Anicetus.*
An interemi? *Anic.* Siccine necesse alterum?

Nero. Neceſſe. *Ani.* Non eſt igitur in dubio, magis
Optetur vtrum. *Ner.* Non: ſed in dubio manens
Magis interire videor. *Ani.* An nulla eſt mora?
Ner. Mora nulla: mortem dicis, vbi dicis moram.
An. Quin dico mortem. *Ne.* Quid? meam? *An.* Superi vetent.
Matrem peremptam dico. *Ner.* Num matrem meam?
Ani. Tuam. *Ner.* Peremptam? *Ani.* Et hac manu. *Ne.* Laudo manũ,
Exoſculorque: ſed fide dicis tuâ?
Ani. Meâ. *Ner.* Quid? illam mortuam? an credam? an cupis?
Ani. Tam crede, quàm te viuere, Anicetum loqui.
Ner. Cupio, nequeoque credere, ita magnum eſt bonum.
Nec tanta facile eſt credere: ſed effer modum.
Sed ſciſcitari de modo non eſt opus:
Modò conſtet actum: maius eſt ipſâ fide,
Potuiſſe perimi: non poteſt fieri ſatis,
Factum audiendo: nec ſatis fiet, niſi
Oculus, quod auris audijt, ſpectet lubens.
Oculus tuendo, tutus agat animus, facit.
Ire, intueri, ſi licet tutò, libet.
Licetne? *Ani.* Quidni? *Ne.* Mortuam credis? *Ani.* Scio.
Ne. Vidiſtin'? *An.* Oculis hiſce. *Ne.* Et à manibus tuis?
Ani. Iſtis. *Ne.* At *An.* At quid? *Ne.* Ne reuiuiſcat, metus.
Ani. Metus eſt inanis. *Ne.* Videris, ne ſim miſer:
Niſi illa perijt, *Ani.* Me vide. *Ne.* At ſpirans adhuc
Si conualuerit, *Ani.* Ne time. *Ner.* Affirmas? eo:
Aut prodis, aut me perdis, aut prorſus beas.

CHORVS. 3.

Megæra. *Anapaſtic.*

HOmini lupus eſt homo, non Deus eſt.
Vt homo eſt homini, fera nulla feræ eſt.
Niſi quâ viuat, viſcera matri,
Nulla, aut exemplo, vipera rodat.
Nihil ingratum, nihil infidum,
Nihil infeſtum, nihil inuiſum,

Vt homo eſt homini, ſumma malorum.
Non malè ſaxo creditur ortus,
Animo immiti qui ſaxa refert.
Anthropophagos, μισανθρώπους,
Et ſanguibibas, et carnivoros
Homines ætas ferrea vidit!
Magis an feritas ferrea fecit?
Homines Furiæ; nos Eumenides:
Iniuſti homines, nos ſinceræ:
Illi immeritos, nos promeritos,
Illi cruciant, nos punimus:
Alacres illi, nos mærentes.
Quis Buſiris, quis Diomedes,
Phalaris, Siculus, Thraxue tyrannus,
Imperat Orco? nullus in Orco,
Niſi punitus, qui cruciârat.
Nam manet illos par tormentum,
Qui tortores hominum immanes:
Idque per æuum pluſquàm humanum.

εὐμενεῖς
Orph. hymn. Eumenid.

ACT. 4. SCE. 1.

Vmbra Agrippinæ.

QVâ nulla meliùs cæſa (nam merito meo)
At nulla peiùs, (nam ſcelere nati mei)
Quâ nulla magis horrenda, vindictam fero.
Matres, ſed vlti à matribus cæſos patres,
Et iuſſi, Oreſtes pius, & Alcmæon pius
Malè ſuſtulere: vterque ſublatas luit
Inſaniendo, vindices Furias tulit.
At monſtra monſtrum ſuperat hoc longè omnia.

Tibi

Tibi Nero trimulo, cecidit ex morbo pater: *Suet. N. c. 6.*
At & ille partus tum meos, ortus tuos,
Priùs execratus; poſte nil nobis putans,
Niſi execrandum, & publico naſci malo.
At mihi maritus alter, at pro te, cadit;
Cadit veneno, quia tibi prodeſt, tuo.
Tu facta pro te vindicas? pro te nocens,
Non tibi; ſed heu me, non nocens, plector tibi.
Cædere parentem (proh ſcelus) monſtro libet:
Videre cæſam (proh pudor) mœcho vacat: *Dion. Tac. Suet.*
Ridere viſam (proh nefas) ſcurram iuuat.
Inceſte parricida, ſic natum decet?
Mea membra tractas, alia vituperas, probas *Suet. c. 34.*
Alia, intuenſque mox bibis obortâ ſiti.
Quin bibe cruorem, quem ſitis; matrem ebibe.
Habere matrem nempe *tam pulcram innocens* *Dion.*
Tu neſciebas: nempe tam pulcram nocens
Habere nonuis: non habes: matrem exuis:
Oneri eſt, et odio, mater, & pulchra: ò ſcelus,
Oneri putatur gratia, in quæſtu vltio. *Dion.*
Impunè tanta? tot ſcelera? nec dum furis?
Nec dum expaueſcis? imò nec ſentis adhuc
Dira Furiarum verbera, ardentes faces?
Sine metu adhuc eſt vita? ſine curâ quies?
Nec dum agitat animus tortor, ac terror tuus,
Ille ille teſtis pectore retruſus tuo?
Agitabit; & te ſenties pœnam tibi;
Te, grauius Eumenidibus, & Nemeſi malum.
Quin parricidæ culleus viuo domus?
Comites canis, ſimiola, gallus, vipera? *Cic. pro. Roſc. Amer.*
Mare lectus? illum ſed nec abſumant feræ,
Magis efferandæ: nec mare ſceleſtum abluat,
Ne polluatur: Terra, Sol, Cœlum, Mare,
Nata vnde cuncta, cuncta deficiant eum,
Matrem, vnde natus, qui bene merentem necet.
Mare fluctuantem, ſpiritus viuum abdicet:
Terra morientem, ſittus iectum abnuat.

At viuit, heu me, viuit in maius nefas.
Age, matre cæsâ, quid nefas? quid non nefas?
Ego digna, fateor, ferre; at indignus Nero
Inferre matri: at quid meruit vxor pia,
Tibi abdicanda? nisi satis non sit tibi
Illam abdicare: quin neci immeritæ dare
Illam immerentem destinas: num non pudet?
Poppæa suadet (nec pudet) scortum impudens:
Mihi machinata, nunc & vxori necem
Malè meditatur; sibi tuos spondet thoros.
Nec illa, nec tu, nec Seneca tantum nefas
Tutò auferetis: adsum, & has tædas fero
Pronuba iugales: non potero forsan nurum
Seruare sanctam; potero vexare impiam.
Cremata, non humata, oberrabo vndique.
Nec te, nec illam patiar immunes frui
Mœrore nostro: perge, tibi chara omnia
Tu perde: Burrhus & Seneca nimiam fidem
Meritò luant: te Roma, tu Romam oderis:
Odium ruinas & paret vtrique, & ferat.
Dij (si quid hominum cura sollicitat Deos)
Homines (hominibus si qua religio in Deos)
Dis (si quid homines, aut Deos audis pios)
Rapite Neronem, rapite rapientem omnia,
Odium Deorum, Ditis onus, horrinum luem.

ACT. 4. SCE. 2.

Poppæa exterrita. Nero excitatus. Vmbra Agrippinæ.

Poppæa. Quo fugitis? an me vos fugitis? an vos ego? *Sen. Oct. act. 4.*
Crispine coniux, nate Crispine, oscula
Libate vt olim: non licet? prohibet Nero,
Ensemque iugulo condit infensus meo!
Seruate, coniux, nate, seruate: hoc licet;
Excipite comitem: vos vagas vmbras vaga
Vmbra comitabor. Sed vt Agrippinam sequar
Fax vrget illa, cogit & vultus minax.

Quo

Quò ducis? etiam ad Tartara trahentem ſequar.
Fax hæc iugalis? vultus hic thalamos decet?
Nero. Poppæa. *Pop.* Sed vox vnde, quæ, quorſum ſonat?
Nero. Sabina, thalamos cur reliquiſti meos?
Tu me relinquis ſola ſolamen meum?
Quò me fugis? quò te rapis? venio: mane.
Quis te excitauit metus? *Pop.* Agrippinæ furor:
Quis te excitauit furor? *Nero.* Agrippinæ metus.
Annon tubarum tibi pepulit aures ſonus, *Tacit. Dion.*
Emiſſus inde, matris vbi tumulus meæ?
Popp. Pepulit, tumultu bellicum magno canens.
Nero. Migremus aliò. *Pop.* Scilicet ceruus fugis *Dion.*
Percuſſus: hæret vulnus, & arundo comes.
Nero. Mutanda ſedes. *Pop.* Non poteſt ſedes noua
Mutare mentem conſciam cædis tibi.
Nero. Mihi facta cædes: vix tamen credo mihi
Potuiſſe fieri: pœna docet actum; probat,
Cui teſtis oculus, animus: inſomnem traho
Noctem expauescens; trepidus opperior diem; *Tacit.*
Noctemque cupio de die, trepidum vt tegat.
Sic mihi timetur prodromus exitij dies.
Mare, littus, obuerſatur aſpectu graui:
Et planctus aures flebilis pulſat meas.
Poppæa. Matrumque planctus ego Latinarum audio. *Sen. ſ.*
Nero. Quis meque, teque terror in ſomnis premit?
An vmbra, & error? *Popp.* Vmbra, ſed qualis fuit
In ſcena Eriphyles, aut Clitemneſtræ. *Nero.* Faces
Mihi minitantes nonne Agrippinæ vides?
An video ſolus? *Pop.* Video minitantes mihi.
Nero. Tellus hiabat mihi. *Pop.* Mihi tellus hiat.
Nero. Videor cruentus. *Pop.* Et mihi cruentus ſinu *Sen. ſ.*
Enſem meo recondis. *Nero.* In melius libet
Interpretari: ſomnio Somnus leui,
Quos cogitabas de die, thalamos refert,
Thalamos perennes Inferi æterni docent.
Plangunt Latinæ, Octauiæ viduos thoros.
Regale reſonans ſpondet imperium tuba.

Clarum ominantur nomen accensæ faces.
Nihil, nisi vmbram, obstare docet vmbra obuia.
Ferrum ego recondam pace requiescens sinu
Tuo Sabina: hinc inferi, planctus, tuba,
Fax, vmbra, ferrum, cuncta tibi spondent bona.
Poppæa. Sic Dij Deæque facite, mihi cedant benè. (*Suet. c. 46.*
Nero. Promitto. *Vmbr.* Domiti. *Ner.* Quis vocat? & vnde est sonus?
Poppæa. Sonus è sepulchro Cæsarum venit. *Vmbra.* Nero.
Nero. Video sepulchri sponte patefactas fores:
Audio vocantem; & totus horresco. *Vmbra.* Nero.
Nero. Materna vox est: cur vocas? quò me cies?
Venio: sed vmbra euanuit. Quantum est malum,
Sine matre, nec cum matre tranquillo frui
Potuisse regno? At antè nec curas pati,
Nec somniare solitus. At somnus mihi
Nunc nullus, illum aut somnium triste excipit.
Nocte antegressâ, dum rego nauem; excidit,
Extortus imò est, clauus: excussus trahor
Tenebras in altas, & meæ vxori trahor,
Ad loca, frequentes vnde formicæ volant:
Inde simulacra quanta circumeunt, premunt,
Qualia theatro posita Pompeij vides!
Clune inde verso in simiam, Astur co meus
Capite canoros edit hinnitus tamen.
Quàm triste, turpe, somnium? *Pop.* Interpres tibi
Ero auspicata non minùs, quàm tu mihi.
Tibi mater, huius clauus imperij, excidit;
Quem Seneca adhuc, & Burrhus extorquent tibi.
Nox, cura, forma Octauiæ tenebras refert:
Tenebrosa coniux coniugem in tenebras trahit,
Infamiamque: nigra plebs nigræ fauens,
Quasi prouolantes alta formicæ petunt.
Simulacra, gentes, stupida te opponunt malè,
Postrema quamuis simiæ carpant tibi,
Hinnitu, & altum, & integrum imperij caput.
Clauum hinc tuum rape, rege: formicas malo,
Simulacra, tenebras, simias, merito obrue.

Nero. Sabina sis Sibylla; sed votum magis,
Quàm verum & animus concipit, & actus probat.
Nam mihi dehiscunt Tartara; intentant faces
Eumenides, angues, flagra, tormenta vndique.
Et Eumenidibus sæuior mater furit,
Mihi quarta Furia, & quinta, mens intùs mea.
Mihi ecce Ditis arbiter sedit triplex,
Adiudicauit vulturem, saxum, rotam,
Vrnam, aquilam, hiante cum fame æternam sitim.
Acheron dolores en parat, Phlegethon faces,
Cocytus ciulatum; & æternùm parat.
Nec menti adhuc est, nec meæ matri satis.
O parce mater: at petis pœnas: dabo:
Requiris à me, an veriùs de me? dabo.
Do non ferendas: horror, ærumna, & tremor
Sum totus: an adhuc non placet pœnæ modus?
Quæ terra condet? quod mare sceleſtum abluet?
Terra ima capiat: mare Styge infernâ obruat.
Poppæa. Tibi patce Cæsar: pete Deos: precibus lita
Homines Deosque: per Magos fiant sacra: *Suet. c. 34.*
Vmbræ euocentur: victimâ manes piâ
Placentur. *Nero.* Homines vt ferant, Dij non ferent.
Quin potiùs homines non ferent, vt Dij ferant.
Homines Deosque qui fugit, se non fugit.
Dijs submouentur impij á sacris: ego
Præconis illam conscius vocem horreo.
Nec adire limen Vestæ adorandum fero.
In me tonare, cum tonat, timeo Iouem.
Popp. Prodigia narrant multa. *Nero.* Prodigijs solent *Tacit. 14.*
Noua nunciari imperia. *Pop.* Sol dubius stetit,
Cœptosne cursus, an Thyestæos agat:
Verso axe, medio de die perdit diem:
Stellæ sub ipso quò viderentur die. *Dion.*
Nero. Si perseueret, nil querar; in æuum óccidat.
Popp. Quin cœna subito fulmine exarsit tua,
Aesi vorax Harpyia præripiat cibos.
Nero, Harpyia mater fulmine ex nostro óccidit.

Pop. Enixa tortum mulier est anguem. *Ne.* Quid hoc?
Iulia Neronem viperam enixa est sibi.
Pop. Fulmine perempta est alia concubitu viri.
Ne. Quid fulmen iterum, nomen inuisum, audio?
Ni fulminata tu meo mirum: Sed hæc
Curet Pater Tarpeius: hic superis labor.
Ego magis homines, quàm Deos metuo, mihi
Ne machinentur odia, & ex odijs malum.
Cura leuis, ira lenta sollicitat Deos.
Nec cæsa latrat, & minùs mordet canis.
At nunc & homines, & Deos, & me mihi,
Sentio molestos: & homines vtinam, et Deos,
Mecum perire sentiam: sed quod sat est,
Et hos, & illos, & fugo, & fugio simul.
Pop. Potiùs vtrosque quà reconcilies stude,
Nam spes vtrinque.

ACT. 4. SCE. 3.

Ingreditur Burrhus: dein Seneca. Soph. Tigellinus. Fen. Rufus.

At ecce te Burrhus petit.
Ne. Petit, veneno, an cæde? quid Burrhe expetis? *Tacit. Ann. 14.*
Bur. Tuam salutem Cæsar, & matris tuæ
Fugisse te fallacis insidias truces,
Tibi gratulantur milites læto impetu.
Ne. Verè ne dicis Burrhe? *Bur.* Da Cæsar manum
Exosculandam: testor hanc sacram manum,
Tam gaudet euasisse te matrem malam
Militia nostra, quàm suis gaudet bonis.
Ne. Ergo age, viritim singulis donominam, *Dion.*
Postnac libenter Principis in hostes pari
Vt agantur animo: Sed mihi infenso accidit, *Tacit.*
Mea incolumitas, nec potero tanto in bono,
Nisi mœstus esse: lacrymæ inuito fluunt.
Bur. Quod voluit, et quod retulit, an quisquam fleat?
Ne. Occidere volui, nolui occidi mihi.
Bur. Malim ego, prior quicunque me cædat, cadat.

Nero. Hâc iſſet ipſa, niſi præiuiſſem prior.
Bur. Prior ergo perijt, militum applauſu omnium.
Ne. At hæc Senatus vt ferat, timeo malè.
Tu Seneca ad illos, literas ſcribas meo
Nomine, ſceleſta vt tulerit inſidias mihi;
Sed deprehenſa, quâ manum intulerit ſibi.
Me purga, at illam aſperge repetitis, nouis.
Sen. Facilè patrari, haud facilè purgari poteſt,
Materna cædes: pareo Neroni tamen. *Seneca exit.*
Pop. Quid adhuc ſeuero triſtis es vultu Nero?
Eſt quod triumphes potiùs, in tutum tuas
Laudes receptas: Hydra, numeroſum malum,
In matre monſtro cecidit, aut Hydræ æmula.
Te dormientem ſub dio, & puerum, draco *Suet. Ner. 6.*
Texiſſe fertur, ſtrangulaturos fugans,
A Meſſalina, & in necem miſſos tuam.
At tu draconem, nunc vir, & vigilans, manu
Magis auſpicatâ te necaturam necas.
Ne. Memini, vt mones: ſerpentis exuuias, opus
Matris, & in auro textili armillam gero:
Cuius memoriæ tædio abijcio, diu *armillam proïjcit.*
Quam geſtitaui. *Pop.* Sic enim exoſæ decet
Omnia aboleri, quæ vel effigiem ferant.
Emancipatus nunc pupillarem exuis,
Tu ſeruitutem, liber, & iuris tui.
Matrem reuerito nunc licet quicquid libet.
Nunc αὐτοκράτωρ imperas: non es puer.
Vir vix es: vt ſis vir, mihi votum; at negat
Auguſta: ne vir vtique, magiſtri negant,
Hic, ille: ne ſis Iupiter, Iuno negat.
Cur differuntur, ſi vir es, thalami mei? *Tacit. 14. ann.*
An forma noſtra diſplicet, Othoni placens,
Quæque tibi placuit? an triumphales aui?
An verus animus? vterus in partum ferax?
Placet illa forſan vxor, aut nullam tibi
Datura prolem: aut potiùs Eucero dabit,
Ludere perito tibijs Ægyptio?

Mihi nuptiales pollicite præsta thoros.
Præstare quod vis iam potes: nonuis? volens,
Non potes? Othonem, si Nero linquis, sequar.
Nero. Poppæa, cupio, quod cupis, quàm tu, magis.
Quod cupio, dum conficio, paulisper sine.
Burrhe, viden' illam? quin meam dico? placet?
Venerem, Dianam, Pallada, sub vna putes.
Laudes in vna non vides omnes? quid est,
Burrhe, quod in illa mihi deest? *Bur.* Certè nihil; *Tac. Ann. 13.*
Nisi honestus animus. *Ner.* Nisi meus, dicas, thorus:
Quem feret. *Bur.* An ergo Octauiæ sedem auferet?
Nero. Auferet: et illi, si volet, cædem inferet.
Bur. Absit: repudij ratio quæ tanti subest?
Ner. Placuit: repudia nempe Cæsaribus noua.
Bur. At illa quâ displicuit, id potiùs petam!
Ner. Quàm proba, probetur matre; quàm prudens, patre.
Alienus animus, forma deformis, frequens
Adulter, aluus sterilis, an Burrho placent?
Bur. Plura petis: vnum, cætera vt mittam, rogo.
His non probatis pellere insontem placet?
Ne. Placet. *Bur.* Ergo dotem redde in imperio sitã. *Dion.*
Ne. Quid ais? *Bur.* Quid aiam, me Nero ne bis roges.
Sat est semel dixisse. *Ne.* Vix credo vales.
Fauces tumentes video: præclusum audio
Arcto meatu spiritum: anginam putem! *Tacit.*
An vlcus! vt habes? *Bur.* Habeo me Cæsar bene.
Ne. At ego remedium faucibus mittam tuis.
Tu te quieti redde. Si mors sit quies, *Exit Burrhus.*
Reddam quietum; spiritus altos premam.
Burrho improbare, quod probat Cæsar, licet?
Libetque? tutò? impunè? tolerandus mihi?
Nec bis rogandus? dotem, honestatem crepat?
Increpat? an audet? qui potestatem dedi,
Nunc præpotentem sentio: solus regit
Illos suorum Cæsarum dominos, dare
Imperia, et eadem auferre qui assumunt sibi.
Cautè auferendus: quid moror? morbo cadit,

Morbine curâ, toxico? hâc hostes eant.
At qui cohibeat milites, quis nunc erit?
Pop. Prætorianis præfice regendis duos:
Duos, in vnum ne omnis exundet fauor:
Æmulus vt alter alteri, immineant sibi:
Minùs potentes inde, parebunt magis.
Sit spes ab vno, ab altero si sit metus.
Diuisa vis, infirma. Sofronium tibi, *Tacit.*
Fenium in fauorem militum, & vulgi lege.
Ille tibi similis; prosperâ hic famâ valet.
Sic tibi cauebis, consules illis simul.
Nero. Quàm prouidenter? ille licèt isto magis
Placeat, vtrumque probo. Tigellinus comes
Sit Rufo; vtrumque militum assigno ducem.
Vterque scitis, credo, quid nobis opus. *Suet. c. 32.*
Nos hoc agamus, nequis ex vsu suo *Policratic. l. 1. c. 7.*
Quicquã vnus habeat, quod sit ex nostro magis. *Dimittit Cæsar*
Omnibus egebit, omnibus quisquis præest. *Rufum.*
Tigel. Non Burrhus in me viuit, aut obstat tibi:
Nec spes vt ille, spectò diuersas ego.
Sola incolumitas Cæsaris ob oculos mihi. *Tacit. 14.*
Præsens cauebis vrbis insidias satis.
At comprimendos exteros motus vide.
En Gallias erexit ille ad res nouas,
Cui grande nomen Sylla dictator dedit;
Cui cura canos fecit ante annos; inops,
Atque igitur audax; cornua, vt pauper, gerit:
Simulat quietem, dum temeritati locum
Reperiat: illi Plautus ex Asia pares
Animos, honores impares, magnas opes,
Illustre iactat ex auo Druso genus.
Nec ille fingit otium; at priscos refert
Victu Quirites: Stoicum fastum fouet,
Sectamque, praxin quæ iubet, turbas facit.
Vtrumque metuis; quos metuis, odio premas.
Ne. Age, mitte in Asiam, et Gallias, ad nos caput
Vtriusque qui perducat abscissum: monet

Astrologus, astra Principi vbi signant malum, *Babil. Suet. c. 36.*
Visum Cometen cæde vt illustri expiem,
Minasque cœli à capite depellam meo.
Procerum Cometes sanguinem forsan sitit:
Hauriet abundè; dabitur hinc illinc satis.
Sanguine minaces nobili extinguam faces.
Tigellinus. At Seneca nostris obuiam studijs venit.
Fœnore Britannos durus exactor graui *Dion.*
Ad arma sæuos egit, vt numquam pari
Clade rueremus: millia quot illic neci 80000.
Data à muliere (proh pudor) vt illic mare *Boudicea.*
Cruore nostro flueret: ô Senecam bonum,
At adhuc auarus auget immodicas opes: *Tacit. 14.*
In se Quiritum studia conuertit: suis
Villis & hortis vel supergreditur tua,
Laudem eloquentis vendicat soli sibi.
Nunc factitare carmina assuescit, tibi
Carmina placere vt sensit egregiè æmulus.
At equos regentis vim palàm obtrectat tuam:
Voces canentis ludit: hæc Senecam decent?
Acsi Quirinâ in vrbe sit clarum nihil,
Quod non ab illo. At meta puerilis tibi
Decursa: robur, quo vales, iuuenem probat.
Exue magistrum, instructus eximijs auis,
Popp. Quid odia Senecæ, quid studia, partes, opes
Memoras? id instar omnium: si quam cupis,
Abnegat: amandam at imperat, si quam fugis.
Me tibi, vigente Iuliâ, comitem tulit:
Illâ iacente, me tibi vxorem negat.
Seruire Senecæ (serua quàm vilis fui?)
Id est placere Cæsari: at Senecæ graui
Quod non in vsu, id Cæsari summo nefas
In amore haberi: Sic adhuc ferulam feres?
Seneca prematur, spongiæ vt plenæ solent.
Bene pastus aries aureum vellus dabit.
Opipara cæna est ex saginato sue.
Seianus vt auo, sic Seneca profit tibi. *Tacit. An. 3. 14. f.*

Pallanta

Pallanta Senecæ iunge, qui nimias opes
Longâ ſenectâ detinet, et hoſtem meis
Thalamis Doryphorum: diues, horum hæres, eris.
Ne. Quàm cuncta doctè? Seneca, ne dubites, luet
Durum magiſtrum: elatus in cælum, ruet.
Sed opus & arte eſt, & morâ: prudens, potens,
Nec facilè caſſes, nec citò in noſtros cadet.
At noſtra coniux interim, ſterilis, grauis,
Amota per ciuile diſſidium domo,
Donata Plauti prædijs, Burrhi ædibus,
Inauſpicatis; pulſa mox Capuam petat:
Miles cohibeat, nequid attentet nouum.
Capitale crimen tu Tigelline appara:
Seruilem amorem vilis Euceri obijce:
Age quæſtiones; fune, face, ferro exprime,
Ancillæ in illam vera, vel falſa annuant.
Accitus ad nos peraget Anicetus ream. *Exeunt.*

ACT. 4. SCE. 4.

Senatores in Curia. C. Vipſanius Coſſ. Fonteius Coſſ. Thraſeas Pætus. Heluidius Priſcus.

C. Vip. Moderator orbis Cæſar has ad vos Patres
Dedit exhibendas litteras: illas legam.
Dij me, Deæque, quàm pereo, peiùs velint *Tacit. 14.*
Perire, ſi quid, quo modo, ſcribam, ſcio.
Vt criminetur filius matrem, graue:
Grauius, vt illa hunc crimine infando petat.
Non niſi dolenti filio mater perit:
Perit volenti, perdere immeritum volens.
Quid multa? mater (mater, agnoſco, mea,
Si mater, in me quæ ſcelus ſtrueret, fuit)
In me, miniſtro ſceleris Agerino, ſcelus
Parauit, animo conſcio, & eodem luit.
Percuſſor ille, & illa, percuſſi ſuo
Scelere: nec vllum ſcelus Agrippinæ nouum.

Sperauit illa iam diu nimiùm potens
Populi & Senatus dedecus, verba in ſua
Totas cohortes militum abituras : tamen
Infenſa vobis, militi, plebi, irrita
Diſſuaſit illis dona : ſed vobis, Patres,
Periculoſas ſtruxit inſidias, mea
Quas cura repulit : quin labor quantus mihi,
Inuidia quanta, ne ſacrum irrumpens forum
Pro Curiâ reſponſa Legatis daret?
Quàm Claudiana tempora inclament ream,
Nil dico : ſed tum ſceleris eſt actum nihil,
Quod non ab illa : nunc propè abſorptam mari
Audiſtis, & tum meliùs abſorptam putem,
Quàm ſcelere, quàm vi, quàm manu tandem ſuâ.
Sed nec ego, nec vis, nec ſua ipſius manus,
Fortuna at illam publica extinxit. Patres
Statuite, merita quod mea, & matris ferent. *exituras.*
Thra. Rumore Seneca vix bono ferri poteſt,
Huic ordini qui talia : ſed abeo ſilens.
Heluid. Cynoſura noſtra cur abis Thraſea? *Thra.* Quia
Proferre nequeo quod velim ; ſed quod queam,
Nolo : Ordo noſter ſeruit, oblitus ſui ;
Ad ſeruitutem nata mancipia vt putes.
Si bene : periclum eſt ; ſi malè, ſceleſtum loqui.
Heluid. At nunc pericli tute tibi cauſam facis :
Nec das initium, liberi vt ſimus magis.
Thra. Si me perimeret ſibi refragantem Nero,
Mihi gratularer, gratias illis agam,
Qui blandiuntur Cæſari : ſed ſi Nero
Vel blandientes tollit, & tollet, mori
Cur fruſtrà oportet turpiter, vitâ frui
Cum licet honeſtâ liberos, linguâ erutâ?
Sermonem habebunt poſteri de me : ſed hos
Quâ re meminerint, niſi trucidatos probè?
Occidere poteſt, non poteſt Thraſeam Nero
Lædere : quod audis, quodque naufragium refert,
Quis fortuitum credat? aut adeo eſt hebes?

Tantumne

Tantumne mulier? naufraga an tantum au deat?
Vnus cohortes Cæſaris, claſſes, petat,
Perfringat vnus? non probo: non eſt ita.
Pietas in illo, facinus in nobis foret.
Nec ego Neronem culpo, ſed Senecam magis;
Confeſſionem Seneca ſic ſcribit ream?
Immanitate Nero ſuperat omnem fidem,
Queſtumque. Sed vos agite, ſine Thraſea, vt lubet. *Exit Thraſea.*
Fon. Decreta ſic ſunt: nomine Neronis, Deis
Vt ſupplicetur omnibus, & aræ omnium
Omnes petantur: vtque Quinquatrus, quibus
Inſidiæ apertæ, exinde ludis annuis
Celebrentur: huius vt ſit omne ævum memor,
Principis imago, Palladis imago ſimul,
Aurea locetur: ſitque Agrippinæ dies
Inter nefaſtos vtique natalis dies.
Sic de Nerone ſoſpite Senatus tulit.

ACT. 4. SCE. 6.

Octauia profuga. mox Seneca.

Octauia. Nata in miſerias, quid querar? quid non querar?
Queri iuuaret, ſi queri quicquam iuuet:
Et facile, ſi fas: obuia querendi ſeges;
Sed meſſis intercluſa: cum preſſit malis,
Quis, niſi tyrannus, flere quod fecit, vetet?
Magis an inundet me dolor, dubium, an timor:
Timor an dolores augeat; an abdat magis.
De matre, patre, fratre iam vetus eſt dolor.
Nocens nocentem ſuſtulit matrem pater:
Fratri dedit venena, cum fratrem dedit.
Dedit maritum mihi, ſibi mortem dedit.
Nec mihi maritus, qui velit amari, datur,
Sed amaritudo exoſa, quæ cor exedat.
Nec nuptiarum, at funeris primus dies.
Niſi luctuoſum, triſte, funeſtum nihil.
Nihil eſt Atridæ filia, & Oreſtæ ſoror,
Deflens vtrumque, ſi meos luctus putem;

Miſeranda, miſera, nata, ſoror, vxor quoque:
Nata, ſoror alios; ſe queritur vxor magis.
Ancilla dominâ potior, Acte auſa eſt nefas,
Actumque de me docuit: illam autem expulit,
Imò et me, et illam, nupta in vxoris necem
Poppæa: ſed adhuc aliquid horreſco amplius.
Amplius an aliquid? an metus omnes mala
Vicere noſtra? an timeo ne moriar? nec hoc:
Pellar? nec illud: pulſa ne crucier? nec id.
Sed crimen omni grauius exitio mihi.
Modo crimen abſit, adſit exitium mihi.
Exitium et aderit, cum ſit exilium imminens.
Pallere nullo crimine, ſceleſtum nihil
Conſcire, murus æneus habetur mihi.
Sortem at veretur innocens, legem nocens.
Sed crimen abſit; deprecor hoc vnum Deos.

Sen. Auguſta, quò te fata lugentem trahunt?

Oct. Nos, Seneca, fugimus; tu philoſopharis domi.
Sed num philoſophi ſic in vxores docent?
Pellere pudicas, capere meretrices domo?
Itane docebas? itane diſcebat Nero?
Nequiter vterque: vterque nequitiam luat.
Monſtrum eſt philoſophus aulicus: neutrum puto, *Policratic. l. 5. c. 10.*
Vterque qui vult eſſe: conueniunt malè.
Me Capua, ſed te Curia potentem capit.
Nec illa me, quâ cepit Annibalem, capit.
Sed iſta, te tutare, ne captum enecet,
Vt odore dulci pardus allectas feras.
Sed tibi, ſed illi, ſed meliùs vrbi velim.
Modò bona fama, caſtitas, pietas, pudor,
Mecum miſeriæ, ſupplicia, mortes eant. *Abit Octauia.*

Sen. ſolus. O digna ſummis laudibus, thalamo Iouis;
Indigna tantis cladibus, factis feris;
Vincis philoſophos fœmina, virago viros.
Teſtare fugiens exules tecum Deos,
Nihil hîc relinqui, niſi ſtuprum, cædem, ſcelus.
Illam iſta ferre cum video, quæ ſpes boni?

Vires,

Vires, vt olim, haud artibus nunc ſunt bonis. *Tacit.14.*
Amotus alter, ad bonum qui dux erat:
Ego morte Burrhi infringor, vt ne ſim potens.
Ad nequiores nequior vergit Nero.
Me criminantur, quibus honeſtatem libet
Calumniari: crimina hæc produnt mihi,
Quibus vlla honeſti cura; qui (pudor eſt loqui)
Quàm pauci in aula; imò quam nulli: pius
Aulâ exit: exi Seneca, & in temet redi.
Non quæro latebras: non abeo inermis, fugax: *Sen.tranq.l.1.c.3.*
Sint ſalua reditu ſigna: referatur gradus.
Ab vrbe in orbem redeo: patria orbis mihi.
Pars magna deſeratur; at maior manet.
Nec ſumma, nec ſors infima probetur tibi;
Periclitari ſumma, contemni infima.
Conſiſte citrà: ſit poteſtati modus, *tranq.c.10.f.*
Authoritati terminus: ne ſis onus
Pendens, vt alijs, ſic tibi nimiùm graue.
Deſcende cautè, ne parùm cautus cadas.
Fortuna magna, ſeruitus magna eſt: fuge, *ad Polyb.c.26.p.*
Fuge magna; coge temet: vt tu ſis malus,
Numerus malorum ne faciat: in te redi.
Eſt aula ludus; ludit, illudit: vide.
Eſt aula Siren; cantat, incantat: time.
Eſt aula cauea: claudit, includit: caue.
Eſt aula hyæna; comprimit, perimit: fuge.
Aut aula nihil eſt, aut ſcelus, fucus, dolus.
Paucos beauit, perdidit plures: ſed &
Hos quos beauit perdidit: ab aula redi.
Sic Seneca ſentis aulicæ? ferendo probra,
Grates agendo, tam diu, nimiùm diu, *Dur. Paſc. Aul. Pol.*
Ego vixi in aula: præmia reporto duo, *pag.251.pag.349.*
Et pœnitere, & ſapere: peccatum eſt ſatis,
Satis aulicatum: viue tibi Seneca, & ſape.
Colere potentes, dulce inexperto; ſed eſt
Experto amarum; vel metum fert, vel malum.
Quid imperantis gratia? æſtiua eſt quaſi

Aura, mare placidum, ſomnium, Lunæ ſtatus.
Nero, ignis inſtar: nec propé habita, nec procul.
Cui fulminata eſt Iuno, num parcet tibi?
En ſæuientis cerno flagrantes notas.

Nero cum Plauti capite in manibus.

Ne. Veniſtin' hem cognate, & imperij æmule?
Salue Imperator: quin Nero poſito metu
Coniugia maturare Poppææ parat,
Dilata te terrente? quin pellit thoro, *Tacit. 14.*
Quamuis modeſtam Octauiam? at populi grauem
Studijs, & alto Claudiæ titulo domus?
En Seneca, Plautus venit: at truncus quidem;
Et gratior, quàm Plautus in ſcena hiſtrio.
Sene. Horreſco: tanta decuit in tantum virum?
Nero. Agnoſco: quantus? at capite nunc eſt minor.
Tantuſque, cernis, venit in noſtras manus.
At ei, fatebor hercle, tam grandem viro
Fuiſſe naſum neſcij: ô quantus fuit?
Diadema noſtrum forſan hoc deceat caput.
Imò hic triumpho; laureâ cingo caput. *Dion.*
Sen. Ciuica coronâ ciue ſeruato datur,
Non cæſo. *Ne.* At hoſtis lauream cæſus dabit.
Sen. Num Plautus hoſtis? *Ne.* Plautus, & quiſquis mihi
Præripere cupiat lauream, ſic, ſic eat. *Caput proculcat.*
Se. Nec multa medicum funera, nec altum decent *Sen. clem. l. 1. c. 24.*
Supplicia multa Cæſarem, patriæ patrem.
Ne. Medicum ſeuerum intemperans æger facit.
Miſer miſericors; facilè qui parcit, perit.
An deceat hoc me nil moror: ſatis eſt, licet.
Sene. Ægrè, vel ægros vrere, medentes ſolent:
Curare, non lecare, clementes volunt.
Ne. Putrida vel illis membra reſecantur, magis
Contagioſa, reliqua ne tabem trahant.
Sen. Pars meliùs ægris ægra, quàm nulla hæreat.
Nero. Pars ægra ſanis ſecta dat ſanos magis:
Strumam execare liceat, & deceat malam.
Tollit inimicos. *Sen.* Reddit inimicos magis.

Auguſtus

Augustus astra & gloriam clemens tulit. *ib.c.9.*
Nero. Triumuirorum tabula quàm clemens docet.
Sen. Cinnæ pepercit. *Ner.* Cinna parcentem dolo
Voluit recente perdere. *Sen.* Pepercit tamen.
Ner. At hunc Senatu mouit assensus Patrum. *Tacit.14.*
Sen. Grauiora sunt hæc ludibria, quàm sunt mala.
Ner. Quicunque vel suspectus, imperium mihi
Vel velle somno tollere, peribit prior.
Sen. Vt cunque cædas plurimos, illum tamen,
Qui surrogandus, cædere priorem nequis?
Ner. Vt cunque cædas plurimos, illum tamen,
Qui surrogandus, cædere priorem nequis?
Mentem efferatam frangis hoc dicto: nequit
Successor interire, nisi strage omnium.
At illa strages omnium ô vtinam irruat.
Sen. Quin tua perenni sobole fundetur domus.
Ner. Poppæa quam det. *Sen.* Imò quam coniux tua.
Ne. Sterilis. *Sen.* Quod annus non dedit, plures dabunt.
Ne. Infesta. *Sen.* Amoris solus est adamas amor.
Ne. Inuisa. *Sen.* Amorem vincet alienum fides.
Ne. Suspecta. *Sen.* Non conuicta. *Ne.* Sed coniux mea
Non pura modò sit labe, sed labis metu.
Sen. Quis suspicatur? *Ne.* Cæsar; & pepulit ream.
Sen. Populus grauatur. *Ne.* Populus id curet. *Sen.* Queri *Tacit.14.*
Vbique vulgus audias. *Nero.* Vulgus leue.
Sen. Graue, quòd queratur: per merita diui patris,
Per studia populi, per sacram imperio manum,
Per coniugales te Deos, Cæsar, precor,
Priùs audiatur, pòst repudietur rea.
Ner. Age, reuocetur: sed Tigellinus ream
Si quæstione factâ in ancillas probet,
Peiùs peribit, et loco, & pœnæ modo.
Sen. Nunc causa, Cæsar, si vacat, agatur mea. *Tacit. An.14.*
Octauus agitur annus imperij tui,
Decimusque quartus, quó tuæ admotus spei,
Opes, honores fero redundantes; nihil
Fælicitati, nisi modus, vt absit meæ.

Exempla magna hæc, non meæ, at ſortis tuæ.
Secretum Agrippæ ſuaue Mitylenes dedit
Auguſtus; ipſa in vrbe peregrinum otium,
Cæſare ferente, agente, Mecœnas tulit:
In bello Agrippa, in pace Mecœnas comes.
Vtrique magnis magna pro meritis bona.
Merita mihi minora, maiores opes.
Nouus anteiui nobiles, proceres eques.
Fateor: ſed iſta dona ſunt, Cæſar, tua.
Menſuram vterque impleuimus; quantum queat
Princeps amico dare, dabas: quantum queat
Accipere amicus, principi acceptum fero.
Incumbit hinc mihi inuidia, ſed te minor.
En peto leuamen, de uia feſſus, ſenex,
Vel leuibus impar muneribus: iſtas opes
Tuos in vſus auferat Quæſtor tuus.
Nec pauper inde, ſed magis liber, tibi
Reddam illa, quæ fulgore perſtringunt ſuo.
Villis & hortis quod vacat, id animo vacet.
Tibi tot per annos regimen inuictum, & vigor
Supereſt: amici conſilia dabimus ſenes,
Quanquam vacantes: me quòd ad ſumma auxeris,
Qui modica tolerem, cedet in laudes tuas.

Ner. Reſponſa ſubita Seneca docuiſti dare.
Senibus remiſit otium Auguſtus ſenex:
At conglobatis exuit neutrum bonis.
At magna bello (ſic opus) meriti: haud minùs,
Ratione puerum qui fouet, iuuenem inſtruit.
Æterna merita & munera Neroni tua.
Tibi multa per me; ſint licet: plures tamen
Plura tenuerunt, ſed tibi haud quaquam pares.
Te ditiores eſſe libertos pudet.
Quin charitate primus, es primus loco?
Tibi conſtat ætas; ego ſpatia regni tero
Propè prima: ſi quâ lubricus pecco, regis.
Si me relinquas, ſi tuas reddas opes,
Et mea tyrannis, & mea feretur fames;

Non

Non tibi quietus animus, aut lucri modus.
Sit continentis magna laus; non est tamen
Sapiente dignum, dedecus amico suo
Vnde parat, inde gloriam vt captet sibi.
Quid plura? si te Seneca tu debes mihi, *Sen. conf. ad. Pol. c. 26.*
Ne te indigenti subtrahas: Atlas polo
Subducat humeros, Herculem pondus premet.
Cape signa amoris, oscula, amplexum, manum,
Citiùs peribo, Seneca, quàm noceam tibi.
Seneca. Perpetua velit hæc Iupiter nobis bona.
Nero. Confide, fruere. *Seneca dimissus exit.*
Sic odia blandis tego, *Intrat Anicetus.*
Sic natus, assuefactus. En alter venit
Anicetus, odio iam graui, at forsan leui *Tacit.*
Post facinus illud gratiâ: facti gravis
Minister, acsi exprobret, aspectum grauat.
Nec debitori creditor gratus venit.
Eò vsque læta merita, dum exolui queunt,
Vbi anteuenunt, odia succedunt magis.
Operæ prioris quàm memor, non est opus *ad eum conuertitur,*
Referam Anicete: solus auxilium, salus,
Vita, incolumitas; matris insidias meæ
Solus fugasti authoris in dirum caput.
Locus haud minoris gratiæ en instat; thoro
Octauiam si pellis infensam meo.
Nec opus, vt olim, est aut manu, aut telo: stuprum
Fatere rebus vtile nouandis tuum.
Occulta primùm præmia in præsens feres:
Maiora deinde, quóque secedas, loca
Amæna: mortem, si negas, meritò feres.
Anice. Priora scelera quàm facile iussu tuo
Fuit peragere? nunc quod imponis, minùs
Difficile: scelera me mea, vt pergam, monent:
Nec me modò scelus, magis adhortatur salus.
Fingam, fatebor plura, quàm Cæsar iubes.
Facta approbaui: dicta ne dubites mea.
Stuprare corpus non licet? nomen licet.

Nero. Age; quæstioni, quã Tigellinũ vides Agere in ministras, confitens asta reus. *Intrat Tigellinus cũ Pythia. Exit Nero.*

Tigellinus. Pythias. Anicetus.

Tigellinus. Iam torta satis Ancilla, quin prodis ream?
Pythias. Dominamne prodam famula? *Tig.* Si domina est nocens.
Pythias. At innocentem? *Tig.* Prode; vel coget dolor.
Pythias. Non coget vllus vt probam prodam, dolor.
Tigellin. Hos mulier animos? *Pyth.* Mollior, at animus mihi.
Tigellin. Huc aliquis ignem. *Pyth.* Flamma purum aurum probet.
Tigellin. Adulterinum potiùs. *Pyth.* Et adulter quis est?
Tigellin. Eucerus. *Pyth.* Adde, seruus. *Tig.* Et adulter tamen.
Pythias. Mentiris imâ sæue quæsitor gulâ.
Coruum columbæ, & agnæ aptum, ceruæ lupum,
Satyrum Dianæ, Palladi Stygium canem
Coniunge pariter; ac heræ seruum meæ.
Tig. Mammæ applicetur ignis. *Py.* O, quid vis loquar? *vritur māma.*
Tig. Loquere; quid illa? *Pyth.* Casta, diuina, innocens.
Tigel. Quàm mater ipsa, credò. *Pyth.* Quàm ne morum Dea; 2.
Quàm Vesta. *Tig.* Persias? alteram vre. *Pyth.* O; quid loquar? *Tacit.*
Tam casta, *Tig.* Quàm tu virgo. *Pyth.* Quàm coniux potest. *Dion.*
Sunt castiora muliebria Dominæ meæ,
Quàm, quo innocentem lædis, os illud tuum. *faciem consuit.*
Tigellin. Os obstruatur turpe. Sed testes probant
Multi, quod vna pernegas. *Pyth.* Ergo quid est,
Quod quæris vltrà? *Tig.* Conscia vt damnes ream.
Pyth. Damnate tortor, nec Domina sceleris rea,
Nec conscia ego sum: testis etiamnum quis est?
Tigellin. Quæ seruierunt cæteræ. *Pyth.* An seruis fides
In dominam habetur? *Tigel.* Non habent seruæ fidem?
Pythias. Habent? in illam, quam decet, cur non habent?
Fidemque falsis cur habes, si non habent?
Tigellin. Quid tu ergo? domina? tibi fides? an non fides?
Pythias. Sum serua, sed cui charior vitâ fides.
Tigellin. Quis credat? *Pyth.* Illam quisquis intactam sciat.
Tigellin. Intacta Amazon. *Pyth.* Carnifex rides? *Tig.* Tace.
Pythias. Non taceo. *Tigellin.* Linguam euello ni taceas: taces

Dicenda,

Dicenda, sed tacenda proloqueris procax.
Pythias. Nempe illa petulans quæ Tigellinus velit.
Tigellin. Quæque expriment tormenta, fax, ferrum, fames.
Anicetus. Imò insolenter ista mittatur procax:
Ingenij & animi captat hinc laudem sui.
Pythias. Cruenta spolia: laus tibi talis. *Tig.* Tace.
Pythias. Torta, quià tacui. *Tig.* Non taces? linguam erue.
Anice. Imò audienda, vt audiat quæ nunc feram, *intercedit.*
Suspicio valeat, quæ parum in seruo valet.
A me, fatebor egomet, hoc omne est scelus:
Vidi Neronis Octauiam exosam suo:
Odium mariti struit, ad vxorem viam.
Vidi marito coniugem infensam suo:
Infensa quid non in virum coniux struet?
Vidi modestam fronte, miserandam tamen:
Misera, modesta, pellicit amores meos.
Me vidit illa classis eximium ducem:
Socianda classis spem nouis rebus dedit.
Vidit, nouercam vt abstuli; ablatam sibi
Gauisa: ab illo charior facto fui.
Vidit potentem, vidit & amantem sui:
Amans, potensque à fœmina quid non ferent?
Vidimus vtrique, vtrique miscuimus dolos,
Consilia, vires, corpora: quid vltrà potest?
Sed illa, dum res exigat, vt artes tegat,
Partus abegit. *Pyth.* Euge, sis mendax memor.
Partus abacti; & sterilis exacta? haud pudet?
Tigel. Pro sterili habetur, cuius haud partus patet.
Pyth. At ille, vt illam! *Tig.* Quin taces? nondum satis
Probantur ista? an nescio quid sit satis?
Satis est, superque: liber, vltrò, in se, reus
Fatetur: hanc vos rapite; nos Cæsar manet.

ACT. 4. SCE. 7.

Nero. Vmbra Agrippinæ. Vox intùs. Poppæa. Tigellinus.

Vmb. Agr. Nero. *Ne.* Quò vocamur? quis vocat? *Vmb.* Mater. *Ne.* Scio.

Venio: quid hoc est? in foro expositus puer? *in puerulũ impingit exiens.*
Scitus puerulus: scripta quid narrat noui *Dion*
Tabella? *Non te tollo, ne matrem auferas.*
Quin tolle, ne te tollat, vt tolli times:
Si te abstulisset ille, non exponeres.
Hunc tollat aliquis. *Vox.int.* Sustulit matrem Nero. *aufertur puer.*
Ner. Putà sustulisse: quisquis es, non te peto.
Vox.int. Matrem interemit. *Ne.* Quid tuà? matrem tuam
Non interemit; sed suam: non te sequor:
Nec enim fatebor ista quàm doleant: probra
Agnita videntur, si doles; si non doles, *Tacit. An. l. 4.*
Spreta exolescunt: ingenia inanis dolor
Irritat otiosa: crebrescet magis
Fama, vbi vagatur pœna: contemni probra *Dion.*
Probris medela est: non pudet: in animo meo
Nil magis habeo laudare, quàm quòd nil pudet. *Suet. C. 29.*
Sed adhuc quid illud? Culleus statuæ meæ
Assuitur? & ego meritus in eundem insui. *Culeus in statua susp.*
Sed vtrinque quid tabella proscriptum dedit. *Suet. N. 39.*
Νέρων, Ὀρέστης, Ἀλκμαίων μητροκτόνοι. *Tabell: inscript.*
Qui venit illis, veniet & nobis furor?
Quis neget Æneæ magna de stirpe Neronem?
Sustulit hic matrem, sustulit ille patrem.
Ego morte, at humeris ille: placet τύπος mihi.
Epigramma: veniat author: hanc laurum ferat. *culeum.*
Tollam ego vel illum, patrem vt Æneas tulit,
Medios per ignes; perdam vt vxorem tamen.
Poppæa sed quid territa exilijt foràs?
Pop. Non sunt in illo res loco Cæsar meæ *prouoluta genibus.*
De coniugali vt tumida concertem thoro:
(Quanquam ô, sit ipsâ potius id vitâ mihi)
Sed ipsa mihi iam vita in extremum locum *Tacit. 14*
Adducta, sæuis æmulæ ferus meæ
Octauiæ petita, qui nomen sibi
Populi indiderunt; pace tentarunt ea,
Bello euenire publico quæ vix solent.
Reuocata postquam Octauia, frequentes ruunt,

Bacchando

Bacchando reſonant, vndique effigies meas *Sen. Oct. act. 4.*
Tractas, iacentes proruunt, cæno obruunt.
At ſiqua imago Octauiæ affulſit, gerunt
Humeris ouantes, floribus ſpargunt, foro,
Templiſque ſtatuunt: clamitant, ſtremitant, ſtrepunt;
Neſcio quid, ipſi neſciunt; me, te crepant,
Illam, aulam, & arma, tela, ferrum, ignes crepant.
Nec liber ille eſt, liberè qui non fremat;
Imò licenter obſtrepat, dicat malè.
Fera turba verum percrepat Martis genus; *Oct. 1. act 3*
Pulſoſque reges memorat, & fractos duces:
Memorat tyranni ſæua Tarquinij ſtupra,
Decemuiri mox Appij, arbitrio graui
Quiritum, vt ille pulſus, hic cæſus luat.
Vis turbulenta nomine vocatur nouo,
Romana virtus: imperat populus; iubet.
Quam odit repelli; cui fauet, recipi iubet,
Furor furorem promouet; eundo furor
Vires adauget; armaque miniſtrat furor.
Nolens volenti cogitur, currit volens.
Gerit arma turba, neſcia quid armis gerat.
Arma illa contra principem ſumi liquet.
Nec animus, at dux iam deeſt: nec dux diu
Deerit nouandis rebus: alioqui meum
Quod crimen? animum cuius offendi vſpiam?
An quia datura Cæſari verum genus,
Ægyptij tibicinis ſpurium ſuo
Malit reponi populus imperio? tuis
Si rebus id conducar, age, dominam libens
Accerſe, non coactus: aut potiùs tuæ
Securitati conſulat iuſta vitio.
Aliquid tulere, Octauiæ dum ſpes fuit
Redintegrandæ gratiæ; hæc ſpes ſi cadat,
Illi maritum, & dotem in imperio dabunt.
Faue Nero mihi; mihi, tibi Cæſar caue:
Vel pignus vtero quod tuum geſtem meo.
Nero. Poppæa noli genibus aduolui meis;

Quæ ſemper odijs, nunc atrox vrges metu;
Accendis odijs odia, multiplicas metu
Metum: eius odia meus amor vincat; metum
In me fides expellat: An populum times?
Eſt, eſt timenda multiceps Hydra: Hercules
Non eſt timenda: at vnicum ſi ſit caput,
Quàm facilè lueret? vnicum ô vtinã foret, *Suet. C. 30.*
Vnicus vt ictus amputet. An audet procax
Bellare cum Dijs infimi proles luti?
O fulminati quin ruunt montes? ruent.
Igne ſubigenda eſt Hydra, ſi ferro nequit.
Ferro, ruinâ, & igne ſubigatur. Furit
Populus in armis? arma furioſum premant.
Pop. At multitudo tanta qui reprimi poteſt?
Ner. Fidelem adoptat hic Tigellinum labor.
Inerme vulgus miles armatus premet
Facilè. *Pop.* Faciliùs fortè multi vnum prement,
Quàm reprimet vnus plurimos: forſan priùs
Aulam cremârint ignibus. *Tig.* Iacta alea.
Ἐμοῦ θανόντος γαῖα μιχθήτω πυρί.
Ner. Ἐμοῦ ζῶντος: vnica hæc clades mihi
Quòd clade nullâ, niſi Britannorum procul,
Mea claruerunt tempora, vt noſtri memor
Ætas futura nos canat: at aderit dies,
Quo face ruinas, ſanguine extinguam faces.
Intereà in illos militum immiſſi globi,
Demoliantur, proruant, rapiant, necent.
Agite, ite in illos; ite Præfecti truces.
Pop. At concitatrix illa, turbarum caput,
Noua meditari, Cæſaris abuti thoro,
Iam nota, iam notata, num tutò auferet?
Tumultuoſa vt concitet turbas nouas?
Cauſam mali præſcinde, vt excindas malum.
Populo ſororem iam aufer, vt matri priùs
Fratrem abſtuliſti: tutus exinde imperes.
Ne. Graue ſtirpe natam Claudiâ claris auis,
Graue imperantem; coniugem vt tollam, graue.

Pop. Tollas vt illam, quæ grauis, non eſt graue.
Ne. Hinc odia populi; at oderit populus licet,
Dum metuat: ego quàm diligi, metui velim. *C.30.*
Poppæa ſuadet; pellicit: populus fremat,
Rumpatur: age, pellatur hinc coniux procul *Tacit.*
In Pandaterias inſulas; pulſa occidat.
Poppæa mihi dum luceat, cœlum occidat.

CHORVS.

Nemeſis. *Glyconici.*

VRgent fata tyrannidem.
Tam trux nulla tyrannis eſt,
Quàm mentis malè conſciæ.
Nemo terret, at hæc timet:
Nemo cum ſequitur, fugit:
Nec ſe, ſi reliquos, fugit.
Nec ſe, cum fugit, effugit.
Hæc, hæc, vt Stygius canis,
Irâ, luxu, odio triceps.
Hæc, vt tres Furiæ, inuidens,
Vlciſcens, cupiens malè.
Vt Ditis tria flumina,
Ardeſcit, dolet, eiulat.
Vrgent multa foris mala;
Intùs plura premunt reum.
Teſtes mille ſinu gerit,
Nec ſe iudice ſoluitur.
Palleſcit, tremit, æſtuat,
Horreſcit, fremit; exedit
Cor curis miſeris ſuum:
In ſomnis vigilat, putat
Factum, quod fieri poteſt.

Totus sit dolor, et pauor:
Totus suspicio, et furor.
Exosus Superis, sibi,
Optat sæpe mori, et timet,
Et viuens moritur tamen.
Mox vult, quos voluit mori,
Viuos, nec reuocat tamen.
Tantum mens mala fert mali.

ACT. 5. SCE. 1.

Vmbra Octauiæ.

Oror Neronis, nec tamen verè soror,
Nedum vxor, orba patre, matre, & iam diu
Fratre spoliata, vidua viduanti viro,
Haurire cœlum desij, at cœlo fruor;
Dedique pulsa pellici in solio locum.
Cœlum petendum est: imperia pellex tenet;
Augusta & ipsa, & filia ipsius, parum *Tacit. an.*
Viuax, parentum vt innocens crimen luat. *14. f.*
Non exul alia milites, ciues, Patres
Maiore luctu affecit: infaustus, breuis *2. m.*
Popularis amor est: Manlios, Gracchos amat;
Quin perdit: & idem patruus, & Drusus pater
Sentire, & vxor patrui, haud meriti malum. *14. f.*
Id gemina sensit Iulia, at merito suo
Vtraque impudica, pulsa, concluſa insulis.
At robus illis aderat ætatis; prius
Læta aliqua lætæ viderant, præsens malum
Minuêre, quod erat, dum recordantur bonum.
Ego lustra vix dum quatuor vt egi, mali
Præsaga, vitæ exempla gemo: nec dum tamen
Morte acquiesco: nec dies vnquam fuit

A morte matris, quin ferat gemitus meos:
Conscia nec vnquam scisse quid lætum velit;
Nisi morte lethum cum fero, & iubeor mori.
Sim vidua, dixi; sed soror viuam: negant.
Testor nouercam, patruum, fratrem, patrem;
Nouerca parcat, adiuuet frater, tegat
Patruus, pater defendat: at surdis cano.
Astringor vtique vinculis, vena vndique
Artus per omnes soluitur, tardè fluens
Pressus pauore labitur sanguis: vapor,
E præcalente balneo exanguem necat.
O sæua; nec adhuc sanguine extinguit sitim
Poppæa, sed quod loquitur accersit caput,
Spectatque: sed & hæc, quâ parum credit, cadet.
Me cædit alij cedet vt nubat Nero; *Suet. N. c. 28.*
Qualis Domitio nupta si patri priùs,
Cum rebus hominum quàm melius actum foret?
O monstra; nec adhuc ciuibus parcit Nero,
Nec ciuitati, cædibus ciues, domos
Flammis, ruinis, destruens, strage omnia.
Tollere Neronem pessimum, votum optimis:
Tollere Neroni pessimo fatum optimos.
Morietur ipsa, si mori pietas potest,
Proh sancta pietas: sed an adhuc viuit Nero?
An parricidam video & homicidam sui? *Dion.*
Sic est, vt ipse in Oedipo dices tuo, *Suet. c. 46.*
Θανεῖν σ' ἄνωγα συγγαμεῖν, μητέρ', πατέρ'.

1.2. *ACT. 5. SCE. 2.* *Incendium.*

Ciues Rom. quatuor. Cubicularius Neronis. Nero.

Ciu. 1. O subuenite ciuibus ciues: domos
Ignis pererrat: ignis, en ignis furit, *Intrat 2. ad Austrũ. 1. 3.*
Populatur, ingrassatur hâc, illâc. *Ciu. 2.* Vbi?
Ciu. 1. Ecce, ecce ad Austrum. *Ciu. 2.* Curro. *Ciu. 3.* Quo curris? tua
Domus ardet. *Ciu. 2* Heu me: quomodo auxiliũ feram? *Exit. 2.*
Ciu. 3. Auxilia velox facilè præcurrit malum.

Ciuis.4. O ſubuenite ciuicis flammis. *Ciu.3.* Vbi? *Intrat.4.*
Ciuis.4. Septentrionem verſus en flammæ volant, *ad Boreã.2.*
Vorant,vagantur. *Ciu.1.* Quomodo exortas putes?
Vnde excitatas? *Ciu.4.* In malo hoc aliud malum,
Nec origo,ſed nec finis apparet mali.
At opem iſta poſcunt. *Ciu.3.* Promptam at impediunt opem *Tacit.15.*
Et arcta itinera, flexæ & enormes viæ;
Clamor,vlulatus,fœminis,pueris, viris,
Senibuſque,dubijs quid petant,quid non petant.
Pars hæc moratur,illa feſtinat; trahit
Hæc,illa retrahit: ſpectat à tergo? latus
Premitur: lateribus conſulit? tergum perit. *Dion*
Ædibus,vt ædes ſeruet,in vicum fugit;
Refugit in ædes,aliquid in vicum vt ferat.
Seruare nequiens ſua,ſuis ibit comes.
Longinqua pariter proximis ardent,ruunt.
Videre fumus,clamor audire impedit.
Niſi ignis,ignis ignis,aſpicitur nihil:
Niſi ignis,vnda vnda,ignis,auditur nihil. *Redit 2.cum ſtrulis.*
Ciu.2. Vnda,vnda inundet. *Cubi.* Vnda mittatur,niſi *Intrat Cubicula-*
Vis mergi in vnda! *Ciu.2.* Nonne reſtinguã? *Cub.* Sine. *rius iactans faces.*
Ciu.2. Flammas? *Cub.* An audes? *Ciu.2.* Audeo; ſed iſtas faces
Authoritate quâ iacis,iactas? *Cub.* Mihi
Eſt author. *Ciu 2* Et quis? *Cub.* Quid tuâ? pende;& perj. *Euolant 2.*
Ciuis.1. An iſta liceant? an Nero eſt author mali? *& Cubic.*
Malè uſſit ille? an iſte liberiùs furit,
Iuſſiſſe fingens? Ignis,vt caſtris ſolet,
Micat omni in vrbe: ciuis exportat ſua,
Miles aliena rapit: alius alium trahit,
Exturbat,exturbatur;opprimitur,premit,
Qui fugit,ab alio; à ſe perit,qui non fugit.
Opem vnde petijt,reperit inopinam necem
Auidos hiatus alta Mors pandit; noui
Imago lethi,grauior & letho,venit.
Dolor in dolore,luctus in luctu recens.
Ruit omnis ætas,ſexus,exitio pari.
Comes parenti natus,adoleſcens ſeni,

Moritur:

Moritur: cremandis non deest rogus; at suus
Cuiusque non est, omnium est vnus rogus.
Tu clade tantâ quid stes, horres, stupes? *ad 4.*
Cuius.4. Quid loquar, agamue nescio: quis non stupet!
Quasi pastor, agros flernit vbi torrens nouus?
Quis noctis huius funera loquendo explicet?
Lachrymis labores æquet? extremum malum,
Exhausit ignis lachrymas: en vt ruat
Multos per annos domina dominantum vrbium
Vrbs Roma: vbique luctus, & vbique est pauor,
Et vbique mors est: hâc agunt, illâc ferunt. ἄγωσι, φέρωσι.
Aura mouet ignes; ignis & ad auras furit.
Noctem ignis aufert luce; sed fumo diem.
Extinguat ignes, ignibus lucens Tybris.
Sed nec Dij hominibus, nec Deis parcunt vagi
Ignes, ad vnum templa, cum templis Deos
Vastando; vt vnus vrbe nunc totâ Deus
Dominetur, altus Mulciber: numquam tulit *Liui. l. 5.*
Hâc vrbe tanta spolia Vulcanus; nisi *A.V.C. 365. 14. Cal. Sextil.*
Cum Gallus olim, & huius hoc mensis die,
Et cepit, & cremauit hanc Brenno duce.
Sed Brennus hostis mitior, quàm nunc Nero;
Parti pepercit; concremat totam Nero. *Tacit. Ann. 15.*
Nempe regiones Roma bis septem tulit:
Vix quarta pars intacta: tres æquæ solo:
Semiusta, lacera tecta septem aliæ ferunt.
Nisi mente captus quis suam incendat domum?
Suos trucidet subditos? O sic luat,
Vt innocentes luimus, horum author nocens. *Nero conspicitur, latus.*
Sed ille, veste scenicâ, en turri editâ *Suet. c. 38.*
Videt, & miserias publicas credo canet.

Nero è turri Mecænatica, habitu citharædi.

Nero. O vota tandem expleta: fælicem diem.
Suprà supremos, ô Nero, nunc fers gradum.
Id semper animo, semper in voto fuit, *Dion.*
Vt viuus vrbem perderem: votum attigi;

Superaui : id vnum deerat vt tanti boni
Spectator essem, imò actor : alluxit bene.
Mihi perbeatus Priamus est visus, suam
Dominationem, & patriam amittens simul.
Par, quà beatus; quà miser, dispar: fruor
Ditione, patriam perdidi: ò factum optimè.
Quàm pulchra flamma est? pl:udo fortunæ meæ.
Pulchrè videre videor incensum Ilium:
Et canere ἄλωσιν Illj, vt paa est, iuuat.

Cin. 1. In matre canitur filia, & Roma Ilio.

Cantio Neronis, ἄλωσις

MVsæ Pierides, dicite, dicite,
Exustum Danais ignibus Ilium.
Hos ignes Hecube parturit Ilio:
Hos ignes Helene subdidit Ilio:
Hos ignes Paridis iudicium dedit:
Hos ignes Veneris præsidium tulit.
Neptunum superat Mulciber æmulus,
Et Iuno Venerem, Pallas Apollinem.
Ædes Iliacas flamma perambulat:
Incumbunt grauiùs Pergama Pergamo.
Cladem clade premit dira calamitas.
Strages, et fragor est, et cinis Ilium.
Atridæ resonant Marte duces Iò.
Argiui reduces ingeminant, Iò.
O fœlix Priamus, cantio Troadum,
Qui secum moriens regna tulit sua.

Cin. 3. Fœlicitatem hanc nequis inuideat tibi.
At Hecubæ, & Helenæ, & Paridi, si peiùs potest,
Sit peiùs, in nos qui faces iactent suas.
Illi precamur (audiant superi preces) *flexis genibus.*
Incendiorum (quisquis est) diro fabro, *vt audiatur.*
In immerentes qui ista, sint, ô sint malis, *Dion.*

Mala

Mala cumulata; ſint paria noſtris mala,
Et Hecubæ & Helenæ,& Paridis,& Priami mala;
Sin iſta bona ſint,quæ ipſe fateatur mala.
Ne. Quid ore rabido funditis diras truces;
Nec ſcitis in quem. *Ciu.4.* Quiſquis eſt,Cæſar,luat.
Ne. Luet; ideoque ſeriò inquirens reos *Tacit.15.*
In Chriſtianos incidi,inuiſum genus *Suet.C.16.*
Hominum,& maleficum,cui ſuperſtitio noua *Sabel.*
Repreſſa ſæpe erupit, vt palmæ ſolent.
Iudæa cæpit,Roma hoc excepit malum;
Pudenda cuncta quò fluunt celebri loco.
Aliqui fatentur: hos agite,rapite, vt lubet:
Tegite ferarum pellibus,morſu canum
Laniate: crucibus figite,& flammis date
In noctis vſum vrantur,vbi deerit dies.
Hortos in hoc ſpectaculum cedo meos:
Mixtusque vobis ſupplicia cernam lubens.
Ciu.1. Illine meriti,neſcio,an miſeri magis.
Nec iſta nobis,ſed tibi faciunt ſatis.
Nobis minatur,quod Sibyllinis libris
Olim illa cecinit.
Τρὶς δὲ τριηκοσίων περιτελλομένων ἐνιαυτῶν
Ρωμαίους ἔμφυλος ὀλεῖ στάσις
Hoc mouet,terret,tenet.
Ne. Soletur hoc vos,in Sibyllinis libris
Non inuenitur carmen adductum. *Ciu.4.* Sed hoc,
Ἔσχατος Αἰνεαδῶν μητροκτόνος ἡγεμονεύσει.
Ne. Bona verba,Ciues,facta ſi exigitis bona.
Quæ vetera concremauit alienus dolus;
Auguſtiora,cura reſtituet mea:
Quamque lateritiam capio,marmoream dabo:
Meuſque ſumptus rudera aggeſta egeret, *Tacit.*
Purgabit hauſtas areas,vſtas domos.
Spatia viarum lata, vicorum ordines,
Stagna,arua,ſiluæ,porticus, quid non erit?
Natura quod negârit,ars victrix dabit.
Vos in laboris præmium & ſumptus mei,

Neroniam vocate, quàm Romam priùs. *Suet. ib.*
Verùm reliquias nequis attingat suas:
Sed conferendis sumptibus quisque afferat, *Ciues sigillatim se subducunt.*
Prouincialis, municeps, ciuis, sui
Tributa census: dona non tantùm sua
Achaia & Asia, at numinum huc mittat simul
Simulachra: prædæ diuites cedant Dei,
Cum Dijs trophæa, vota, sacrata omnia.
Sed quid loquor? dilapsa plebs non audiet:
Vos facite Comites, sentiat factis grauem. *Exit Nero cum suis.*

ACT. 5. SCE. 3. *1. 3.*

Seneca. Paulina. Cleonicus.

Sen. Potestne fieri? credat hoc quisquam? iubet
Nero, venenum mihi meus præsens ferat
Libertus? *Cleo.* At te liberat ab illo tuus
Libertus. *Pau.* Animam liberat fidus suam.
Cleo. Prior in patronũ, in principem minor est fides.
Virtus patroni principis vicit scelus.
Malè mos geratur pessimo, mors optimo
Vt ingeratur: egomet ò moriar priùs.
Pau. Pietas superbos deserit, ad humiles venit.
Sen. Huc signa amoris, oscula, amplexus, manus?
Cleo. Amplexus angit; osculum afflatu inficit:
Manus illa panem ostendit, hæc lapidem tenet.
Sen. Citiùs peribit? *Pau.* Citiùs & pereat nocens,
Quàm non nocenti noceat. *Sen.* Hic amor? hæc fides?
Pau. Amor an in vllum est, an fides, cui nec fides,
Nec amor in vllum? *Sen.* Sic Nero Senecæ bonus?
Pau. Bonus an in alios esse, non in se bonus
Poterit? Neronem sic Seneca, Senecam Nero
Nouit? nec odit? odit? & credit bonum?
Nero bonus vt sit, at Tigellinus malus:
Malus vrget, instat, inuidet, culpat, premit.
Vt amere, nimiùm es diues, & nimiùm bonus.
Sen. Littus ego legi, vela contraxi, mare

Deserui

Deſerui, in ipſo mergor alliſus vado.
Rarus per vrbem, rarus inuiſor domi; *Tacit. 15.*
Vito comitantes, quaſi valetudo mala,
Quaſi neruus æger: quid Tigellinus magis,
Quid Cæſar optet? *Cleo.* Optat opulento necem,
Cæſi vt fruatur opibus *Sen.* O inopes opes,
Quas cura magna congerit, maior tenet;
Matres miſeriæ, ſeruitutis pignora, *Sen. ep. 116. et 105.*
Onera, aut pericla: præda prædonem vocat: *tranq. vit. c. 8.*
Nudum latro tranſmittit: at, non ſpe lucri, *ep. 14. et 85.*
Nudus petatur, minus habet, perdet minus,
Minùs dolebit: plus dolet qui plus habet.
Bona tanta perdam? quid fatue dicis bona,
Quæ poſſidentem peſſimis perdunt modis?
Ob opes nocetur, non nocent dominis opes. *ep. 88.*
Sed quo venen: genere ſublatum cupit?
Cleo. Quo vis. *Sen.* Habetur gratia: cicutam velim.
Vixiſſe volui vt Socrates, et ſic mori;
Probus, philoſophus, innocens, lætus, ſenex,
Vicit venenum Socrates; vincam meum. *ep. 99.*
Bibet veneni vel ſui partem malus. *ep. 82.*
Pau. Bibat ipſe totum: vincere, vlciſci potes;
Potes opulentus viuere; an mauis mori,
Vinci, enecari, timidus, infamis, miſer;
Quàm fortis vltor, victor incolumis, frui
Te, me, tuiſque? Num Seneca, quòd ſe necet,
Malè ominando dictus? O omen malum
Auerte prudens: viue mihi, ſi non tibi.
Vitam memineris in tua verti meam. *Sen. ep. 103. p.*
Nec viuis vni, nec moreris: in te ſene
Mihi iuniori parcitur: in vno duos
Violet venenum ſpiritus violans tuos.
Mihi chare, mihi te commodes, viuas mihi.
Sen. Pau'ina, caueam quò tibi, caueo mihi:
Quia tibi charus, charior factus mihi.
Amor iſte in vno & gaudium, & merces mihi.
Timor & ſalutem munit, & reficit meam.

Vt me magis ames,an petam? *Paul.* An possum magis?
Seneca. Vt me magis amem,tu petis,& ecce impetras.
Timorem,amorem,mihi tuum,& nostrum imputes,
Sed si necesse est mihi mori,num tu simul
Moriere? *Paul.* Moriar. *Sen.* Frigidè. *Paul.* At moriar. *Sen.* Simul?
Paulina. Si sit necesse. *Sen.* Tibi? *Paul.* Mihi. *Sen.* Sed si mihi?
Paulina. Et tibi. *Sen.* Quid horres? *Paul.* Horreo mortem tuam.
Seneca. Horrenda non est,quâ vel vlterius nihil,
Vel quicquid vltrà,melius est vitâ optimâ:
Medicina,portus,meta,perfugium à malis.
Medicina sanet; num magis morbus iuuet?
Portus patescit; num mare vndosum placet?
Meta appropinquat; currere an retrò vacat?
Perfugium apertum; profuga quin patriam petis?
Via,vita; cœlum,patria; mors illuc iter:
Circuitus illa,hæc exitus: corpus mihi,
Quasi pœna,pondus;carcer,hospitium,labor. *ep.65.*
Pusilla res est,anima; res magna est,meæ *nat.qu.l.6.c.vlt.*
Contemptus animæ: transeat missa,euolet
Emancipata,libero cœlo frui.
Sit turpe rapto viuere,at pulchrum mori. *ep.70.*
Tandem necesse quod sit,id libeat citò.
Paulina. Audi Philosophe,quod tua,vel ex te,audij.
Timere mortem sit malum,quia non malum:
Optare mortem sit malum,quia non bonum.
Nam timidus itidem vult mori,cum non opus; *Ios.bel.Iud.l.3.c.14.*
Non vult,cũ oportet: facilè contemnit miser *Iuliã. Am. Marcel.l.25*
Vitam: is validior,esse qui poterit miser. *Martial.l.11.ep.57.15*
Vix vlla virtus,respuas vitam; amplior, *Sen.Theb.act.1.*
Patiare vitæ damma,nec iactes iugum. *Iuuen.sa.13.21.*
Nisi Imperator melior,& maior iubet,
Statione ne decede; sin melior vocat,
Ne,vt otiosus lucifuga,hybernis sede.
Malus ille seruus,qui malum dominum fugit: *Ios.bel.Iud.l.3.c.14*
Fugitiue serue,an optimum Dominum fugis?
Onus est? repone fessus; haud falsò abijce.
Carcer,domusque est? vt migraturus quidem

Habita; at nec ipsum carcerem effringas; neque,
Vt Nero, propinquam cum tuâ incendas domum.
Natura quem decernit, expecta exitum.
Sapiente vis indigna: mortem ne attrahe;
Admitte: vitam ne oderis, si non ames.
Nec res pusilla est anima, nisi & animus tibi
Pusillus: homine maius in mundo nihil;
Nil animo in homine: nam quod in mundo Deus
Id anima in homine: magna nec res est tuæ
Contemptus animæ; nisi vtros magnos putes
Quanti sit anima nescios, plebem infimam.
Fera nulla, vt in se sæuiat, tam fit fera.
Sibi parricida, (nomen ô nimium leue)
Vult forte Diuus esse, quia nonuult homo!
Qui perimit alium, latro; num, qui se, bonus?
Si te trucidet alius, homicidam execrer:
Tu te trucidas, neque; sed amandus mihi?
Deus, esse, donat; nec Dei donum abnue; *Ioſ. ib.*
Nec nisi petenti redde depositum Deo.
Nec vita, nec mors, tua tibi ferenda est modò: *Sen. ep. 70.*
Alijs vtramque, & Iudici summo approbes.
Summa manet animas mœstitia, quæ se necent.
Denique mulieri terribile quàm sit mori,
E terribilibus vltimum, quamuis seni,
Quamuis coactæ, cogita, & cogas mori.
Ab vtroque potius pelle & interitum, & metum.
Priùs Neronem aggredere, quàm te Nero:
Aggressus ille est; sequere: non audes? metus
Prohibet? quis ille? mortis: en mortis metus
Et Senecam adoritur; pellit ad mortem tamen.
Acsi ante nimbum sponte submergat ratim *Ioſ. ib.*
Rector, procellam quia rati infestam timet.

Sen. Injcis & animo scrupum, & ardori moram.
Sed adesse video quos peroptabam viros. *Dimittit vxorem et libertũ.*

Intrant Fe. Rufus. præf. Subr. Flauius. trib. Sulp. Asper Centur. 1. 4.

Fen. Ruſus. Quousque Seneca patimur ad agendum fati?

Querimur, ſtudemus? vota meditamur pia?
Meliora cœlos poſcimus? at agimus nihil?
Agenda; non precanda: quod turpe eſt viris,
Effœminati, quodque militibus probro,
Morimur inulti; an viuimus inertes magis?
Sepelimus ante funus animatos adhuc?
Anima eſt, at animus nullus; animoſos nego.
Nos turpiter deprimimus, & capita abdimus,
Submiſſa colla dum Tigellinus ferit.
Te criminatur, quia probus, diues, potens,
Me, vita, fama quia melior, odit parem:
Crimine fatigat criminis purum: facit
Vt metuar, illum qui metuo, quoniam malus:
Me Iuliam ſtupraſſe confectam obijcit:
Vlcici et illam velle ſublatam arguit.
Odium arguendo vtrique, & exitium parit.
Quouſque Seneca patimur ad agendum fati?
Sen. Cui chara virtus, chara virtutum actio,
Tutela curæ eſt, Rufe, quid tantùm mala
Priuata quereris? mitte mea, mitte & tua.
Mala, quæ duorum, leuia: commune eſt malum.
Vtinam, quod alijs, in caput Senecæ ruat,
Calamitates ſub iugum miſi meas. *Sen. diuin prou. c. 4.*
Venena ſoli mixta quàm lætus bibam?
Patiar lubenter, non lubens faciam ſcelus.
Subr. Flau. Vox imperante digna, quàm diſpar tamen
Nunc imperanti? talis, ô talis regat.
Lupo fit ille præda, qui ſe agnum facit.
Dura niſi facimus, patimur: audendum eſt: habet
Res acta caput, â capite felicem exitum.
Agatur aliquid. *Sen.* Et quid? *Fla.* Aliquid. *Sen.* Non times?
Subr. Flau. Niſi timor ipſe, terribile in iſtis nihil.
Mihi, tibi, ab illo timeo: ſed pellit timor
Timorem; & illum tollet, vt tollat metum. *eudat enſem Flau.*
Sen. Quæ ſpes? *Fla.* In iſto. *Sen.* In principem? *Fla.* Egregiè malum.
Sen. Malus, at ferendus. *Fla.* Si bonos alios ferat.
Sen. Poteris tribunus vnus? *Fla.* Caium ſenex

Molliſque

Molliſque potuit Chærea; & Brutos duos
Hic eſſe, et in me Caſſios credas duos.
Satis vnus. *Ruf.* At non vnus audebis: præeſt
Præfectus, à Nerone qui primas tenet;
Sulpicius et adeſt Centurio: Granius tibi
Et Statius; illi Scaurus et Paulus pares.
Sed cum premetur tibi Nero, quis hæres erit?
Sulp. Aſp. Odium Neronis, inque Piſonem fauor,
Iam concitauit, milites, equites, Patres.
Subr. Fla. Egregius hæres: quàm nihil probro refert
Citharædus vt ſubinde moueatur loco,
Tragœdus et ſucceſſor in ſcena regat?
Quem nulla virtus, aliqua ſi ſpecies, probat;
Luxus, voluptas in ſcelea pronum ferent.
Sed age, Neronem Piſo premat, illum ſtatim
Nos opprimamus, Seneca vt imperium gerat,
Sapiens, modeſtus, gratus, opulentus, potens. *Interuenit Natalis.*
Sulp. Aſp. En Senecam ab illo qui volens viſat, venit
Natalis. *Sen.* Auditu arcete; mihi grauior ſalus,
Et amor quietis: colloquia neutrum iuuent.
Ruf. Tu Flaui ad illos: linquar ego Senecæ comes. *Exeũt Sen. et Ruf.*

Sulpicius Aſper. Antonius Natalis. Sub Flauius. 1.5.

Sulp. Aſp. Natalis, an parata Piſoni, omnia?
Ant. Nata. Vix dum. *Aſp.* Parare properet: abijciat moras.
Differre noceat: dubitat? incepto eſt opus:
Facto opus: at ille forte conſultat; dies
Prolatat; hæret: prodit et perdit ſuos.
Bonum, celeritas: mora, malum: pellat moram.
Quot conuenitis? *Nat.* Quinquies numero decem. *Maccab. in Liu. l. 3. c. 6*
Sub. Flaui. Multi nimis: non multa tam multis fides.
Ant. Nata. Sua probra quoſdam, iniuriæ quoſdam ſuæ,
Quoſdam nouarum rerum amor, quoſdam metus,
Fortuna quoſdam exeſa, quoſdam ſpes rei
Melioris; aliquos Piſo bonus, amplus, decens;
Omnes Neronis odia, mala iuncta omnium
Dare nomen vrgent, incitant; iungunt, tenent.

Quid multa? multi vix tegunt, pauci haud valent.
Sub. Flauius. Agite; quod vnus non agat, plures agent.
Illi vna ceruix, pluribus plures manus.
Cæso tyranno gratior nulla hostia:
Sanguine tyranni suauior nullus liquor.
Expediet ipsa res reliqua: cæptum velim.
Ant. Natal. Vos Piso spectat, vt locum et tempus rei
Aptum legatis: idque iam præsens rogat. *Piso cum suis aduenit*

C. Piso. Pla Lateranus. Fl Sceuinus. Sub Flauius. Ant Nat. Sulp Asper. Epicharis. alij. 1.6.

C. Piso. Non est quod addam de fide vestrâ viri
Fortes, fideles: bona, mala, en vobis, mihi
Eadem, ab eodem: quod decet amicos, idem
Nolumus, idemque volumus; hinc sese offerunt
Gratia, potestas, fama, libertas, opes:
Illinc egestas, iudicia, mortes, metus.
Quàm verba, suadent illa, & hæc terrent magis.
Periclitari per decus præstat necem,
Quàm depilatos viuere, emunctos mori.
Nisi anima misera quid manet! & illa in metu!
Illa igitur aliquid audeat; & animam trahat
Hosti Neroni. Vos legite tempus, locum.
Plau. Late. Non differendum tempus, vbi notum est scelus.
Tua villa, Piso, est aptus ad cædem locus: *Tacit. 15.*
Cæsar ibi crebrò balneas, epulas init, *Macch. ib.*
Securus hospes, mittit excubias, suam
Molem reponit: ponat & vitam sacer.
C. Piso. Id hospitalis Iupiter sacrum vetet;
Id Dij penates, polluam vt mensæ sacra.
Syllanus & Vestinus hinc crimen struent,
Meque anteuertent: meliùs ad causam meam,
In vrbe, in illa ciuium spolijs domo
Extructâ, in alta luce, vel in ipso foro,
Facietis, id quod publicæ fiet rei.
Sub. Flau. Cædendus alios inter? in scena canens
Cædatur; at si solus, incensâ domo

Dum

Dum nocte profugus cursat huc illuc: iubet
Decus inter alios aggredi, solum salus.
Flau. Sceuinus. Imò vbi Cæsar, in Circo Ceres
Celebranda ludis, aditus hîc promptus patet;
Lateranus, acsi subsidia rebus suis
Precetur, aduolutus, incautum premat,
Prosternat, animi validus & membris valens.
Sic impeditum, quisquis audebit, premat,
Feriat, trucidet: postulat primos sibi
Pugio hic Salutis tractus è templo, sacer
Magni operis: istum Cæsaris tinget cruor. *mudat pugionem Sceuin.*
Ant. Natalis. Primis secundas, tertias, quis non ferat?
Tyrannicidis, Repete, Catanis fuit
In ore; nobis an Salus, an sit Fides?
An quisque dicat æmulis gladijs, Feri?
Sulp. Asper. Imò imò, feriat quisque, sed dicat nihil.
Prodit, & hoc ipsum dicere, ferire impedit.
Vbi Piso? *Pis.* In æde Cereris opperiar: necem
Post absolutam Rufus accersat, ferat
In castra, vulgi ac militum vt maior fauor,
Antoniamque Claudij comitem volo.
Ite, ite fortes; ite fælices: *Sceu.* Vale *Exit Piso cum Lateran. cæt.*
Breui Imperator, Cæsar. *Flau.* Aut nullus breui.
Epicharis. Sub Flauius. Sulp Asper. Sceuinus.
Epicharis. Breue, breue tempus, ô viri, siquidem viri,
Capiatis in re tam graui: spes ac metus
Mittantur: agite, quod agitis: lentum incitet
Res ipsa; timidum, quòd vir est; omnes, fides.
Ego, quia Cæsar sæpe lætatur mari,
Quosdam illigabo ex classe primores duces.
Vt potero (& aliquâ potero) suppetias feram. *Exit Epicharis*
Sulp. Asper. Mirum putabo, in dispari si par fides
Ætate, sexu, genere, fortunâ, ordine,
Inter mulieres, milites, equites, Patres.
Sceuine, tu memineris, vt primas feras. *exeunt Asper et Flauius*
Sceuinus. Milichus libertus. 1.7.
Sceu. Meminero. Miliche: quàm te amem, nosti! *Mil.* Scio.

Sceui. Libertus ex me! *Mil.* Scio. *Sceu.* Patronus ego! *Mil.* Scio.
Sceui. Debere mihi te. *Mil.* Me ſcio. *Sceu.* Quid nunc agam,
Scis? *Mil.* Scire potero. *Sceu.* Tibi fides! *Mil.* In te fides.
Sceu. Teſtatus vt ſim ſcis! *Mil.* Scio: cautum decet.
Sceui. Effer libellos. Primus ego feriam? negat *Exit Milich.*
Mens diſſoluta, languida, & ſomno ſtupens
Vita: minùs igitùr fama ſuſpectum feret,
Talis Caligulæ Chærea; & talis fuit
Brutus Superbo: iam ſatis virtus diu
Celata: fallam nomen; audebo: at redit *redit cum teſtamenti tabulis.*
Milichus: ſigillum appono: iam cautum ſatis.
Si charus aliquis ſeruus, hunc mitto manu:
Sit numnus alijs: me manent lautæ dapes.
Pugio iſte, Miliche, præ vetuſtate eſt hebes: *Pugionem tradet.*
Saxo aſperetur, clarus ardeſcat mucro.
Cerota, Miliche, & ſtiptyca, vt par eſt, quibus
Vulnera ligantur, ſanguis inhibetur, para.
Craſtinus vt vt erit, lætus hunc ſumam diem. *Exit Sceuinus.*
Mili. ſolus. Ab ore lætus, mæſtus ex animo magis.
Quid iſta vult lætitia? ſermones vagi?
Pugio acuendus? tabula ſignata? & dapes?
Et dona? mox fomenta vulneribus? quid eſt?
An aliquis illum? an ille nunc aliquem ferit?
Ferit ille: ſed quem? Cæſarem: ſic eſt: ſcelus
Tantum ille? faciet: ego ſcelus celo? fides
Minor in patronum, in Principem maior decet.
Quàm fidei ab illo, perfidiæ ab iſto meæ
Maiora referam præmia: & fas, & fides,
Menſque â patrono liberum cedat memor.
An prodam, an abdam, conſulam vxorem meam.

ACT. 5. *SCE.* 4. 2.1.

Voluſius Proculus. Epicharis.

Vol Pro. Certum eſt Epichari; merita ſic penſat Nero.
Miniſter ipſe cædis haud minimus fui
Maternæ; ab illo præmium nullum tuli,
Neglectus inde: nec leue auxilium tamen

In classe; at illi occasio, crebro hospiti
Quâ prosit obsit, crebra: nec potero nihil
Chiliarchus; ero nec solus: at si quid queo,
Non vana posthac in solo sterili seram.
Sed id vram, & aliò transferam cultus meos.
Quercum amputabo, vitis vt vigeat ferox.
Epic. Sic sic agendum mi Procule: tandem sapis.
Exosum amare quis furor? quantus dolor
Seruire gratum principi ingrato? fidem
Seruare, matri & coniugi infido suæ?
Quid scelus hoc, illud? ex scelere totus Nero.
At scelerum (vt æquum est, nec diu est) pœnas dabit.
Equites, Patresque destruere sæuus cupit:
Equites at illum destruent, plectent Patres.
Tu modò quod audes, aude; & adiunctos pares
Accende; ne te præueniat aliquis, citò
Te accinge: pretia non leuia merito feres.
Mihi concitanda est plurium & mens, & manus. *Exit Epicha.*
Procul. Quid agis Volusi? prodis? an celas scelus?
Ingratus ille; fateor: at Princeps mihi:
Princeps colendus: siccine? ingratum colam?
At gratus esse poterit, vbi meritis meis.
Et istud addam, crimen vt prodam: putat
Infensum Epicharis falsa: proditio sed hæc
Placabit animum, ad præmia effringet viam.
Natum patri, me Principi irasci nefas:
Quasi manus aut cor, aut caput feriat suum.
Amor Epicharitis, aut odia plebis, Patrum,
Tantine, Proculum vt conscium ad cædem trahant
Principis? an vt agat, quod neget fas et fides?
Quodque antè, retrò, & vndique periclis patet?
Periculosæ hoc aleæ plenum est opus.
Audisse tantum sit nefas magnum nefas,
Celare maius; agere sit triplex nefas.
Nimiùmque vereor conscius celo diu.

Volus. Proculus. Nero. Epicharis. Flauius. Epaphroditus.

Adeo exeuntem Cæsarem. O Cæsar tua

De cæde coniuratur. *Ner.* Vbi? quando? quibus?
Quis cædis index? *Pro.* Ego. *Ner.* Video: sed quis tibi?
Procul. Epicharis. *Ner.* Illam attrahite: confessa est tibi?
Procul. Imò author esse voluit. *Ner.* Vt tu me neces?
Pro. Ego. *N.* Solus? *Pro.* Imò pluribus socijs. *N.* Quibus? *Attrahitur*
Procul. Id ipsa dicet. *Ner.* Argue. *Pro.* Volebas necem *Epicharis.*
Cæsaris Epichari. *Epich.* Nolui. *Pro.* Testor Iouem.
Epich. Iouem & ego testor. *Pro.* Crimen agnoscas. *Epich.* Nego.
Procul. Negare si sufficiat, an quisquam nocens?
Epicharis. Culpare si sufficiat, an quisquam innocens?
Procul. Fatere. *Epi.* Falsa? *Proc.* Militi siqua est fides.
Epicharis. Siqua est mulieri. *Ner.* Vix aliqua vtriuis fides.
Epicharis. Si vera criminetur, apponat modum,
Causam addat, homines & περιστάσεις notet,
Signa, loca, dicta, conscios, testes citet.
Procul. Testis ego. *Epi.* Et actor? *Ner.* Malè probas: nemo arbiter
Adfuit? vt egit? *Proc.* Sola cum solo. *Ner.* Cadis.
Quæ causa? *Epi.* Nulla: nec boni spes, nec mali
Metus; nec animus ergo. *Ner.* Quàm fidens rea?
Epicharis. Decet esse fortem tam bonâ causâ ream.
Voluine? vt ausa? an ausa? qui potui? negat
Audere, velle, posse, causa, ætas, genus.
Procul. At odia dixit. *Epi.* Genita quo probro meo?
Procul. Publica. *Epi.* Quid ad me? *Ner.* Publicæ pars es rei.
Epicha. Priuata mulier. *Ner.* Practica. *Epi.* In frugem meam.
Ner. At dixit alios Procule. *Epi.* Quos? *Pro.* Equites, Patres.
Epicha. Patribus, Equitibus conscia an mulier? quibus?
Nomina citentur. *Pro.* Nomina tacebas. *Epi.* Reos
Tacere volui? nolui rem tam grauem?
Ner. Ipsum incitabas. *Epi.* Ipse fateatur sua:
Nihil ego fateor. *Nero.* Ille, nisi verè es rea,
Cur innocentem deferat? *Epi.* Vt hoc se tibi
Insinuet, aures cum patent culpis tuæ.
Procul. Si vir sit illa! *Epi.* Non subornaret ream,
Vt tu, mulierem. *Pro.* Non pudet? *Epi.* Pudeat tui.
Pro. Quà fronte? *Epi.* Firmâ. *Pro.* Quo ore? *Epi.* Veridico: scias
Plus in muliere, quàm viro. *Pro.* Ingenij scio:

Nego,

Nego, veritatis. *Epic.* Vera, dum falsam probes.
Nero. Quæ nunciantur, testibus, causis, notis
Vtcunque non probantur, haud falsa auguror:
Incarceratæ Sophroni verum extrahe,
Quod vincta, torta, tosta, laniata indicet.
Epicharis. Et innocens damnata, non fallam fidem.
Tigellinus. Damnanda potius innocens, quàm non nocens
Examinanda; regis vbi petitur caput. *trahitur Epicharis à Tigell.*
Nero. Nunc otacustas aduoco, sagaces canes;
Speculentur vndiquaque, odorentur statim,
Quid his, quid illis, ore, vel mente hæreat.
Odere me, quos odi, & Equites, & Patres:
Timeor, & illos timeo: nec in isto nihil:
Nec fama temerè nascitur: in omnes domos,
Fora, rura volitet miles; insideat mare,
Mœnia: frequensque muniat nostrum latus
Germanus; illi, vt extero, maior fides.

Nero dum consultat, Milichus. Vxor Milichi. mox Sceuinus. 2.3.

Vxor Milichi. Timenda multa: si taces, totus peris.
Videre & alij; si files vnus, nihil
Proderit: at vnus si refers, vnum penes
Præmia futura, primus vbi prodis scelus.
Defer; nec vltra differ: aut refer, aut peri.
Milichus. Addubito: sed agam: nec mora: *Epaph.* Quid istas fores
Plebeie? *Milich.* Non plebeia, sed magna affero.
Nero. Quæ res? *Mil.* Initur in tuam, ô Cæsar, necem
Pactio. *Ner.* Quis illam? *Mil.* Nempe patronus meus
Sceuinus. *Ne.* Accersatur. *Mil.* En telum mihi *Trahitur Sceuinus*
Cæsar acuendum, te vt feriat: hunc in scopum *vt audiat.*
Tabulas sigillo sepsit; & seruos manu
Misit; deditque nummulos; lautas dapes
Ingessit; & fomenta vulneribus suis
Parare iussit; ista nec, opinor, neget.
Nero. Quid ad ista tu Sceuine? *Sceu.* Non solum actio,
Sed est prohibita quæstio in domini caput.

Nero. Emancipatus iſte! *Scen.* Libertus meus.
Nero. Quia liber, actor ſufficit: de re indica.
Scenius. Ferrum, quod affert, religio coluit mea,
Habitum in cubiculo, fraude liberti mali
Surreptum: & á me tabula ſignata in dies
Non præſtitutos ſæpiùs: ſeruis meis,
Nunc largiora dona, libertas data,
Quia creditor nunc inſtat, alienum æs graue,
Soluendo nec erit tabula: mihi ſemper dapes
Opiparæ, amæna vita, quam Cenſor grauis
Parùm probârit; tantum abeſt, ſtudeam nouis.
Emplaſtra iuſſu nulla vulneribus meo.
Vana ſceleratus obijcit, & index venit,
Et teſtis idem, crimen vt falſum creet.
Sic innocentes prodere patronos licet?
Nero. Secura vox, & vultus intrepidus reo:
Labaſcit index: quid rear? quidni arguis?
Milichus. Niſi iſta vincant, neſcio quid vltrà afferam.
Vxor Milich. Natalis imò, & ille ſecretò, diù
Sunt collocuti, vtrique Piſoni intimi.
Nero. Benè monet illa: niſi rei, dicent idem.
Natalis adſit. Interim verè refer,
Quid collocuti? *Scen.* Fabula in ſcena noua *Astrahitur Natalis.*
Recitanda quæ ſit. *Nero.* Fabulas narras: adeſt
Natalis: illum Rufe diuerſum roga.
Fen. Ruſus. Scenius, et tu ſeriò, ſoli, diu,
Quid collocuti? *Nat.* Quid? *Ruf.* Quid? *Nat.* Vt memini. *Ruf.* Hæſitas?
Quid verba quæris? *Nat.* Nimis atrox vrges. *Ruf.* Age,
Atrociorem niſi velis. *Nat.* Non eſt opus.
Fen. Ruſus. Non eſt, fatente conſcio, vt celes opus.
Confeſſus ille eſt. *Nat.* Et quid? *Ruf.* Et quid, tu vide.
Quid tu? *Nat.* Quod ille. *Ruf.* Ludis: at ludens lues,
Niſi proloquare protinùs, quid vos? *Nat.* Puto,
Quid in Senatu proximè eſt actum: puto
De Corbulone, deque prodigijs nouis,
Deque ædificijs dirutæ Romæ. *Nero.* Tace. *Flauio gladiũ diſtringenti, Ruſus manum retinet.*
Hic de Senatu, at ille de ſcena refert,

Vterq;

Vterq; captus. *Ruf.* Nõ adhuc Flaui. *Ner.* Quid hoc? *Tac. 15.*
Fen. Rufus, Nisi confitentem ne trucidaret reum.
Nero. Vtrumq; vinctũ potiùs, vt socios notet, *rapiuntur Sceui & Nat.*
In quæstionem trahite, torquete, vrite. *ab Epaphrodito & Rufo.*
Quid nunc Epicharis? illa quid tandem indicat? *Ingressus Tigellinus.*
Impar dolori fœminæ corpus putem.
Tigellinus. At nos misellam fœminam experti parem
Cui non labori! me fatigauit, scio,
Tormenta, tortore sque: torquemus magis,
Ne sperneremur fœminæ: at spernit magis
Fœmina: nec ignes, nec cruces, nec verbera,
Nec vulnera horret; dicta negat; acta abnegat.
Mihi torqueantur ratio quos flectat, viri.
Fœmina, negârit si semel, semper neget.
Ner. Tam pertinacem aspicere fœmellam iuuat. *affertur Epicharis*
Huc efferatur. *Tigel.* Fumus efferri putes. *gestata in sella,*
Epicharis. Natura quò recessit? vbi pietas habet? *vincta, torta.*
Nullus in hominibus animus humanus: lupi,
Tygres, dracones, viperæ, qui olim viri.
Quænam hæc gehenna? morte quæ peior mora
Mortis? Acherontis vrna, rota, saxum, fames,
Tormenta Sicula sunt leuia præ istis mala.
Si longa, leuia; breuia, si grauia: at mea
Nec fine posito, nec modo: ò liceat mori.
Tigell. Mori liceret, nisi mori expeteres: scelus
Libeat fateri. *Epic.* Nec scelus adhæsit mihi:
Sed grauius omni scelere. *Tig.* Quid? *Epi.* Feritas tua.
Tigellinus. At nisi fateris. *Epi.* Quid? *Tig.* Ferum dices magis.
Epicharis. Magis esse dico, quàm feram quamuis. *Tig.* Age.
Repetantur ergo verbera. *Epi.* Vt prodam nihil.
Tigel. Quia nil pudere perstat, age, pellem trahe
Scorti impudentis ore. *Epich.* Nil prodam tamen,
Tig. Prodes coacta. *Epi.* Liberæ potiùs mori *Vinclo fasciæ in modũ*
Lubet. *Tig.* Lubenti nõ licet. *Ep.* Morior; vide: ah. *laquei ad arcum sellæ*
Tigel. Vt tenuis anima fasciâ expirat leui? *restricto, indit ceruicẽ,*
Nero. Sibi strangulatâ auferte: sic hostes eant. *& corporis robore cõnisa, spiritum exprimit.*
Sub. Flau. Constans virago, tam fide firmâ viri

Si perſtitiſſent, fraude perijſſet Nero. *effertur à Flauio et Aſpero*
Ne. Sic illa libertina: quid tandem viri? *mox redeuntibus.*
Epaph. Natalis, ignes vt videt, & vncos truces, *redit Ruſus et Epaphro-*
Non fert: fateri malit: at ſoli tibi. *ditus cum Natali.*
An. Na. Ignoſce Cæſar; fateor, (ô ne ſit malo
Primum fateri) particeps ſemper fui
Piſoni ad eius omne ſecretum: fauor
Multorum in illum ſimul & adiunxit meum.
Illi voluimus imperia, cædem tibi.
Primus, ſedentem qui palàm in Circo premat,
Lateranus: et qui feriat, is primus fuit
Sceuinus: alij vt cæpta ſequerentur, fides.
Ne. Cæſaris is amor eſt? ea Senatorum fides?
Sabine, duce te, tyro Piſonem premat,
Premat inopinum, cui fauet miles vetus. *Nymphidius Sabinus ad*
Statio tribuno tam trucidetur citò *Piſonem.*
Lateranus, vt nec liberos tangat priùs. *Stat. Proximus ad Late-*
Sed quis meorum ex claſſe Piſoni fauet? *rã et Epaphrod.*
Ant. Nat. Miſſus ego ab illo, qui ſalutarem domi
Senecam, & amico colloquia peterem viro.
Colloquia neutri Seneca reſpondit fore
Commoda; ſaluti at illius niti ſuam. *reducitur Sceuinus.*
Tig. Nonne admonueram quàm Seneca fidus, bonus?
Ne. Poppæa; an audis? Seneca quoque nomen dedit. *Poppæã euocat.*
Pop. Credamne? merito tam bene, reponit male
Tam bonus? hoc vrge. *Ne.* Ad iſta, quæ audiſti Grani,
Reſponſa, dicta, Seneca quid dicat, refer. *Granius ad Senecã.*
Sceuinus at nunc conſcium num ſe negat?
Fl. Sceui. Negare nunc non proderit: quid non patet?
Non nego. *Ner.* Sed alij conſcij qui ſint, refer.
Fl. Sceui. Lucanus. *Ne.* Ille, an æmulus laudis meæ?
Quos iactitabat ille, quia verſus premo.
Fl. Sceui. Et Quinctianus. *Ne.* Corpore infamis ſuo,
Verſu meo famoſus, vlſciſci ſtudet.
Fl. Sce. Senecio. *Ner.* Amicus odia concepit meus;
Credo, quia ſolus non erat, ſummus comes. *ad illos Tribuni tres cum*
Illis Tribuni, tres tribus, primo inferant *Epaphro.*

Minas

Minas, vt edant conſcios, ſed mox necem. *Redit Granius.*
Gran. Silua. Miſſum eſſe dicit Seneca Natalem, ſibi
Aditu prohibitum; quia quies cordi: at ſalus,
Quàm ſua, ſit illi chara priuati magis,
Nec cauſa, nec quo dicat ingenium ſibi
Ad blandiendum eſt facile: quod nulli magis *Redeunt Flau. et Aſp.*
Innotuiſſe, quàm tibi, qui ſis eum
Expertus vtique liberum, haud ſeruum tibi.
Ne. Et iſta nimium liberè: at num non parat,
Vt ſponte pereat? *Gran.* Verba, ſeu vultum notem,
Nil deprehendi triſte, pauidi index nihil.
Pop. At nequid aliud paret atrox, iſtud paret.
Ner. Redi Tribune; à Cæſare indicas necem. *diuertit ad Rufū ſecretò.*
Gran Sil. Cædamne Senecam Rufe? *Ruf.* Parendum. *Ne.* Quid eſt?
Quid Granius? *Ruf.* Ipſe an cædat; an cedat ſuæ
De genere necis vt Seneca delectum ferat.
Ne. Modo moriatur, ſibi modum mortis legat. *Granius ad Senecam.*
Sic eſſe clemens ſoleo. Sed plures reos
Sceuinus addat. Rufe, quot plures, roga.
Fen. Rufus. Age, plura prode capita, ne perdas tuum.
Fl. Scen. Quis plura, quàm tu, cum ſciat nemo, efferet?
Vicem ergo iam tu Principi reddas bono.
Tigel. Ha! Rufe! *Ner.* Rufe, tu quoque Neroni necem?
Fen. Rufus. Quid loquar? ad iſta, nec mihi promptum loqui,
Sed nec tacere. *Ne.* Scilicet pudor eſt loqui;
Pauor ſilere; vtrumque premit animus reus.
Caſſi, igitur illū corripe, & vinci arctiùs: *Caſſius miles Rufū vincit rapit.*
Vallum extra, vt ordo eſt, enſe ceruicem feri.
Ant. Nat. Sed et inter alios Flauius nomen dedit.
Sub. Flau. Ego inter illos? miles vt inermes legam,
Effœminatos vir mihi ſocios velim,
Tanto in facinore? *Scen.* Ne nega. *Fla.* Audenter nego:
Adeoque. *Ner.* Fruſtrà ſed negas. *Fla.* Age, non nego.
Gloria fatendi grata. *Ne.* Quæ cauſa, aut tibi
Gloria, ſalutis poſt ſacramentum mīeæ
Tibi charioris, quàm tuæ, vt fallas fidem?
Sub. Flaui. Quia te odi: at olim, dum meritus, & dum bonus,

Præ omnibus amaui; nemo tibi fidus magis.
Odisse cæpi, coniugis, matris tuæ
Cum parricida, auriga, citharœdus, grauis
Incendiorum accensor, at cantor leuis.
Ner. In pactione hâc grauius accepi nihil,
Quàm, audire laudes solitus, vt probra audiam.
Siccine perimere principem, & lingua, & manu,
Voluistis? heu quod vna mors tantis probris
Pœna, & quiescat morte pœnarum mora.
Verùm age, Tribuno Flauio tollas Niger
Tribune caput: honoris hoc hosti dabo.
Venanus Ni. Tendes Tribune fortiter collum, vt decet!
Sub. Flau. Tam fortis venam fortiter ferias Niger. *rapitur a Nigro*
Ant. Nat. Sulpicius Asper astat; at socius fuit. *Flauius.*
Ne. Cur vt aper Asper in meam cædem ruis?
Sulp. Asp. Quia, nisi cæde, sit tibi mederi nefas.
Ne. Centurio medicus non placet: quàmque asperum
Secare, doceat, qui tibi collum secet. *rapitur Asper.*
Ant. Nat. Et Scaurus isti, & Paulus; & Granius fuit,
Statiusque socius Flauio. *Ne.* Ergo illos manent
Supplicia; at istos venia, si veniam velint:
Quia ille Senecam, at iste Lateranum ferit.
Epaph. Diu abnuêre; conscios tandem tamen, *Redit Epa. cũ Tribunis*
Impunitatis spe datâ, sese efferunt
Senecio, Quinctianus; & amicos suos,
Is Pollionem prodit, hic Gallum, intimos.
Lucanus addit consciam matrem sibi.
Poppæ. Clarior Epicharis, & suos, & se silens.
Ner. Illi ergo pereant: exilia amicis suis *Idem eadem ruent.*
Peperere: pereat morte Sceuinus pari. *rapitur Sceuinus.*
Natalis eat impunis: at Milichus mihi
Σωτὴρ feratur. Vindici hic pugio Ioui *Tacit. ann. l. 15. f.*
Sacretur. At Vestinus an Consul nihil?
Ant. Nata. Quod scire potui; nihil. *Ner.* At addi aliquid velim:
Acris memoria mihi remanet, vt me suis
Verè facætus luserit amaris iocis.
Pop. Et vxor illi Statilia, cui tu, Nero,

Sæpius

Sæpius adulter, quàm fides in me finat.
Ne. Ergo Gerelane Consulem inopinum opprime:
Præi quod ille fecit, aut faciet scelus: *Exit Gerelanus, Tribunus, ad Vestinũ: redit Veianius Niger à Flauio.*
Veia. Nig. Vt cæderetur Flauius iussu tuo,
Vicino in agro vt effodi iussi scrobem,
Illum ille vt humilem ridet, angustum increpat;
Ex disciplina non ait fossum: putes
Illum imperare: mox tamen cæsus cadit,
Vel sesquiplaga: sic tuos hostes neco.
Ne. Sic decet: & alios quærite ò socij reos:
Quos sermo, nutus, lætitia, mæror, metus,
Vel signa quæuis leuia suspectos dabunt;
Arguite, rapite, trahite: conuicti rei
Ita moriantur, sentiant vt se mori:
Plus pœnæ vt habeat, quàm mori, mortis mora.
Dècora triumphi tibi Tigelline apparo:
Tu me tuere, tutus vt ludis vacem. *Exeunt omnes.*

ACT. 5. SCE. 5. 24.

C. Piso. Martius Festus eques.

Mart. Festus. Nescire Piso non potes sciri omnia.
Dum Cæsar audit, si quid audendo vales,
In Castra perge; militum, populi, Patrũ *Tac. ann. l. 15.*
Studia, arma tentes: conscij si se tibi
Iungant sequentur integri: motæ rei
Permagna fama plurimum in rebus nouis
Valebit: istis vt reluctetur Nero,
Nihil egit: his terrentur & fortes viri;
Nedum arma moueat scenicus; cui cum suis
Pellicibus excors sit Tigellinus comes.
Tentando fiunt multa, quæ visa ardua
Segnibus, inausis. Vana spes, veram fidem,
Taciturnitatem conscijs in tot fore.
Cuncta cruciatu aut præmio præbent viam.
Ergo age, quod in te, profer: aut culmen tibi,
Aut præcipitium nunc adest: medium nihil
Summa cupienti: media si sequeris, cadis:

Satis nec audes, nec vides: nullus patet
Cunctationi locus, vbi quod agitur suam,
Non nisi peractum, laudem habet: venient, vide,
Qui te latentem vinciant, plectant, necent.
Ergo pereundum si sit, ad honorem peri;
Dum tendis arctos publicæ amplexus rei,
Auxilia, vt hæc sit libera, ferenda inuocas:
Dum miles & plebs deserit te, se, magis,
Quàm tu vel illos, vel tua; & dum tu tuis
Auis, adeoque posteris mortem approbas.
C. Piso. Via iam salutis nulla; nisi sola est salus
Sperare nullam: nulla virtuti est fuga:
Vix spes honestæ mortis: hunc portum velim:
Non, destitutus remige & velo, nouos
Tentare fluctus, & procellosum mare.
Incensa postquam Troia, fugerunt Dei,
Quid arma sumat Priamus, ante aras Deûm
Mactandus? aliquis Cæsarem infensum fugit?
Si moueo, nec me tueor, & socios traho.
Si cedo, solus pereo: sic solus cadam.
Sociare clades non libet: potiùs precer,
Sit siqua pietas, parcat vxori meæ. *Auditur militum tumultus.*
Hoc peto. Sed audi: militum aduènit manus.
Abrumpo venas. Cæsarem hic placet liquor. *Exit abruptis venis.*

ACT. 5. SCE. 6. 25.

Seneca. Centurio. Paulina. Stat Annæus. Iun Gallio. Nou Priscus. Lucilius.

Seneca. Necessitatem nuncias ergo vltimam! *Tac. ann. l. 15*
Intrepidus adeo: tabula, quâ tester, priùs
Cedatur. *Cent.* Illam, Cæsaris iussu, nego.
Seneca. Referre amicis gratiam haud igitur licet.
Vnum quod habeo, quodque mihi summum decus,
Imaginem relinquo viuendi meam.
Qui memor, vt acta est artibus semper bonis *conuersus ad amicos.*
Mihi vita, famam firmæ amicitiæ feret.

Annæe

Annæe medice, Gallio frater, quid est?
Quid Prisce, quid Lucili amicorum optimi?
Quid corde gemitus, ore tot lachrymæ fluunt?
Vbi tot per annos ratio meditata, insita,
Contra imminentes turbines? vbi tot meæ
Præcepta sunt prudentiæ? an quenquam ferox
Latuit Neronis sæuitia? superest nihil
Parente, fratre, coniuge occisis nisi
Docentis, educantis vt cumulet necem.
Amplexa sed me magna pars animæ meæ, *ad Paulinã.*
Paulina, quàm me mollit aspectus tuus?
Nisi te dolentem munit affectus meus?
Te rogo, dolori tempera: in turpes eat
Querela: facies flendo deformem necem.
Paulina. Num potero Seneca? Seneca num potero tuam
Mulier, & vxor, non queri mortem, meam
Miseriam? an, vt amem, te patiar à me rapi?
Non esse misera potero, si tu sis miser?
Non flere, cum sim misera, cum tu sis miser?
O semper vtinam quà fleam, in fontem fluam.
Seneca. Mærere duret degener, fortis mori.
Mœrot mulierem si deceat, at non decet
Mœrere Senecæ coniugem: in sexu tuo *Lucan. l. 5. f.*
Materia laudis vnica est coniux miser.
Fœlicem amasti, nunc ama, quòd fum miser.
Nec miser: at aditus non recessuræ patet
Fœlicitati: spirat animus æternum: dies
Vitæ prioris vltimus, primus nouæ.
Natalis hic est vitæ inextinctæ dies.
Sic vita mortem sequitur, vt vitam mori:
Et vita melior, quam nec eripiat Nero.
Non flentem iniquum est flere: nil Senecæ nouum,
Cui vita stadium mortis, an studium fuit.
Abstergit ille lachrymas qui non fleat:
Indignus ille lachrymis qui se fleat.
Tu chara coniux, memor, vt in vitâ mihi
Virtus præierit, charior vitâ mihi,

Desideratum coniugem, vt par est, feras,
Viduos honestâ mente solando lares.
Hoc solo amara mors dolet, siquâ dolet,
Quòd rapit amatæ coniugis amatum virum.
Paul. An ergo sine te, mi Seneca, viuam tua?
An ergo sine me, Seneca, morieris meus?
An fœdus id pepigimus? an nullum mihi
Cor, quia mulieri? monita sic memini tua?
Hoc vita solo placuit, ex quo vxor tua,
Quòd tibi placebam: nulla sim, ni sim tua.
Tecum volebam viuere, & tecum mori.
Sic destinatum est, vna mors perimet duos.
Mecum potes perire, sine me non potes.
Percussor, in me prima figatur manus.
Vterque meriti pariter: ego tantas opes,
Quibus inhiatur, iure retinebo meo,
Si sim superstes, longiùs: age ergo, feri.
Portia peribit igne, si ferrum negas. *Martial. l. 1. epigr. 43.*
Seneca. O mira virtus fœminæ: an laudi tuæ
Seneca resistat. an sibi adamatam vnicè
Injuriis relinquat expositam feris?
Monui ego, vitam quæ iuuent: mortis decus
Mauis; vt inde bona feras, vites mala.
Non inuidebo tam bono exemplo: præi.
Sit penes vtrosque par animus isto exitu,
Sed claritudo maior in letho tuo.
Paulin. Ergo ictus idem soluat vtrique illicò *Paulinæ brachia ferro exoluuntur.*
Venas eadem: ah: quid tibi, ah Seneca? *Sen.* An dolet
Paulina? *Paul.* Seneca, non dolet vulnus meum,
Sed vulnus illud, quod premet Senecam, dolet.
Mihi magis exit, quàm meus, sanguis tuus:
Et vertat animas sanguis idem vnâ duas. *Seneca vena secantur.*
Seneca. Natura quàm me frangis, inuitum quoque? ah.
Quàm vel philosophum? ah. Mors, vt absentem fui
Te delicatus? appropinquantem horreo?
Timidus sereno nauta, timidus cum tonat?
Philosophus homine maior, ægrè hominem exuit.

Maiora

Maiora hominibus dicimus; at homines ſumus.
Senile corpus, tenue deductis cibis,
Effugia lenta ſanguini præbet meo.
Euge cruciatus, te malum vt fatear, facis.
Paulina. Ah ne fatere. *Sen.* Sentio. *Paul.* At ſenſus malus
Rerum æſtimator, mollis, & blandus ſibi.
Gladiator vllus fortiùs, quàm tu, cadet?
Conſta, nec arma proijce, nec alto gradu
Deijcere: morere, quà decet Senecam mori.
Effugium hoc habeas à malis. *Sen.* Sed per mala.
Paulina. Per amara, dicas; quibus & accipitur ſalus.
Iam mihi videmur victimæ ante aras ſacræ,
Vt taurus & iuuenca ſe ferro induant;
Cædamur, & cadamus, vt par eſt, piæ,
Placidæ, innocentes, ſupplices, gratæ Deo.
Piaculum ſit, ſi reluctetur mori
Deuota morti victima, vt ſcelera expiet.
Si trahat eculeus, ſtrangulet laqueus, cremet
Flamma, graue ferrum membra membratim ſecet,
Quid Seneca faciat, ſi nimis mollis gemat,
Sanguine fluente molliter; vt optat, mori?
Virtute clarus ſi vir haud præſtet virum,
Mirumne, mulier mollior ſiquid labem?
Seneca. Feſſus ferendo deficio: ſed ne dolor
Infringat animo te meus, vel me tuus;
Ne, morte in vnâ gemina mors acſi premat,
Tormenta ſpecto dum tua, impatiens cadam,
Paulina, tu recede: ſed labris priùs
Vtinam ſupremum ſpiritum excipias tuis;
Saltem licebit dicere ſupremum Vale.
Paulina. Dicemus ambo Salue in Elyſijs agris. *Abſcedit Paulina in cubiculum.*
Seneca. Quàm mulier, aliquid ſeu velit, ſeu non velit,
Addicta, cernit non minùs, conſtat magis!
Vix duce decorum, at comite ſit dulce hâc mori.
At vel volenti, ſed ſeni, vt lentum eſt mori?
Hemina, vel vna, ſanguinis, vt ægrè fluit?
Annæe, quem dat ars medicum, amicum fides,

Age nunc venenum prome prouisum mihi:
Quo cecidit olim Socrates, illo cadam:
Aut velut imago viua virtutis Cato: *Sen.tranq.vit.c.14.*
Aut qualis æuo Canius nostro optimus. *Cicutæ poculum profert med.*
Totũ hauriendũ nempe, quia iustus modus. *ebibit Seneca.*
Inambulandum posteà! hinc aderit salus: *Eras.Sccr.apoph.74.75.*
Hinc gallus Æsculapio sacrum cadat.
Migratio sit fausta, sit fœlix mihi.
Quæ nescienti est indita, hanc animam precor,
Natura repete; reddo tibi, gratus, libens. *Sen.ib.c.11.*
Frustrá precamur: corpus occlusum, pori
Obstructi, & artus frigidi impediunt iter.
Quid adhuc agendũ est? *P.* Ah. *Sen.* Quid est? perijt mea *Paulina intus*
Paulina? *Cleon.* Nondum perijt; at cecidit suo
Defecta sensu; proximè à letho iacet.
Sen. Paulina venio: balneum ò præsens petam;
Quo liberanti sanguinem libem Ioui *balneo infertur.*
Gran.Silu. At quia Neroni haud iussa Paulina est mori,
Nec proprium odium Cæsaris in illam fuit,
Crudelitatis ne inuidia glisceat nimis,
Famuli cruorem premite, prohibete exitum:
Seu nolit illa, seu velit, viuat tamen;
Et ferat amoris pallida exangues notas.
Virtutis vno perijt in Seneca satis. *Exeunt milites.*

ACT. 5. SCE. 7. 2. 6.

Lucanus incisis venis.

Lucanus. Lucane, nunc te collige solutus metu.
Vnum illud, illud vnicum (ô superi precor)
Abolete, matrem prodidi (ô facinus) meam.
Tantum in viris cupido viuendi potest.
Spem fecit, & fefellit impuram impius.
At vita cum te deficit (vita heu breuis)
Tui memineris, memineris saltem tua.
Reditura vita: huic parcere ignauum puta. *Lucan.l.1.466.*
Vulteius an te, tuue Vulteium doces?

Vita

Vita brevis nulli ſupereſt, qui tempus in illa l.4.579.
Quærendæ ſibi mortis habet: virtute merendũ eſt, 613.
Cæſar vt amiſſis inter tot millia paucis
Hoc damnum clademque vocet: dent fata receſſum
Emittantque licet, vitare inſtantia nolim.
Victuroſque Dei celant, vt viuere durent 620.
Fœlix eſſe mori.
Pompeius an te, tuue Pompeium doces?
Aut nihil eſt ſenſus animis à morte relictum, l.3.39
Aut mors ipſa nihil.
Ignorant populi, ſi non in morte probâris l.8.629.
An ſcieris aduerſa pati: ne cede pudori.
Sum tamen ò ſuperi, fœlix, nullique poteſtas 629.
Hoc auferre Deo: mutantur proſpera vitâ:
Non ſum morte miſer.
Denique Catonem tu doces, an te Cato?
Scire mori ſors prima viris, ſed proxima cogi. l.9.210.
Lætius eſt quoties magno ſibi conſtat honeſtum. 403.
Ii mihi ſunt comites quos ipſa pericula ducent, 388.
Qui me teſte pati vel quæ triſtiſſima pulchrum
Romanumque putent.
Mihi nempe ſcriptis à Styge ereptus Cato.
Aduolat, atqus ingens meritum maiuſque ſalute 892.
Contulit in lethum vires, puduitque gementem
Illo teſte mori.
Scilicet, vt illi Tullus, ita cæſus cado;
Sanguis erant lachrimæ: quæcunque foramina nouit 817.
Humor, ab his largus manat cruor: omnia plenis
Membra fluunt venis, totum eſt pro vulnere corpus.
Brutiue potius videor vt Lycidas mori:
Scinditur auu'ſus: nec, ſicut vulnere, ſanguis l.3 637.
Emicuit lentus, ruptis cadit vndique venis,
Diſcurſuſque animæ diuerſa in membra meantis

Interceptus aquis. plura non possum: exeo.

ACT. 5. SCE. 8. 311.

Vmbra Agrippinæ. Poppæa grauida. Nero è theatro. Tigellinus.

Vm. Poppæa. *Po.* Quis me? *V.* Nero. *Ne.* Quid est? *Po.* Adsum. *N.* Exeo.
Pop. Quis turbat ægram? *Ner.* Quis theatrales iocos
Neronis interpellat? *Pop.* Ah tandem Nero *Suet. c. 35.*
Defessus, euiratus, exuctus redis? *Tacit. ann. l. 16.*
Siccine dolores condis in corpus meum,
Grauidum, intumescens, per voluptatem tuam?
Tu me relictà, vel theatrales iocos,
Vel sequeris alias? Statilia forsan placet?
An illa me formosior? an illa est tibi
Fertilior? an tu iam vagus amator ruis
In has & illas, sine fide, causà, modo?
Num forma perijt mea mihi? ò peream priùs,
Quàm consenescam, forma ne pereat mihi.
Hoc iste fœtus meritus? hoc partus prior;
Vt mœchus alias pellices quæras leuis?
Tibi cæsa coniux, Mater occisa est tibi,
Poppææ vt esset, an potiùs alijs locus?
Poppæa famam fortè, fluctum aliæ ferent.
At siquid ego sim, non ferent, nò non ferent
Iratus amor, vt tumidus exundat dolor.
Iupiter, Iason, Hercules redeas meus:
Aut Iuno tua, Medæa, *Ne.* Quid loqueris furens?
Audire decet hæc Cæsarem, hæc vllam loqui?
Apagè maledica. *Pop.* Eheu Nero. *Ne.* Heu coniux, quid est? *ictu calcis prosternit.*
Pop Perij? *Ne.* Ego perij; an perdidi te me simul!
Pop. Tu perdidisti spem, fidem, vitam tuam,
Cum prole matrem, in matre dum prolem necas.
Vt se orbet vllus tam ferox vnquam lupus?
Ner. Leuis ita nocuit ictus? *Pop.* Ad mortem grauis.
Nec nocuit, animam liberans domino malo.
Ne. Ita dolet? *Pop.* Imò nec mori: at per te mori.

Nero.

Nero. Citò se dolor remitter. *Pop.* Vbi moriar, citò.
Ne. O viue mea Poppæa, mihi viue, ac tibi.
Pop. Tu me tyranne cædis? & viuam, iubes?
Age, nolo, nequeo: sed Deus vindex tibi, ah. *moritur Poppæa.*
Ne. Duratis oculi, duri, inhumani, truces,
Spectare? nec profluitis in lacrymas? an est
Dolor iste supra lacrymas; & fit stupor?
Verè illa dixit Herculem; & Megara occidit.
Egi furentem non furens; nisi sit furor
Breuis, ira: furor est ira: quid grauiùs furor?
O perseueret; pergat; Athamanta obruat.
Præstare poterit solus insontem furor.
Nescire nequeo: at nolui: at feci scelus.
Nec iussi, vt alia, scelus hoc: hoc scelus est meum:
Scelus execrandum: quodque qui feci, oderim:
Vt Phœbus odit se, manus, aures suas,
Quibus & Coronis perijt, arcum, artes, auem.
Ergo illa perijt? perijt & in illa Venus,
Minerua Iuno, gratia, voluptas, amor?
Oculi occiderunt, sydus extincti meum?
Et omne in illa lumen æternùm occidat.
Pes computrescat iste tantum ausus nefas.
Pes iste, terra sustines vt te premat,
Qui prestiti illam? ô & pedem, & peditem vora.
Epa. Inuicte Cæsar, Cæsarem inuictum aduoca:
Nec plus tibi velis quàm ferat quilquam, mali.
Supra dolorem exurge Nero fortis tuum; *Suet. Tiber. c. 1. f.*
Sabina sic te nomine Sabino monet. *A. Gel. noct. Att. l. 13. 22.*
Est error iste; non scelus: sortis fuit,
Non mentis ictus: innocens mens, calx nocens,
Sponte perituræ: Coniugis, matris priùs
Necem tulisti: perfer etiam hanc, vt soles.
Reparet ruinam coniugis coniux noua.
Stabilire nupta Antonia imperium potest, *Suet. c. 35.*
Geminatum vt affert Claudij nomen patris.
Poppæa, nisi quòd forma pro philtro fuit,
Sæua, impudica, indigna Cæsareo thoro. *Tac. ann. 16.*

At & illi honores funeris iustos para.
Nero. Age, experire, Antonia an nostros velit
Thalamos inire; Augusta num dici expetat. *Exit ad Antoniã Epaph.*
Auferte at istam; quam ipse pro rostris palàm
Altis in altos laudibus cœlos veham: *Tac. ib.*
Vtpote decoris formam & effigiem optimam;
Vtpote parentem infantulæ Diuæ Deam.
Nec illa m, vt alias, more Romano, lubet
Cremare: nec enim nostra Vulcano Venus
Cedet; nec ignes ignis absumet meos.
Sed more regum, placet odoriferis eam
Aromatis farcire; nec odoremi tamen
Aromata vlla, quàm ipsa, tam suauem dabunt.
Arabia in illam conferet fœtum annuum. *Pli.*
Sic Iuliorum teneat in tumulo locum.
Sed vt vt celeriùs lachryma arescit mihi,
Poppæa tamen è mente non perijt meâ.
Ideóque similem, quàm potest illi puer,
Sporum execari, & ducere vxorem volo.
Pythagoræ, vt vxor, ipse me subdam meo. *Redit Epaphroditus ab Antonia.*
Desideratas ambo supplebunt vices.
Epaphrodite, Antonia quid ad nos refert?
Epaphro. Inauspicatos illa, & incestos thoros *Suet. c. 35.*
Renuit Neronis: fratri adoptiuo nefas,
Nubere sororem: coniugum homicidæ truci
Periculosum nubere: nec ergo sibi
Placere, nec licere quod tentas ait.
Nero. An vidua Syllæ, vidua Pompeij, thoros
Sic despicatur Cæsaris? video dolos.
Molitur illa res nouas, nostram necem.
Pisonis esse voluit: age, thalamos petat
Pisonis; aut Plutonis age thalamos petat.
Quæ nostra non it esse, sit nulla oppidò. *Exit idem ad eandem.*
Statilia nobis nota; nec opinor, neget.
Sed Hydra num succisa Pisonis mihi
In me rebellat? ô manus nimium leues.
Agite ergo Caium Cassium, effigiem quia

Colit

Colit ille auitam, PARTIVM inſcriptam DVCI,
Orbate patriâ, luminibus orbum priùs: *Suet.c.37.*
Opes vetuſtas arguite, mores graues.
Audere, & agere, nomine minatur ſuo.
Sillanus illi ſit comes, iuuenis ſeni.
Et quia requirit Mella, Lucani pater, *Exeunt Centuriones ad necẽ.*
Opulentus vt opes filij acquirat, ſuis
Exutus, habeat exitum haud diſpar parem.
Tigilli. At eruditus ille luxuriæ Arbiter,
Elegantiarum nequam & obſcænus pater,
An adhuc, quod ille molle, quod amænum putat,
Id molle ſolum Cæſar, id amænum putat?
Sceuino amicus, conſcias fraudes ſtruens,
Vt ſeruus illum detulit; an ergo prior,
Quia conſularis? quia voluptatum ſciens
Mihi præferetur æmulus Petronius?
Te prodis illi, vt ille te prodat malus?
Ne. Se prodit imò, & perdit; & meritò perit
Qui amatus à Nerone magis alios amet, *exit centurio ad Petroniũ.*
Cap.Coſ. Soranus igitur Cæſarem, aut Thraſeas amat?
Soranus Aſiam dum regit, partes alit, *Tacit,16.*
Plauto, ſibique conciliat ad ſpes nouas:
Libertum inultum Pergamo per vim tuum
Patitur repelli; dum nimis Plauto fauet.
At iſta vetera: Seruilia ſed nunc patri
Conſcia, timenſque, magica ſollicitat ſacra,
Nummoſque (vereor) dat Magis, qui te necent.
Iſti Philoſophus crimini teſtis Celer,
Stoicus, honeſtus pectore, Sorani cliens,
At Thraſea triſtis, cui ſupercilium graue. *Suet,N.c.37.*
Ne. Quàm iuſtus, ò tam Cæſarem Thraſeas amet. *Plut.polit.&c.*
Cap.Coſ. At ille in acta Cæſaris ad anni diem *Tacit.16.*
Iurare primùm vitat, an potiùs negat!
Nec pro ſalute ſuſcipit votum tuâ,
Quamuis ſacerdos: nec tuæ voci ſacræ
Immolat vt alij: nec tulit matris tuæ
Audire cauſam, Curiâ egreſſus priùs.

Priuata curat; publicis rarò vacat.
Seceſſionem infenſus, & partes ſtruit;
Adeoque bellum, ſi audeant plures idem.
Olim Catonem, & Cæſarem, imperij æmulos.
Thraſeam & Neronem Roma nunc diſcors crepat.
Scriptis Catonem hic celebrat, & vitâ refert.
Eſt ipſe, & ipſi eſt rigidus, auſterus, procax
Sectator, an ſatelles, exprobrans tibi
Et ore et habitu perditum vitæ genus.
Vni incolumitas Cæſaris, & artes ſacræ
Sine curâ, honore: proſperum ſi quid tibi,
Spernit; nec illi, ſi doles, quicquàm dolet.
Vt ne ille credat eſſe Poppæam Deam,
Eſt animo eodem, quo recuſâri fidem,
Diuorum in acta Cæſarum vt iuret lubens.
Sic ille ritus negligit, iura abrogat.
Potiora cernit ille? quin ſequimur? docet
Noua, cupientes? tolle doctorem, ducem.
Ingrata ſecta publicæ ſemper rei,
Hæc Stoicorum: quibus, vt imperium auferant,
Præfertur ore pulchra libertas: tamen
Perdent & iſtam, quum illud abſtulerint priùs.
Votis ſacerdos, ciuis vt iuret, probus
Senator adſit Curiæ, indueri niſi
Et proditorem Thraſea, ſed & hoſtem, palam.
Singula faciliùs increpet præſens, feras,
Quàm damnet abſens omnia infenſus, ſilens.
Non exul (id enim publicis mæſtus bonis
Ambit, minando patriæ exilium ſuum)
Sed ab vrbe vitam exoſus abrumpat ſuam,
Cuius & amorem, & cuius aſpectum exuit.
Fruſtra abſtuliſti Caſſium, ſi nunc ſinas
Gliſcere, vigere, vrgere Brutorum æmulos.
Ne. In patriâ at ipſe publicis ludis ſuâ
Tragædus egit: me, nec vt cithara canam,
Nec ſcenicè vt agam, audire dignatus ferat.
Nec audiatur ergo, nec poſt audiat.

Soranus ergo, & filia, & Thraſeas cadant.
Reſecare in illis capita virtutum lubet.
Sed iſta fiant meliùs aſſenſu Patrum. *Exit Nero cum cæteris.*

ACT. 5. SCE. 10.

Petronius Arbiter cruentus. Pueri ſymphoniaci.

Petr. Arb. Vltrà timoris, aut ſpei, quorſum moræ? *Tac. Ann. 16.*
Mala quando nec ſpem, nec metum vlteriùs ferunt?
Fortuna, Spes, valete: mihi portus patet.
Aperio venas: his fluunt fontes Stygis.
Iubet tyrannus Arbitrum (ô feritas) mori:
Mori immerentem Cæſar (ô monſtrum) iubet.
Video neceſſe, vt iuſſit, intrà horam mori. *Suet. c. 37.*
Vt hora, ad horam è clepſydra ſtillans aqua;
Sanguis ità, vita ad ſanguinem ſenſim effluit.
Sed priùs in iſtis ritè codicillis, nihil *Petr. Arbitri Satyricon.*
Blanditus illi, nec Tigillino (vt ſolent
Plerique morti ſic dati) eleganti ſtylo,
Sub fœminarum, & exoletorum nouis
Titulis, Neronis flagitia ſcripſi, & ſtupra:
Quæ Silia nimiùm conſcia haud ſiluit mihi.
Hos ego Neroni obſigno: ſignantem annulum *obſignat codicillos*
Frango, periclum ne faciat alijs, meum. *ſigillum frangit.*
Age puer, aliquod carmen è noſtris cane.

Pu. Can. *Infelix, modò crinibus nitebas,* Pet. Arb. p. 63.
Phœbo pulchrior, et ſorore: Phœbi
At nunc lauior ære, vel rotundo
Horti tubere, quod creauit vnda;
Ridentes fugis, et times puellas.
Vt mortem citiùs venire credas,
Scito iam capitis periſſe partem.

Petr. Arbiter. *O fallax natura Deûm, quæ prima dediſti*
Ætatis noſtræ gaudia prima rapis.
Heu, heu nos miſeros, quàm totus homuncio nil eſt!

Quàm fragilis tenero ſtamine vita cadit?
Sic erimus cuncti, poſtquám nos auferet Orcus.
Cape munus iſtud, dulce quia cantas, puer: *Largitur pueris 1. monlie*
Et tu iſtud: at tu, quia ſtrepis, pœnas dato. *2. nummos 3. verbera.*
Nemo mihi referat, vt ſit æternus mihi
Animus, philoſophi nec quid auſteri probent:
Sed perpolita carmina, et verſus leues.
Sic viuere, et ſic Arbitro arbitrium eſt mori.
Frater ſorori me iuget, Mortu Sopor.
De nocte vita, de die ſomnus fuit:
In idem volumen nunc eant nox et dies. *Exit cum ſuis.*

ACT. 5. SCE. 10. 3.3.

Thraſeas Pætus. Heluidius Priſcus. Paconius Agrippinus. Ruſticus Arulenus. Arria Pæti. Demetrius Pætus. Domitius Cæcilianus. Quæſtor Conſulis.

Heluid Pri. Ergo in Senatu Pæte, res agitur tua,
Defenſionis nec tuæ cura eſt tibi?
Nil niſi virile proferes conſtans, ſcio,
Quo laudem adornes, diluas turpes notas.
Pauidus recedat ſe tegat latebris iners.
Te Roma videat obuium morti virum.
Voces Senatus capiat, humánas ſuprà.
Poterit moueri oraculis etiam Nero,
Miraculoque: ſæuitia ſin ſit procax,
Illum memoriâ poſteri recolent magis,
E vita honeſtè quiſquis exibit ſua,
Quàm qui peribit ſegnis, ignauus, ſilens.
Prodi ergo, nec te ptode, nec cauſam bonam.
Pac Agrip. Suſpecta bonitas, Thraſea ſuſpectus bonus;
Bonus malo Nerone, temporibus malis.
Conuicia at nunc, ludibria, probra imminent.
Aures maledicis ſubtrahe, inſolitus loqui,
Audire probra: Nec Capito ſolum caput
Iniuriarum, aut Eprius vrgebit ſcelus:
Sed forſan aderunt, qui manus, ictus parent.

Immanitatem

Immanitatem Cæſaris, vel qui boni,
Metu, ſequentur : nunc facit bonitas metum.
Tu, qui Senatum ſemper ornâris, notam
Tanti facinoris illi inurendam elue.
Dubium relinque, quid ſtatuturi Patres,
Si te viderent : nulla ſpes, ſcelerum vt pudor
Capiat Neronem : magna formido eſt, ſimul
Ne tibi familiam, pignora, vxorem auferat.
Finem igitur impollutus, intactus pete :
Par fine, quibus et ſtudio, et exemplo parem
Vitam exigebas. *Arulen.* Et precor, vitam exigat
Thraſea perennem, dignus haud vnquam mori.
Quin niſi ſtatuerint mitiùs in illum Patres,
Tribunus intercedam, et arcebo nefas.
Bonum hinc tuebor, gloriam augebo meam.
Thra Pæt. Cohibe Tribune ſpiritum ; ne quid noui
Incipe, quod obſit tibi, mihi proſit nihil.
Mihi tot per annos, quem teneo, vitæ tenor
Non deſerendus : tibi magiſtratus recens,
Et quæ ſuperſunt integra : expendas priùs,
Quod tam inquinato tempore inſiſtas iter,
Quo ſit probum non eſſe, non tutum ; probum
Probro ſit eſſe : quiſque timet, inſons perit.
Quo vitia quiſquis odit, homines oderit.
Tu te tuere : me mihi relinque ; & caue.
Videro, Senatus an ſit adeundus mihi. *Intrat Domitius Cæcilianus S.*
Dom Cæc. O Pæte, ſerò videris : nam te iubet
Mo:i Senatus : Conſu'is Quæſtor venit,
Qui cogat. *Thraſ.* Adſit : nil moror : ſed nec queror.
Punit nocentem ? cedo iuſtitiæ : decet.
Premit innocentem ? ce do fortunæ : licet.
Quid dico, licet ? at veriùs dicam, poteſt.
Vas iſtud animæ frangat, animam non poteſt.
Pac Agrip. Vt lætus ille nuncium mæſtum audijt ?
Thraſ Pet. Perimendus, hodie malo me perimi, malo *Arri.n.*
Breuiore, in alium quàm relegari diem.
Ruſt Arn. Sed an hæc ferenda ? *Thraſ.* Ne time, immotus feram.

Ruf. Arn. Patiuntur hæc Dij? Nero iubet; Patres ſinunt?
Dij negligentes: ſæue Nero; ſerui Patres.
Thraſ. Pæt. Maledicta ceſſent: lachrymæ haud fortẽ decent,
Ne flete amici; fugite non flentem ocyùs;
Pericla nec miſcete: ſufficiam neci.
Arria. An ergo Pæte, matris exemplum Arriæ,
Pæti vxor itidem, et Arria, haud auſim ſequi?
Sequar, et præibo: te præeo, et illam ſequor.
Meliore, quàm Paulina, te præeo fide.
Thraſ Pæt. At non præibis, ſi meæ quicquàm preces,
Per charitates te meas moneo, et tuas,
Vitam retineas; nec meæ natæ, ac tuæ,
Quod reſtat in te, id adime ſubſidium vnicum.
Mihi iuſſa mors eſt: ſed quid Heluidius gener?
Dom Cæci. Italiâ abigitur. *Thraſ.* Lætor. *Agrip.* Et de me quid eſt?
Et me patris ſors dura, ſi non mors, manet.
Dom Cæci. Italiâ abigeris. *Agrip.* Gaudeo: ſed quid bona?
Dom. Cæci. Adempta non ſunt. *Agrip.* Ergo Aricinum iugũ *Arri. in Epict. c. 1. f.*
Adeamus, illic Priſce pranſuri: æs erit
Soluatur vnde ſymbolum: non eſt ſolum
Mutare graue: nec me impedio: Thraſea Vale.
Thraſ. Pæt. Valete reliqui: ſolus Heluidius comes,
Demetriuſque maneat, vbi Quæſtor venit.
Diſcam aliquid ipſa in morte: quid mætes gener? *Venas ſoluit.*
Hel. Priſ. Talem extitiſſe mæreo, talem mori.
Thraſ. Pæt. Talem extitiſſe gaudeas, talem mori.
Hel. Priſ. Iuſtitia (credo) mæret, & moritur ſimul.
Thraſ. Pæt. Iuſtitia nunquam moritur. *Hel.* At terras fugit.
Thraſ. Pæt. Et tu. *Hel.* Sed aſtra petit. *Thraſ.* Et ego cupidus petam.
Philoſophe, numquid morior? an mens eſt mihi
Moritura nunquam? & illa pars melior mei?
Demetrius. Natura mortem Cæſari, vt Cæſar tibi,
Minitatur: illa Cæſari ſit mors; tibi,
Vita reputetur: animus æternus vetat
Iuſtum perire. *Thraſ.* An animus æternus mihi *Quæſtor ingreditur.*
Tu quære: ſed adeſt Quæſtor: ego mox mox ſciam.
Quæſtor. Quòd eſt neceſſe, quòd lubens facias, bene eſt.

Facis

Facis vt oportet Pæte. *Hel.* Quæ mens eſt ſocer?
Thraſ. Pæt. Obſeruat illa, ſentiat num ſe mori:
Siquid moleſtum, aut triſte narrabo tibi.
Sed hunc liquorem libo ἀνυθρίῳ Ioui.
Aduerte Quæſtor, iuuenis aduerte, & vide; *ad Quæſtorem.*
(Simile ſed omen numen auertat Deûm)
Sed in illa natus tempora, expediat quibus
Firmare mentem non malam exemplis bonis.
Animus, Philoſophe, carceribus acſie volet, *conuerſus ad*
Mihi geſtit: at quo citius, & ſordes lauet, *Demetrium.*
Et ponat onus, in balneum inferri placet.
Erit, erit aliquis publici vindex mali. *Exeunt omnes.*

ACT. 5. SCE. 11. 4. 1.

Vmbra Agrippinæ. Nero. Sporus. Epaphroditus.

Vmbr Agrip. Nero. *Ne.* Vocor; at non audio vocantem. *Vmb.* Nero.
Nero. Indeſinenter omnibus Mater locis
Perſequeris? an non te mei, quâ me tui
Tædet, pudetque tandem? haud miſeret mei?
Agnoſco, pectus ſi recludatur meum,
Tormenta, flagra, mille pœnarum modos;
Niſi graue vulnus, vlcus, aſpicias nihil.
Tandem miſereat: At dies idem redit *Martij. 20. Suet. 40.*
Vertentis anni, cæſa quo mater mihi.
Quin ſcio, propinquum nil boni, quòd me vocat.
At eſſe lætum, Dijs vel inuitis, libet.
Regina, Domina, Iuno, Venus, Hebe, Spore *Sporum euocat, amplectitur.*
Accede; noſtro funde lætitiam ſinu. *Intrat Epaphr. à libellis cum literis.*
Sed Epaphrodite, quid rei? *Epapro.* Hæc in te probra
Vindex rebellis edidit, Cæſar. *Nero.* Lege.
Epaphroditus. Nunc Ænobarbus, ferreus mente, æneus
Ore, regit orbem; prædo, non Princeps; regit,
Imò rapit orbem; præco, non Princeps; nec eſt
Auguſtus, at cinædus, auriga, hiſtrio:
Nec vir; viro qui nupſit, & duxit virum.
Monſtrum viri, cruore maceratum lutum.
Quiduis magis quàm muſicus, & illud tamen

(O Principis laus magna) quàm Princeps magis.
Iſte Nero quid agat, ſi rogas, audi; furit:
Ligatur, obcæcatur, inſanit, parit:
Oedipus, Oreſtes, Hercules, quod non nefas!
Medæa, Canace, Phædra, Helena; quod non nefas!
Mala malè cantat illa, malè perdit ſua
Bona citharædus malus, inexpertus, rudis.
Fert Roma: ſed an hæc Gallia, an Vindix feret?
Ner. Non fert columbam? mi'uium; imò aquilam feret.
Feret leonem, mite qui non fert pecus.
Malè tibi, nobis conſulis Vindix bene. *Suet. c. 40.*
Quin ſubuenire perditis rebus ſtudes.
Nempe locupletis Galliæ immenſas opes
Aggerere noſtris bellicæ hinc leges dabunt.
Benè nata, bona conſumpta reparandi, ſeges.
At Ænobarbus, non Nero, dicor: placet *c. 41.*
Gentile nomen; minùs adoptiuum placet.
Illud reſumam, quod per opprobrium exprobrat.
Malè habet id vnum: nempe citharædus malus
Quia dicor: Vllum noſtris artificem magis,
Magis peritum, ex arte ſeu citharâ canam,
Siue hiſtrionem, Roſcio haud diſpar, agam?
Dicite, ſacratæ vocis applauſum mihi
Qui concitaſtis ſæpe! non noſtis, ſcio:
Et probro ab iſto, probra quàm falſa ingerat, *Ciuis intùs iurgium*
Diſcite. Sed illud quid ſonat? *Vox int.* Vindex tibi *cum ſeruo ſimulat.*
Male ſerue veniat. *Ner.* Quid ait? *Epaph.* Iraſcens herus *c. 45. f.*
Seruo precatur malè. *Ner.* Sit ambobus malè;
Niſi Vindici, quæ à Vindice, precantur mala.
Sed quid noua tibi ſcriptio apportat noui? *alia litera ad Epaphrod.*
Epaphrod. Minatur eadem à Vindice et Gallis mala.
Nero. Et ego minabor Vindici, & Gallis mala:
Paria vel illis, quæ mihi minantur, ferant.
Ite, ite in illos: contrucidari volo
Vbique quicquid exulum, quicquid latet *c. 43.*
Gallorum in Vrbe: Vindici et Gallis fauent
Vtrique; vtrique conſcij; pereant ſimul.

Quin

Quin Vindicis quicunque præſciderit caput, *Xiphil.*
Centum aureorum millia merenti dabo.
Ite populatum Gallias. Sed quid refert *Suet. c. 43.*
Quod in columnis ſcribitur? an & ſunt probra? *Aſcriptum columnis legit Epaph.*
Epaph. Cantando vigiles te, Nero, Galli excitant.
Nero. Malent ſopitum: nunc canunt, at mox gement:
Nec in aurem vtramuis dormient, qui me excitant.
Citentur omnes ad ſacramentum tribus: *c. 44.*
Dent è familijs nomen & ſerui optimi,
Et atrienſes, & reſeruati ad manum.
Vehicula fiant, organa vt ſcenæ vehant.
Et concubinæ, quaſi viri curtâ comâ,
Mihi tondeantur, militent comites earæ,
Et cum ſecuri peltam Amazoniam gerant.
Vt quaſi Camillæ ſocia ſint Turno agmina;
Quem, cum reuertar, ipſe Virgilij canam. *c. 54.*
Sperus. Meliore redeas omine: ſed vnde aurea
Ex meſſe merces, militum ζωὴ, ψυχή?
Nero. Cenſum omnis ordo conferat, nummum aſperum: *c. 44. f.*
Et puſtulatum argentum, & obryzum ſimul
Aurum exigatur: penſio in fiſcum annua
Ab inquilinis cedat: ità nunc eſt opus:
Congeſta nec enim pace, quæ bello egeram.
Epaph. Bona ſero captas: nunc habet fiſcus malè.
Nero. Bonus ergo princeps: ero malus, vt adſint bona.
Epaphrod. At fortè fato Galliæ haud vinci queunt, *c. 43.*
Niſi duce ſolo Conſule. *Nero.* Auſpicium probo.
Honore vterque cedet: ego ſolus feram
Faſces, & arma in Gallias Conſul geram.
Stratagema ſcitum reſtat, inuictum, vnicum. *Suet.*
In Gallias vt venero, vt caſtra hoſtium *c. 43. f.*
Videro, & vt ora viderint hoſtes mea,
Prodibo inermis, hinc & hinc oculos feram:
Illi flebunt; et ego, niſi flebo, nihil.
Illi obſtupeſcent; & ego, niſi flebo, nihil.
Scio, reſipiſcent, arma deponent, manus
Dabunt, rogabunt veniam; ego lætus canam

Cantica triumphi læta, cum lætis ouans:
Quæ iam parari tempus in lætum volo.
Et omen ecce prosperum: Gallum vide *insculptum monumento.*
Romano ab equite militem oppressum, trahi *c.14.*
Crinibus: adoro cœlites læto omine.
Spo. Ergo auspicatui Consuli hunc dono annulum: *c.46. annulus.*
Sis *πατρονυμος*: fruere tam votis tuis,
Quàm Ditis iste dominus, & frater Iouis.
Nero. Sculptura gemmæ quæ subest? *Spor.* Raptus Deæ,
Quæ visa, amata, rapta simul Erebi Deo. *Ou. Met. l. 5.*
Nero. Sabina dulcis quia tuum est, donum placet:
A raptu, & imo Dite, vix omen placet. *alia litera. ad Epaph.*
Sed Epaphrodite, quid noui è scriptis nouis? *c.42.*
Epaph. Noua monstra, Cæsar. *Nero.* Vnde? quæ? quot? quẽ petunt?
Epaph. Defecit etiam Galba. *Ner.* Defecit? *Epaph.* Nouus
Cæsar creatus. *Ner.* Galba? *Epa.* Galba. *Ne.* Heu me occidi. *propè intermortuus cadit.*
Epaph. En fractus animo, voce defectus stupet.
Collapsus, acsi spiritu orbatus, iacet.
Succurre nutrix, Domina succurre; alleua. (est?
Cal. Crisp. Mi Cæsar. *N.* Eheu. *Sp.* Mi Nero. *N.* Heu. *Ep.* Cæsar. *N.* Quid
Quis me ad dolores reuocat? excideram bene. *resipiscit.*
Cal. Crisp. Attolle caput. *Ner.* O perditũ, infœlix caput; *caput conuerberat.*
Diuerberandum fuste; laniandas comas.
Cal. Crisp. Attolle vestem. *Ner.* Vestis in partes eat. *vestẽ dilacerat.*
Attolle, dicis; tolle, pars maior sociat.
Spor. Tibi parce, Cæsar. *Ner.* Nemo cui parcit deûm,
Hominumue? vtrique quem æmulis odijs premunt?
Cal. Crisp. Recollige animum. *Ner.* Nullus est. *Calu.* Redeat prior.
Nero. Iam perijt. *Spor.* Absit. *Epaph.* Absit? imò adsit valens
Virtute, dignus Cæsare, infractus malis.
Cal. Crisp. Quid agis? virumne video? *Nero.* De me actum vides.
Cal. Crisp. Quin multa multi principes animo inclyto *c.42.*
Paria tulere, terga nec dederant malis.
Nero. Incognita, infanda, insolita cogor pati:
Imperia siquidem viuus amitto mea.
Epaph. Amissa nondum, dum domi miles frequens,
Fertque in rebelles arma Virginius foris. *Xiphil.*

Ille

Ille tibi, Cæsar, Vindicem & Galbam premet,
Ille veteranos, ille legiones regit *Suet.*
Tres; hi nisi vnam, milites sparsos, nouos.
Adde, legiones Capito bis geminas habet,
Nec has remotas: aduoces, nisi quòd procul,
Septemdecim alias: copijs tantis quis est,
Qui pertimescat? ne time: oppositi luent.
Hostes Senatus Vindicem & Galbam simul
Pronunciauit publicos: hostes cadent.
Nihil ita durum, quin tua id virtus domet.
Nero. Suspecta cuncta: deficit cunctis fides.
Quis non, vbi ipsum petitur imperium, timet?
Quis non ad istos horret, & trepidat sonos?
Fateor, feriri non fero hanc chordam; strepit:
Huius tetigeris quicquid, est vlcus; dolet:
Vnde tener animus, quicquid increpuit, tremit.
Quid caueo certa, incerta quid timeo mala?
Non magna fateor quæ timeo, timeo tamen.
Apollo, memini, Delphicus fato dedit; *Suet. c. 40.*
Cauenda cum annis lustra bis septem tribus.
Neophytus. Tot natus annos Galba: sed taceo. *Nero.* Quid est?
Quid aïs? *Neoph.* Tot annos natus imperium, auguror,
Vsque triplicabis, forsan obiturus senex.
Ne. Vera augurare: nec dubito pisces mihi
Citò reddituros, siquid amittam mari.
Ità perbenigna Sors mihi semper Dea.
Sporus. Tam sit fauendo firma, quàm fœlix Dea.
Nero. Hucusque, & ipsis fauit in cunis mihi,
Nec triste venit aliquid, armillam auream *c. 6. f.*
Dum gessi: at vbi nunc illa quasi Sortis fauens
Tessera fauentis? perijt: ego perij simul.
Fore destitutum dixit Astrologus: sed hoc *c. 40. p.*
Amissa post Britanniam Armenia, & tamen
Vtraque recepta fatum adimpleuit; malis
Fatalibus defunctus vt videar: neque
Sic destitutum, quin & Orientem, & sacra

Templa Solymorum,& denuò mundum integrum
Iam reſtitutus priſtinæ ſorti regam.
Extrea vt adſint, πᾶσα γῆ τηχὴν τρέφει.
Ex arte viuam muſica,imperium vt ruat.
Ergo in rebelles meditor, & modulor duces *c.42.f.*
Ioculare carmen; quo caput caluum canam,
Cui pilus honeſti non adhæreſcit viri; *Suet.Galb.c.21.*
Os quaſi ſerendis frugibus aratum ſolum;
Et naſum aduncum,accipitris indicium feri.
Habere naſum non datur tantum omnibus.
Archilochus alter ero Lycambæis modis,
Qui peius angant,quàm pedes podagra,aut manus.
Veniamque Vindex interim ſiquam dabit, *N.c.41 f.et.c.54.*
Si viuo,vinco,publicè hydraulam dabo,
Dabo & choraulam & tibijs doctus canam
Fixis vtriculo.Cæſarem annon hæc decent? *alia litera ad Epaphroditũ.*
Interim vtriuſque perfidum damno caput,
Proſcribo bona. *Epi.* Quin Galba proſcibit tua: *Samil.*
Tuique pretium capitis,aſſignat ſuum *Xiphil.*
Vindex: & illis arma coniunxit ſua *Suet.c.47.*
Virginius; illis Rubrius Gallus fauet.
Sic habet in iſtis literis. *Ne.* Sic,ſic habet? *concerpit illas.*
O execrandæ litteræ,quæ ſic habent.
Quid nunc agendum? nil agere, nobilion pati
Dignum Nerone? Scilicet,totus mihi *c.43.*
Senatus odio mutuo inuiſus luet:
Cæſus veneno dapibus immiſto ruet.
Vrbs tota flammis cedet; immiſſis feris,
Inhibere flammas quiſquis audebit,cadet.
Vt nemo poſt me Cæſarem Romæ imperet:
Vrbe & Senatu careat vt Cæſar nouus.
Hàc hâc it animus; hoc ago: ſed iſta vltio
Optanda,non ſperanda: compingi nequit
Senatus; aditum,& impetum populus premet,
Regeret: Quid ergo? Sergium ſupplex petam? *c.47.*
Nec profuturum; nec decet. Parthos petam?
Prodigus in illos qui fui,vt referant vicem?

At per rebelles clauditur ad illos via.
Quid tandem? adibo rostra, miserandus, gemens,
Atratus, omnes artis experiar modos,
Miserationem vt concitem, veniam precer?
Facilis roganti venia: nisi veniam dabunt,
Saltem dabunt, præfectus Ægyptum vt regam.
Hoc placet; hoc vt agam, sermo formandus mihi.
At me priusquam ad rostra perueniam, manu
Feroce, mente turba discerpet ferâ:
Vt ad astra, Romæ quâ facit populus Deos,
Vt primus, ita postremus Æneades eat.
Quam varius eheu distrahor, dubius tremo?
Vt nauis, vnda & ventus vbi bellum gerunt;
Vt nauta, an vndæ cedat, an vento magis.
Vos, spero, amici, mecum in Ægyptum ibitis:
Classis paratur. Vos Gerelane & Niger,
Ibitis! *Nig.* Eundum in castra militibus magis.
Ger. Nec quoquàm eundum, nos nisi Sabinus iubet.
Ne. Quid si Sabinum iubeo? *Ger.* Ni moueas tamen.
Ner. Ingrata monstra in Cæsarem sic vos decet?
Deseritis illum? *Nig.* Deseri Cæsar suos,
Et se. *Ner.* Quid vltra, quò magis fiam miser?
Quos aluit aula, nunc fugam sorices parant:
Quos nostra texit vestis en tineæ auolant. *Suet. c. 14.*
Cur viuo? cur non morior? *Nig.* Vsque adeò mori
Miserum? *Ner.* Maronis audio Turnum, ac agam.
Ventum ad supremum est: quò Deus, quo sors vocat
Dura, sequar: omnis spes perijt, omnis salus. *Locusta euocatur ex*
Vt moriar igitur, Cæsarem vt par est mori, *veneno.*
Locusta ferat hinc toxicum certum & citum.
Themistoclis, Mithridatis, Annibalis modo *pyxis aurea.*
Moriar. Venenum hoc quale? *Lo.* Quali omnis cadat,
Vitæ facultas: cecidit hoc frater. *Ner.* Placet,
Me frater, vxor, mater impellunt mori.
Condatur ergo pyxide venenum aureâ,
Summos in vsus. Summa sed nondum premunt
Et melius aliquid crastinus forsan dies.

Placidus moleſtas nunc leuet curas ſopor.
Pauliſper illum fidus excubitor tegat. *Exit Nero, cum Epaph. Spero &c.*
Nig. trib. Fidus ita fracto, fortis ita timido quis eſt? *4. 2.*
Miſeros amicos vlla num elegit fides?
Fortuna cui mutata non mutat fidem?
Cum deprimit fortuna, ſi attollit fides,
Laudata, ſed depreſſa, dat pœnas fides.
Hinc fugere miſeros, colere fælices decet.
Accedo fatis, et Deos ſector duces.
Quem Dij relinquunt, deſero: quin, quod magis,
Se deſerentem deſero: quidni feror,
Quò fertur orbis! eo comes, vt omnes eunt?
Eſto Nero ſolus; non erit ſolus Niger.
Gere. trib. Tribune ſocios nos habe: nam non placet,
Perire cum Nerone pereunte, vt vides.
Quin ſilua, lauros quæ ſub Auguſto dedit, *Suet. Gal. c. 1.*
Vnde in triumphis quiſque decerpſit ſuas
Cæſar coronas, arborem & ſeuit ſuam,
Obitu ſerentis quæ ſimul languens obit,
Nunc tota ab ima exaruit ſtirpe vndique.
Quin ſiluæ alumnæ, quas parens alba edidit
Gallina, primùm Liuiæ in gemium ferens
Lauri feracis ramulum, egregiè ferax,
Periere prorſus ſobole Gallinæ inclitâ.
Quin tacta cælo Cæſarum eſt ædes ſacra;
Et deciderunt capita de ſtatuis ſimul;
Septrumque fractum è manibus Auguſti excidit;
Et conciderunt in ſacra ornati Lares. *N. c. 46. m.*
Quid multa? Cæſar res nouas, & Dij ferunt;
Dij deſerendo Cæſarem, Cæſar Deos.
Prætorianis quos Nero aſſeruit duces,
Primi Neronem deſerunt: primus loco
Sabinus illos Galbæ ad imperium vocat,
Et pollicetur millia viritim decem
Seſtertiùm ter dicta: quin & nos pares
Nummis merendis, principe legendo ſumus,
Galbamque conclamamus, & pereat Nero; *Exiũt cũ ſtatione excubantiũ.*

ACT.

Vmbra Agrippinæ. Nero. Phaon. Sporus. Epaphroditus Neophytus. Ciues 2. Missicius prætorian. et alter.

Vmb. Ag. Nero. *Ne.* Neronis nomen infœlix quis est,
Qui personando corripit somnos leues?
O inquietum consciæ mentis forum, *Animæ interfectorũ insultant illi.*
Aculeum, eculeum; quo subit semper pater,
Frater, parensque, Burhus & Plautus, soror,
Vxorque gemina, Seneca, Pisonis manus,
Corbulo, Soranus, Arbiter, Thraseas, Paris,
Et fulminatrix legio Cæsorum mihi.
Hinc trudor, illinc pellor, hinc illinc trahor,
Crucior, cruentor, torqueor, lanior, necor. *Xiphil.*
Terra en dehiscit funditùs quassa, euomit
Vmbras furentes; agmen infernum mihi
Insultat; angues & faces in me iacit. *prosilit è lecto.*
Sed quo satelles abijt? excubitor manet *Suet. N. c. 47.*
Nullus? quid hoc est? vbi Tigellinus meus,
Vbi Polycletus? Helius? coniux vbi
Meus Pythagoras? vbi cohors nostra aulici,
Liberti, amici? nemo respondet: vocat
Nero: sed vocanti nemo respondet: domos *Circuit. pulsat.*
Adibo: clausas en fores: non sunt domi:
Imò esse nolunt. O abhorrendum nefas:
O aulicorum perfidum, ingratum genus, *Polycrat. nug. curial.*
Nec, vt pediculus, in crucẽ domino comes. *Dur. de Pasc. ani.*
Quid curialis aulicus tandem mihi, *polit.*
Fronte aliud, aliud mente qui gestat suâ?
Foris modestus, impudens intùs; palàm
Blandus, maledicus clanculùm, & vbique inuidus:
Piscator in aqua turbida: crassam bibens:
Vt fallat, assentator; vt noceat, potens.
Seruus superbus, dominus abiectus; nepos
Perditus, auarus gryphus, omnigenum pecus:
Basiliscus afflans; hedera circundans; lupus

Sub vulpe; vulpes sub oue; galeatus lepus:
Iners Colossus, olla venalis, latens
Scopulus, sepulchrum gratiæ; meriti cinis.
Simulata perijt, vera iam facies redit.
Inane nomen nunc amicitia & fides.
Quem modò cohortes militum armarunt, greges
Tot aulicorum quem modò sequuti, modò
Quem coluit orbis, timuit Vrbs Dominum, Deum,
Nunc destitutus, nunc egens, nunc nunc miser.
Fui monarcha, nunc ἄνευ ἀρχῆς μονὸς. *Vmbra tollit pyxidem.*
Redeo ad venenum: at pyxis amota est: nimis *Suet. c. 47.*
Forsan Neroni sit leue veneno mori. *Saul.*
Adsit Spicillus ergo gladiator ferox,
Aut aliquis alius qui manu intentet necem.
At nec Spicillus, nec manus quæuis adest.
Ita nec amicus, ita nec inimicus mihi.
Quin ergo Tyberim præcipite cursu peto,
Mersurus illic Cæsarem, imperium, scelus?
Ardet, nec audet, animus audenter mori:
Vbi colligatur, ò locus detur latens. *c. 48.*
Epaphrodite, Spore, Phaon, quarte & comes
Neophyte, quid nunc? *Phaon.* In suburbanum meum
Abire si sit animus, en illud propè.
Nero. Tegor obsoletâ pœnulâ, adopertus caput,
Pede nudus, ora, nequis agnoscat, tego
Sudario; portoque pugiones duos,
Fidos ministros. *Neoph.* Quid tremis? quid stas? siles? *tremor. fulgur.*
Nero. Tremo, nam tremiscit terra, qui terram premo.
Sto, nam repente fulgur aduersum micat. *Clamor. 1.*
Sileo, quòd aures pepulit è castris sonus. *2.*
Clamor è castris. Galba Imperator, Galba: dispereat Nero.
Nero. Pereat rebellis Galba; pereant, qui fauent.
Clamor militum Veniant Neroni cuncta mala, Galbæ bona. *3.*
Ner. Imò Neroni cuncta bona, Galbæ mala;
Illisque Galbæ qui fauent. Sed quis venit? *Intrat ciuis.*
Ciuis. 1. Heus, de Nerone quid noui Romæ? *Neoph.* Nihil. *exit idem.*
Ciuis. 1. Ergo nihil. *Ne.* Imò nullus est. Sed quis nouus? *intrat alter.*

Ciuis.

Ciu.2. Quo vos? *Neoph* Quid ad te? *Ciu.2.* Quin ſino; Neronẽ, arbitror
Hi perſequuntur. *Nero.* Tu ſinis, non quòd ſequi *Exit idem.*
Velint Neronem, at perſequi. Sed quid canis *Canis latrat.*
Latrat? an & ille perſequitur? Et quid canit. *Gallus canitat.*
Gallus? an & ille prodit: an cantu excitat?
De me triumphum an cantat? O ſæua, aſpera, *Intrat Miſſcius prætoriã,*
Infanda. Sed adeſt alter; hic miles, puto, *facies ſubito deteguntur,*
Prætorianus. *Miſſic.* O Nero, Salue, Vale. *exit idem.*
Nero. Vtrumque in vno, quam breui Salue, Vale!
Quia viuo, Salue; quia ſtatim pereo, Vale.
Non ſic ſolebat Nero ſalutari; ſed eſt
Et hoc ferendum: cum leo exanimis iacet,
Inſultat illi vel lepus. Sed quid moror?
Quin ſubeo? ſed clam. *Phaõ.* Per vepres igitur via,
Et arundinetum. *Ner.* Non vides nudos pedes?
Phaon Quin veſte ſtratâ ſub pedibus ægrè ibitur.
Nero. Eatur: heu me; turpis hæc mortis fuga
Quàm morte peior? quin bene eſt, viuam modò.
Phaon. Portam at latendi dum paro, & portum tibi,
Placeat arenæ condi in egeſtæ ſpecum.
Nero. Sub terram iturus viuus? haud quaquàm placet.
In arundineto potiùs obtectus cubem
Dum lucet: inde quadrupes repam miſer,
Quâ me cauerna proximam in cellam feret.
Culcitram ibi modicam pallium inſternat vetus: *Exit Phaõ, vt paret.*
Cubile dignum Cæſare, Neronem decens.
Sed ſitio: latices hauriam merſâ manu *aquã potat è lacuna.*
Ex hôc lacunâ: quàm graueolentes aquas? *Suet.c.48.*
Sed bibo. Neronis potio hæc illo inclyta, *Plin.l.31.c.3.*
Decocta, ſapiens ſine niuis vitio niuem? *redit Phaon.*
Eſurio: panem da Phaon. *Pha.* Qualis domi *panem atrũ affert.*
Habetur, habeas. *Ner.* Sordidus, & ater mouet *oblatũ aſpernatur.*
Stomachum, ſed illi diſplicet: malim fame
Perire, quàm ſic edere: patiendum tamen. *vento arbor mouetur*
Quid ſonit? *Epop.* Agitat arbores ventus leuis. *Nero conturbatur.*
Nero. Quàm cuncta terrent? quàm nihil? nihili ſonus?

Quàm Panicus iste terror? vt Satyrus meo
Terreor ab ore: me fugo, & fugio simul. *Suet. c. 49.*
Neoph. Quin igitur vnâ morte, tot mortis metus,
Mali imminentis non metum, sed tot mala,
Tot probra, diras, scandala, pericla effugis?
Malis prematur, à malis qui vult premi.
Te contumelijs eripe futuris: semel
Non esse malis, esse quàm semper miser.
Nero. Ergo nisi moriar, nec mora, effugium à malis
Nullumne? *Epaph.* Nullum. *Ner.* Nil preces prosint? *Neoph.* Nihil.
Nero. Nil artificium? *Epa.* Nil. *Ner.* Nihil lachrymæ? *Nep.* Nihil.
Nero. Nihil fuisse Cæsarem? *Neoph.* Hoc vrget magis.
Hinc odia, scelera, machinæ, insidiæ, minæ.
Nero. Ergo moriendum! *Neoph.* Quin citò. *Ner.* Neroni? *Epa.* Tibi.
Nero. Horresco totus: vt moriar, isti quoque
Hortantur, instant, quos dedit solos mihi
Sors dura comites: quid ago? δεῖ νήφειν ἐμοὶ
Ἐν τοῖς τοιούτοις. ἄγε Νέρων, τοῦτ' οὐ πρέπει.
Ἔγειρε σαυτόν. turpiter vixi, scio:
Moriar decorè: pareo: paretis scrobem
Corporis ad huius non nimis magnum modũ. heu. *flet ad singula.*
Huc frusta siqua marmoris forsan propè, heu
Componite, & aquam, & ligna, quæ mox mox meum heu
Curent cadauer: proh dolor: at illud priùs
Vos rogo per omnes omnium affectus pios,
Hoc ne amputetur, Vrbis, olim Orbis, caput;
Sed concremetur corpori, vt par est, meo. heu. *codicillos à cursore perlatos*
At cursor ad te quid ferat, videam Phaon. *præripit, legit.*
Quid hoc? *Neronem iudicant hostem Patres;*
Et puniendum more maiorum. Patres
Hostes Neroni iudicat Cæsar: sed hoc,
Quòd puniendus more maiorum, quid est?
Epaph. Quo nempe nudi inseritur in furcam caput, *Eutrop. l. 7. f.*
Corpusque virgis ad necem cædi solet,
Cæsumque saxo deijci. *Nero.* O sæuum scelus.
Durare potero? potero tanta vnus pati?

Non

Non potero: ſed nec non pati potero, niſi
Vel hic vel ille pugio breue faciat, morâ *nudat pugiones.*
Quod grauius ipſâ ex more maiorum foret.
O morem iniquum, dura maiorum ilia. *tentat aciem*
Vterque acutus: magis vter? neuter placet. *recondit.*
Cultellus iſte citiùs expediet: ſed hæc *cultellus ad iugulum.*
Fatalis hora nondum adeſt: hic eſt tamen
Ille, ille mihi quo Octauia perempta eſt dies. *Suet. c. 57.*
Infauſtus, ater, & capax ſcelerum dies. *8. Iunij.*
Lamenta reſonent: ò Spore in lacrimas flue. *Spor.* Heu. *c. 49.*
Ne. Luge, ingemiſce. *Spor.* Heu. *Ne.* Plange, complora, eiula. *Spor.* Heu.
Ne. Pectus feri, pulſa caput, lania comas:
Dolor dolores, vt meus, vincat tuus,
Meus exulantis Oedipi, Alcyones tuus,
Cëyca deplorantis: hos Echo audeat,
Et audiatur, tota dum totos refert.
Plangendo manibus flendo concertent genæ. *Spor.* Heu.
Ne. Sit tibi dolendi qui mihi flendi modus.
Sine modo vtrumque. *Spor.* Heu. *Ne.* Non repræſento mala *Xiphil.*
Aliena vt olim; ſed mea hic agitur mihi
Tragædia: Spore facta, non ficta aſpice.
Verum dolorem vera iam cauſa exigit.
Non in theatro nunc, nec in ſcena ſumus
Sed vita, verè vita, perdenda eſt mihi.
Verè ergo luge, plange, geme, plora, eiula. *Spo.* Heu.
Ne. Quin vos amici, Antonium donec ſuum *Plut. in Ant.*
Cleopatra miſerum deflet, è vobis pius
Aliquis Erotem præſtet: exemplum necis
Det inferendæ? doceat, vt poſſim mori.
At nemo didicit à malo tantum boni.
Saltem Neroni, vt Caſſio & Bruto ſui, *Pindarus et Crato.*
Libertus aliquis commodet fidam manũ, *Plut. in Brut.*
Citiùs, faciliùs vt cadam: nam quid moror? *equitum ſonitus.*
Ἵππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει. *Homer. Il. κ. 535.*
Armata manus aduentat, vt viuum atrahat,
Armata mea me mortuum tradet manus.

Heu pereo, qualis artifex? quantus Nero? heu.
Epa. Non te perimerem; at citiùs vt pereas, iuuo. *iuuat. Epaphr.*
Cen. Vbi Nero? perijt? *Neo.* Ecce ſemianimē manu *irrumpit Cet.*
Suâ peremptum. *Cent.* Quin adhuc ſpirans opem
Expectet aliquam: penula ad vulnus mea
Cruorem inhibeat. *Ner.* Serò: ſed an hæc eſt fides?
Epa. Defecit, expirauit: en oculi rigent,
Extant in oris ſqualli di horrendum modum.
Habet: peractum eſt: Cæſar en cæſus ſibi:
Reſtatque de Nerone tam magno nihil,
Niſi quod ſepulchrum condat aut ignis cremet.

Tres Furiæ. CHORVS. 5. Dimetr. Iamb.

Alecto. *EN magna magnis cladibus*
Plecti, premente numine.
Megæra. *En deſtitutum principem*
Ex deſerente numine.
Tiſiphone. *En vindicatos ſubditos*
A vindicante numine.
Al. *Hinc magna, magnis viribus*
Maiora noſcant numina.
Me. *Hinc diligendi principes*
Colant verenda numina.
Tiſ. *Hinc liberandi ſubditi*
Opem precentur numina.
Al. *Sic magna ſtabunt, maximo*
Si fulciantur numini.
Me. *Sic munientur principes,*
Si muniantur numini.
Ti. *Sic protegentur ſubditi*
Si protegantur numini.

Nemesis, ἐπιλογίζεται.

Sistite Sorores: finem habet nimius Nero,
Domitus Domitius: tam mali finis bonus.
Olim hoc Quirites fine plauserunt, foro Suet. c. 57.
Plebs tota pileis tecta discurrit, sacra Sauil.
Equites, opima festa celebrarunt Patres.
Ita mala breuia gaudium longum ferunt.
At hic alumna pacis, imperij salus,
Dea mititatis, hominum amor, regum decus,
ELISA regnat; vix scias magis an suos
Amet, an ametur à suis; maior loco,
An melior animo; faciat, an foueat magis
Probos, fideles aulicos: Patres suos
Magis an sequatur: an præeat: illi parem
Laudem an poeta fingat, an Princeps ferat.
Tam fama, facta, fata, disparia, vt magis
Nihil esse possit, quàm Anglica Neroni Dea,
Temporibus illis ista, bona summè malis.
Nos ergo eamus: Vos vel exutis malo
Nerone, vestris vel bonis plausum date.

M. G.

FINIS.